

Lietuvos Respublikos Seimo *antroji sesija*

2021 m. balandžio 20 d.
48 ir 49 posėdžiai

Stenogramos

E. leidinį parengė

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KANCELIARIJOS
DOKUMENTŲ DEPARTAMENTO STENOGRAMŲ SKYRIUS

Elektroninis leidinys leidžiamas nuo 2016 m. lapkričio 14 d.

TURINYS

II (PAVASARIO) SESIJA

2021 m. balandžio 20 d.

Rytinis posėdis Nr. 48

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2021 m. balandžio 20 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės tvirtinimas	9
Pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo Nr. I-1562 papildymo 16 ¹ straipsniu ir 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-267(2) priėmimas	9
Įstatymo „Dėl 2020 m. gruodžio 14 d. Tarybos sprendimo (ES, Euratomas) 2020/2053 dėl Europos Sąjungos nuosavų išteklių sistemos, kuriuo panaikinamas Sprendimas 2014/335/ES, Euratomas, patvirtinimo“ projekto Nr. XIVP-235(2)ES svarstymas	11
Seimo nario A. Butkevičiaus kalba	12
Konkurencijos įstatymo Nr. VIII-1099 20, 41 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-31(2)ES, Juridinių asmenų registro įstatymo Nr. IX-368 4 ¹ straipsnio ir priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 4 ² straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-32(2)ES ir Civilinio kodekso 2.54, 2.64, 2.71, 2.72 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-33(2)ES svarstymas	12
Valstybės ir tarnybos paslapčių įstatymo Nr. VIII-1443 4, 7, 8, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 24, 26, 27, 30, 31, 33, 35, 37, 38, 46, 47 ir 48 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-5274(2) svarstymas	13
Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Vokietijos Federacinės Respublikos Vyriausybės susitarimo dėl Lietuvos Respublikos ginkluotųjų pajėgų narių ir Vokietijos Federacinės Respublikos ginkluotųjų pajėgų narių laikino buvimo kitos valstybės teritorijoje (Lietuvos ir Vokietijos susitarimo dėl ginkluotųjų pajėgų narių atvykimo) ratifikavimo“ projekto Nr. XIVP-194(2) svarstymas	13
Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 9 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-5372(2)VK svarstymas	14
Atliekų tvarkymo įstatymo Nr. VIII-787 2 ir 34 ⁴ straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4292(2) svarstymas	14
Pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymo Nr. IX-517 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-3756(2) svarstymas	14
Muziejų įstatymo Nr. I-930 2 straipsnio pakeitimo ir papildymo 6 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4429 svarstymas	14
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 19 d. nutarimo Nr. XIV-17 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų sudėties patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-425 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (J. Razma)	15
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 17 d. nutarimo Nr. XIV-12 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų narių skaičiaus“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-426 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (J. Razma)	15
Darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo Nr. IX-1672 21 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-411 pateikimas (T. Tomilinas)	16
Darbo kodekso 52 straipsnio papildymo įstatymo projekto Nr. XIVP-191 pateikimas (T. Bičiūnas)	19
Darbo kodekso Nr. XII-2603 52 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-210 pateikimas (L. Jonauskas)	22
Darbo kodekso Nr. XII-2603 141 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-3004 pateikimas (V. Bukauskas)	24
Darbo kodekso 138 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-218 pateikimas (G. Paluckas)	26
Darbo kodekso 30 ir 58 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-179 (G. Paluckas)	27

Seimo nutarimo „Dėl Modesto Gelbūdos skyrimo Lietuvos Respublikos Seimo kancleriu“ projekto Nr. XIVP-424 pateikimas (V. Čmilytė-Nielsen)	30
Seimo nutarimo „Dėl pritarimo skirti Nerijų Meilutį Lietuvos apeliacinio teismo teisėju“ projekto Nr. XIVP-383(2) svarstymas ir priėmimas	35
Pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo Nr. I-1562 papildymo 16 ¹ straipsniu ir 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-267(2) priėmimo tęsinys	36
Šio įstatymo priėmimas	36
Įstatymo „Dėl 2020 m. gruodžio 14 d. Tarybos sprendimo (ES, Euratomas) 2020/2053 dėl Europos Sąjungos nuosavų išteklių sistemos, kuriuo panaikinamas Sprendimas 2014/335/ES, Euratomas, patvirtinimo“ projekto Nr. XIVP-235(2)ES svarstymo tęsinys	36
Konkurencijos įstatymo Nr. VIII-1099 20, 41 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-31(2)ES, Juridinių asmenų registro įstatymo Nr. IX-368 4 ¹ straipsnio ir priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 4 ² straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-32(2)ES ir Civilinio kodekso 2.54, 2.64, 2.71, 2.72 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-33(2)ES svarstymo tęsinys	37
Valstybės ir tarnybos paslapčių įstatymo Nr. VIII-1443 4, 7, 8, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 24, 26, 27, 30, 31, 33, 35, 37, 38, 46, 47 ir 48 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-5274(2) svarstymo tęsinys	37
Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Vokietijos Federacinės Respublikos Vyriausybės susitarimo dėl Lietuvos Respublikos ginkluotųjų pajėgų narių ir Vokietijos Federacinės Respublikos ginkluotųjų pajėgų narių laikino buvimo kitos valstybės teritorijoje (Lietuvos ir Vokietijos susitarimo dėl ginkluotųjų pajėgų narių atvykimo) ratifikavimo“ projekto Nr. XIVP-194(2) svarstymo tęsinys	37
Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 9 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-5372(2)VK svarstymo tęsinys	38
Atliekų tvarkymo įstatymo Nr. VIII-787 2 ir 34 ⁴ straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4292(2) svarstymo tęsinys	38
Pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymo Nr. IX-517 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-3756(2) svarstymo tęsinys	38
Darbo kodekso Nr. XII-2603 141 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-3004 pateikimo tęsinys	38
Darbo kodekso 30 ir 58 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-179 pateikimo tęsinys	38
Darbo kodekso 52 straipsnio papildymo įstatymo projekto Nr. XIVP-191 pateikimo tęsinys	39
Darbo kodekso Nr. XII-2603 52 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-210 pateikimo tęsinys	39
Darbo kodekso 138 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-218 pateikimo tęsinys	40
Darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo Nr. IX-1672 21 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-411 pateikimo tęsinys	40
Muziejų įstatymo Nr. I-930 2 straipsnio pakeitimo ir papildymo 6 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4429 svarstymo tęsinys	41
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 19 d. nutarimo Nr. XIV-17 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų sudėties patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-425 priėmimo tęsinys	41
Šio nutarimo priėmimas	41
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 17 d. nutarimo Nr. XIV-12 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų narių skaičiaus“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-426 priėmimo tęsinys	41
Šio nutarimo priėmimas	41
Seimo nutarimo „Dėl pritarimo skirti Nerijų Meilutį Lietuvos apeliacinio teismo teisėju“ projekto Nr. XIVP-383(2) priėmimo tęsinys	42
Šio nutarimo priėmimas	42

Vakarinis posėdis Nr. 49

Vyriausybės pusvalandis

Krašto apsaugos ministro Arvydo Anušausko pranešimas apie krašto apsaugos sistemos aktualijas

Krašto apsaugos ministro A. Anušausko kalba	43
Krašto apsaugos ministro A. Anušausko atsakymai į Seimo narių klausimus	45
Kibernetinio saugumo įstatymo Nr. XII-1428 1, 2, 6, 8, 9, 13 straipsnių, V skyriaus pavadinimo, priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 17 straipsniu ir VI skyriumi įstatymo projekto Nr. XIVP-388ES ir Administracinių nusižengimų kodekso papildymo 480 ¹ straipsniu ir 589 straipsnio bei priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-389 pateikimas (A. Anušauskas)	48
Nesąžiningos prekybos praktikos žemės ūkio ir maisto produktų tiekimo grandinėje draudimo įstatymo projekto Nr. XIVP-394ES, Mažmeninės prekybos įmonių nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo Nr. XI-626 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 9 ¹ , 11, 12, 14, 15 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 9 ³ ir 9 ⁴ straipsniais ir priedu įstatymo projekto Nr. XIVP-395, Atsiskaitymo už žemės ūkio produkciją įstatymo Nr. VIII-1422 2, 4, 5, 6, 7, 8, 11, 12, 13 ir 14 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-396 ir Administracinių nusižengimų kodekso 178, 589 straipsnių pakeitimo ir 179 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIVP-397 pateikimas (K. Navickas)	50
Įstatymo „Dėl Susitarimo dėl Europos Sąjungos valstybių narių dvišalių investicijų sutarčių nutraukimo ratifikavimo“ projekto Nr. XIVP-377 pateikimas (G. Landsbergis)	53
Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Suomijos Respublikos Vyriausybės susitarimo dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Suomijos Respublikos Vyriausybės sutarties dėl investicijų skatinimo ir apsaugos nutraukimo ratifikavimo“ projekto Nr. XIVP-398 pateikimas (G. Landsbergis)	54
Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Švedijos Vyriausybės susitarimo dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Švedijos Karalystės Vyriausybės susitarimo dėl investicijų skatinimo ir abipusės apsaugos nutraukimo ratifikavimo“ projekto Nr. XIVP-399 pateikimas (G. Landsbergis)	54
Įstatymo „Dėl Europos Sąjungos bei jos valstybių narių ir Singapūro Respublikos investicijų apsaugos susitarimo ratifikavimo“ projekto Nr. XIVP-400 pateikimas (G. Landsbergis)	54
Įstatymo „Dėl Europos Sąjungos bei jos valstybių narių ir Vietnamo Socialistinės Respublikos investicijų apsaugos susitarimo ratifikavimo“ projekto Nr. XIVP-401 pateikimas (G. Landsbergis)	55
Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo Nr. X-1212 pakeitimo įstatymo Nr. XIII-3308 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-385 pateikimas (R. Bilkštytė)	56
Nacionalinio saugumo pagrindų įstatymo Nr. VIII-49 priedėlio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-321 pateikimas (L. Kasčiūnas)	57
Azartinių lošimų įstatymo Nr. IX-325 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-392 pateikimas (M. Majauskas)	59
Nacionalinio saugumo pagrindų įstatymo Nr. VIII-49 priedėlio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-321 pateikimo tęsinys	63
Azartinių lošimų įstatymo Nr. IX-325 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-392 pateikimo tęsinys	63
Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-289 pateikimas (D. Šakalienė)	64
Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įstatymo Nr. VIII-1509 3, 13, 19 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-290 pateikimas (D. Šakalienė)	67
Nedarbo socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-1904 5, 6 ir 7 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-291 pateikimas (D. Šakalienė)	68

Darbo kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo įstatymo Nr. XII-2603 107 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4528 ir Pelno mokesčio įstatymo Nr. IX-675 21 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4529 pateikimas (S. Gentvilas)	69
Darbo kodekso 139 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-419 pateikimas (M. Majauskas)	72
Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-289 pateikimo tęsinys	76
Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įstatymo Nr. VIII-1509 3, 13, 19 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-290 pateikimo tęsinys	76
Nedarbo socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-1904 5, 6 ir 7 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-291 pateikimo tęsinys	77
Darbo kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo įstatymo Nr. XII-2603 107 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4528 ir Pelno mokesčio įstatymo Nr. IX-675 21 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4529 pateikimo tęsinys	77
Darbo kodekso 139 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-419 pateikimo tęsinys	77

Seimo narių pareiškimai

Seimo nario V. Valkiūno pareiškimas	78
ASMENVARDŽIŲ RODYKLĖ	79

SANTRUMPOS

DPF – Darbo partijos frakcija
LF – Laisvės frakcija
LSDPF – Lietuvos socialdemokratų partijos frakcija
LSF – Liberalų sąjūdžio frakcija
LVŽSF – Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcija
MSNG – Mišri Seimo narių grupė
TS-LKDF – Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcija

A – alternatyvus teisės aktas
ES – su Europos Sąjungos teise susijęs teisės aktas
GR – Respublikos Prezidento grąžintas Seimui pakartotinai svarstyti įstatymas
VK – su Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės rekomendacijų įgyvendinimu susijęs teisės aktas

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

II (PAVASARIO) SESIJOS RYTINIO POSĖDŽIO NR. 48 STENOGRAMA

2021 m. balandžio 20 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkė V. ČMILYTĖ-NIELSEN,
Seimo Pirmininko pirmasis pavaduotojas J. RAZMA
ir Seimo Pirmininko pavaduotojas V. MITALAS*

PIRMININKĖ (V. ČMILYTĖ-NIELSEN). Labas rytas, gerbiami kolegos, pradėdame balandžio 20 dienos rytinį Seimo posėdį. (*Gongas*) Kviečiu užimti vietas ir registruotis. Užsiregistravo 107 Seimo nariai.

10.00 val.

Seniūnų sueigos patikslintos 2021 m. balandžio 20 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas

Darbotvarkės 1 klausimas – darbotvarkės tvirtinimas. Pasiūlymų nematau. Ar galime darbotvarkę pritarti bendru sutarimu? Dėkoju. Pritarta bendru sutarimu.

10.01 val.

Pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo Nr. I-1562 papildymo 16¹ straipsniu ir 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-267(2) (*priėmimas*)

Darbotvarkės 1-2 klausimas – Pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo Nr. I-1562 papildymo 16¹ straipsniu ir 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-267(2). Priėmimo stadija. Priėmimas pastraipsniui.

Ar galime 1 straipsniui pritarti bendru sutarimu? Dėl jo pasiūlymų ir pataisų nėra gauta. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Pritarta bendru sutarimu. Ar galime 2 straipsniui pritarti bendru sutarimu? Pritarta bendru sutarimu. Dėl 3 straipsnio taip pat pasiūlymų ir pataisų nėra gauta. Ar galime jam pritarti bendru sutarimu? Pritarta bendru sutarimu.

Balsavimas dėl darbotvarkės 1-2 klausimo yra numatytuojau laiku. Dėl motyvų užsirašė Seimo nariai. Už kalba G. Surplys.

G. SURPLYS (LVŽSF). Dėkoju, Seimo Pirmininke. Labas rytas, gerbiami kolegos, tikrai raginu balsuoti už. Mano galva, tai yra įstatymo pataisa, kuri padidins mūsų gyventojų pasitikėjimą medicinos sistema, požiūrį į gydytojus kaip į gydytojus, o ne popierių pildytojus, ir iš tiesų atlaisvins gydytojus nuo nereikalingo popierizmo. Taigi tikrai raginu palaikyti šį projektą, kartu greiti-
nant ir skiepavimo procedūras, ir, kaip sakiau, palengvinant gydytojų darbą. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Prieš kalba V. Ažuolas.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Gerbiami kolegos, iš tikrųjų šiek tiek subtiliai skamba šitas klausimas ir pataisa. Kas būtų, jeigu tokią pat analogiją taikytume banke? Ateini į banką paklausti dėl paskolos ir automatiškai sutinki imti paskolą. Na, sakyti nerealu, bet su skiepais tai realu. Žiūrint į visą situaciją, nejaugi taip sunku padėti parašą ir pasakyti, kad susipažinau su informacija ir sutinku. Turbūt nėra sunku, na, bet gerai, čia turbūt kitas dalykas. Bet žinoma pagrindinė situacija, kad pagrindinis tikslas yra panaudoti kuo daugiau skiepų, nes Lietuva yra pasirašiusi su labai daug įmonių, kad pirs labai didelius kiekius skiepų, tie kiekiai viršys tris, keturis, penkis kartu daugiau, negu Lietuvai reikia. Vien šiemet nupirksime 8 mln. dozių, nors tiek gyventojų neturim, kur juos panaudoti. Žinoma, turime pasirinkimą išmesti, padovanoti sumokėtus pinigus už skiepus arba padaryti taip, kad kuo daugiau suskiepytume. Tai iš tikrųjų tokiu pasiūlymu negalima pritarti.

PIRMININKĖ. Už kalba A. Veryga.

A. VERYGA (LVŽSF). Dėkoju, Pirmininke. Gerbiami kolegos, aš taip pat raginčiau balsuoti už. Iš tikrųjų aš tikiuosi, kad tai galėtų būti geras precedentas mažinant medikams popierinį darbą ir pacientams pasirašomų dokumentų skaičių. Tikrai tai nėra kažkoks superatradimas ir dabar egzistuoja tvarka, kai žmogus, išsikvietęs specialistą į namus, jis, natūralu, tokiu būdu išreiškia norą, kad tas specialistas ateitų, jam suteiktų kažkokią paslaugą, pagalbą. Čia yra tokia pati analogija, tai tikrai nėra susiję su jokia prievarta, žmonės nebus kaip nors apgaudinėjami ar prievarta verčiami skiepytis. Žmogus, kuris jau ateina į skiepavimo vietą, natūralu, kad jis tokiu būdu kaip ir išreiškia savo sutikimą. Vėl tik priminsiu, kad tai negalioja visoms vakcinoms, tai galioja šioms pandeminiams, dėl kurių yra paskelbta ekstremalioji situacija, tai tikrai dėl to nereikia gąsdintis.

O kolegai Valiui atsakant dėl vakcinų, tai, manau, mes dar pasidžiaugsime, kad mes daug tų vakcinų nusipirkome, nes panašu, kad gali reikėti ir revakcinacijos. Tai neskubėkime jų labai dąlinti, išmesti, jų tikrai, manau, kad ir pačiai Lietuvai nemažai prireiks. Siūlau balsuoti už.

PIRMININKĖ. Prieš kalba R. Žemaitaitis.

R. ŽEMAITAITIS (MSNG). Ačiū, gerbiama Seimo Pirmininke. Gal ne prieš, o kiek susilaikydamas norėčiau atsakyti tiek Giedriui, tiek Aurelijui. Aš manau, kad, kolegos, jūs tiesiog neperskaitėte šito įstatymo. Kai perskaitysite visą teisės aktą nuo 1 dalies ir 2 dalį, jūs suvoksime, kas čia yra. Čia yra tokia nuostata, ko Lietuvoje dar nėra buvę, kad žmogus, savarankiškai sutikdamas skiepytis (jie kalba apie savarankiškumą), prisiima ir iš to kylančias visas atsakomybes, susijusias su sutrikimais, negalavimais, šalutiniais poveikiais. Ir gydytojas, šeimos gydytojas, specialistas, kuris kvietė tave skiepytis, kuris turėjo įvertinti tavo ligos istoriją ir paskirti tau vieną ar kitą skiepą, nusišalina nuo atsakomybės. Tai jūs, gerbiami kolegos, ką tikrai paskleidėte žinią žmonėms, gyventojams, kad jus gydantis gydytojas už jus *nebeneša* jokios atsakomybės ir skiepys bet ką, neįvertinęs žmogaus ligos istorijos.

Antras dalykas. Siūlyčiau paskaityti dar kartą, nepurtykite galvų, kolegos, perskaitykite teisės aktą, nes panašu, kad jūs neskaitėte, koks jis išėjo po Sveikatos komiteto.

Antras, įdomesnis dalykas šiame teisės akte atsiranda, sakoma „savarankiškumas“. Šiandien mes žinome Europos Sąjungos institucijos sprendimą, kad niekas negali būti prievartos būdu skiepijamas arba kitaip verčiamas skiepytis. Šiuo atveju žmogus, kuris atsisako skiepo arba atsisako pagal užkrečiamųjų ligų... testavimo, negauna Konstitucijoje įtvirtintų teisių. Ką tai reiškia? Žmogus negauna gydymo, negauna darbo, galimybės važiuoti, susitikti ir panašiai, ir panašiai.

Šitas teisės aktas, mano įsitikinimu, neturėtų būti šiandien priimamas. Aišku, būtų protinčiausia skelbti pertrauką, registruoti pasiūlymus ir ištaisyti, nes kitais atvejais gydytojai ir medicinos įstaigos *neša* atsakomybę, o būtent šio skiepo atveju jokia medicinos įstaiga, joks šeimos gydytojas *neneša* atsakomybės už paskirtą jums skiepą. Aš tikrai manau, kad reikia neskubėti. Aišku, kokia bus Seimo valia, tokia bus, bet aš manau, kad turėsime labai daug problemų ir pasitikėjimas skiepais labai stipriai kris po šito įstatymo. (*Balsas salėje*) Giedriau, tu pasiskaityk antrą...

PIRMININKĖ. Motyvai už – J. Sejonienė.

J. SEJONIENĖ (TS-LKDF). Dėkoju, Seimo Pirmininke. Norėčiau reflektuoti iš tiesų, ką pasakė gerbiamas kolega Remigijus. Ir šiuo metu gydytojai *neneša* asmeninės atsakomybės už nepageidaujamus skiepo poveikius ar šalutines reakcijas, nereikia manipuliuoti sąvokomis. Manau, kad tikrai pandemijos metu gydytojai ir taip yra apkrauti pertekliniu darbu, tikrai didelis sergamumas, labai daug papildomų pareigų. Situacija tikrai yra ekstremali. Apie skiepus, apie galimas nepageidaujamas reakcijas tikrai yra daug patikimos informacijos. Labai siūlyčiau visiems, ir Seimo nariams, naudotis ir skaityti tik patikimą informaciją ir palaikyti šitas įstatymo pataisas, kurios tikrai palengvins darbą ir sudarys galimybę paprasčiau tiems žmonėms, kurie domisi ir kurie nori skiepytis, pasinaudoti šita galimybe. Tikrai įstatymo projektas yra labai geras ir labai kviečiu palaikyti.

PIRMININKĖ. Motyvai prieš – M. Puidokas.

M. PUIDOKAS (DPF). Gerbiami kolegos, aš vis dėlto matau lygiai taip pat, kaip ir prieš tai kalbėjęs kolega R. Žemaitaitis, tam tikrų teisinių neaiškumų šioje srityje. Ir apskritai kalbant apie

pacientų teises ir žalą, apie skiepus, Lietuvoje seniai būtų dingę labai daug konfliktinių situacijų, jeigu ta tvarka, registruojant pašalinius poveikius, būtų daug skaidresnė ir aiškesnė.

Aš manau, kad pirmiausia būtina pakeitimus padaryti ta linkme, tada pacientai labai aiškiai žinos savo teises ir kaip jie gali išsireikalauti kompensacijos už jiems padarytą žalą nuo skiepų. Jeigu kalbėtume apie šią situaciją, tai aš niekaip nematau, kaip tai užima labai daug laiko. Ir jeigu žmogus turi papildomų klausimų, visada yra gerai į tuos klausimus atsakyti, net jeigu jis yra ir apsisprendęs skiepytis. Vis tik tai žmogaus sutikimas tokiu atveju, kai iki 2023 metų vakcinosis dar yra tam tikros testavimo stadijos ir už tuos šalutinius poveikius gamintojai *neneša* jokios teisinės atsakomybės, tai, manau, apie tuos dalykus žmonės privalėtų būti informuoti. Jeigu jie apsisprendžia, tuomet viskas gerai.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Už kalbą K. Masiulis.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Aš noriu pirmiausia pasidžiaugti tuo, kad kairėje salės pusėje nebedominuoja V. Ažuolo ir panaši nuomonė. Čia tikrai džiugu, kad visa politinė bendruomenė, *in corpore*, su retomis išimtimis supranta, kokią atsakomybę mes prisiimame. Tiesą sakant, to žodžio „nešti atsakomybę“ nevartokime, nes nešioti galime kūdikį, bet ne atsakomybę. Mes prisiimame atsakomybę, lygiai taip pat žmogus, kuris nueina į ligoninę gydytis tam tikros ligos, visada sutiks, kad bus gydomas pagal tam tikrą procedūrą. Jam bus išaiškinta ir jis gydysis pagal tam tikrą procedūrą.

Skiepai yra pakankamai paprastas dalykas – čia tu sunkiai surasi tiek neapsišvietusį žmogų Lietuvoje, kad nesuprastų, ką jie reiškia ir kokia yra jų nauda. Lygiai taip pat žmogus, atėjęs skiepytis, ir dabar gauna lapelį, jam yra paaiškinama, kad jisai negali būti alergiškas ar turėti pavojų dėl alergijos ir panašiai. Visa tai yra ir dabar, egzistuoja. Tai yra palengvinimas, pagerinimas, kurį mes turime priimti. Labai džiugu, kad čia mūsų politinė bendruomenė priima gana vieningai. Siūlau tai ir padaryti.

PIRMININKĖ. Motyvai prieš – D. Kepenis.

D. KEPENIS (LVŽSF). Ačiū, Pirmininke. Jeigu mes paklaustume žmonių, kurie stovi eilėje skiepytis, ar jie žino kontraindikacijas, dėl kurių jie neturėtų skubėti skiepytis, matytumėte, kad kas antras žmogus eilėje tikrai nežino kontraindikacijų, dėl ko jis neturi skubėti skiepytis. Ir jeigu jie žinotų, mes tiek daug bėdų ir nelaimių būtume išvengę jau šiandien. Jeigu mes palygintume, kiek per tą laiką, kai mes skaičiavome mirusius nuo kovidų, kiek tuo metu žmonių numirė nuo rūkymo, nuo alkoholio vartojimo, jeigu mes tiek daug dėmesio būtume skyrę girtavimo, rūkymo, nenumedimo prevencijai, mes šiandien būtume viena iš sveikiausių pasaulio valstybių.

Gerbiamieji, aš pritariu kolegoms, kurie yra prieš šio įstatymo priėmimą, ir siūlau apskritai gerai pagalvoti apie Lietuvos situaciją ligų ūkyje ir dėl ligų prevencijos. Jeigu mes daugiau dėmesio skirtume sveikam gyvenimui, natūraliam imunitetui, tikrai šiandien būtume žymiai kitame kelyje ir žymiai kitoje situacijoje. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gerbiami kolegos, motyvai išsakyti, balsavimas dėl šio projekto nutrauktas 12 val. 30 min.

10.13 val.

Įstatymo „Dėl 2020 m. gruodžio 14 d. Tarybos sprendimo (ES, Euratomas) 2020/2053 dėl Europos Sąjungos nuosavų išteklių sistemos, kuriuo panaikinamas Sprendimas 2014/335/ES, Euratomas, patvirtinimo“ projektas Nr. XIVP-235(2)ES (svarstymas)

Kitas darbotvarkės 1-3 klausimas – įstatymo „Dėl 2020 m. gruodžio 14 d. Tarybos sprendimo patvirtinimo“ projektas Nr. XIVP-235(2). Kviečiu komitetų pranešėjus. Pirmoji Europos reikalų komiteto pranešėja R. Morkūnaitė-Mikulėnienė pristatys komiteto išvadą po svarstymo.

R. MORKŪNAITĖ-MIKULĖNIENĖ (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, noriu pagarsinti Europos reikalų komiteto sprendimą, kuris susideda iš dviejų dalių. Viena, kad mes pritariame iniciatorių pateiktam įstatymo projektui Nr. XIVP-235 ir komiteto išvadai. Pateikto įstatymo projektą siūlome svarstyti skubos tvarka.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kviečiu Biudžeto ir finansų komiteto pranešėją M. Maldeikį, kad pristatytų komiteto išvadą.

M. MALDEIKIS (TS-LKDF). Laba diena, gerbiamieji. Komitetas apsvarstė pateiktą pasiūlymą ir pritarė jam bendru sutarimu. Labai ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Diskutuoti užsirašė A. Butkevičius.

A. BUTKEVIČIUS (MSNG). Gerbiama Seimo Pirmininke, gerbiami kolegos, šiandien yra ta diena, kai, aš manau, svarstome vieną svarbiausių finansinių dokumentų, kaip Lietuva gyvens ateinančius septynerius metus, panaudodama Europos Sąjungos finansinę paramą ir kitus finansinius išteklius.

Aš labai trumpai norėčiau akcentuoti keletą aspektų, kurie yra pabrėžti šiame įstatyme. Priėmus įstatymo projektą, bus sudarytos sąlygos sklandžiai įgyvendinti Europos Sąjungos biudžetą 2021–2027 metams, o tai turės teigiamą poveikį verslo sąlygoms ir jo plėtrai Lietuvoje.

Noriu pabrėžti, kad, visų pirma, Tarybos sprendimas nustatys Europos Sąjungos biudžeto pajamų šaltinius ir užtikrins Europos Sąjungos biudžeto finansavimą, įskaitant ir valstybių narių paramą, tai yra 2021 ir 2027 metams.

Antra. Visoms valstybėms patvirtinus Tarybos sprendimą, Komisijai bus suteiktas teisinis pagrindas skolintis finansų rinkose Europos Sąjungos vardu ir finansuoti 750 mlrd. eurų. Tai yra naujovė, palyginti su ankstesnėmis finansinėmis perspektyvomis. Yra numatyta, kad iš tų 750 mlrd. eurų 390 mlrd. eurų bus suteikta kaip subsidija ir 360 mlrd. eurų bus galima naudoti kaip paskolą. Bet čia, aš manau, turėtų būti atskira diskusija, kai mes kalbėsime ir svarstysime RRF'ą, vadinamąjį ekonomikos skatinimo planą. Aišku, didžioji dalis iš 750 mlrd. eurų bus skiriama pandemijos poveikiai ekonomikai atkurti ir jos atsparumui didinti ilguoju laikotarpiu.

Taip pat norėčiau Seimo nariams pasakyti, kad 2021 ir 2027 metais Europos Sąjungos daugiamečio biudžeto ir Europos Sąjungos gaivinimo priemonės investicijos Lietuvai naujuoju finansavimo laikotarpiu gali siekti apie 14 mlrd. 100 mln. eurų. Jeigu palyginsime su ankstesne finansine perspektyva, tai daugiau kaip 1,3 mlrd. eurų.

Dažnai užduoda klausimą visuomenės nariai ir įvairiose diskusijose kyla klausimų, o kiek Lietuva yra numaciusi įmokėti į Europos Sąjungos biudžetą. Tai per septynerius metus Lietuva į Europos Sąjungos biudžetą pagal šiuo metu esantį projektą yra numaciusi sumokėti 4 mlrd. 250 mln. eurų, apskaičiuota einamosiomis kainomis. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Daugiau diskutuoti užsirašiusių nėra. Motyvai dėl viso. Už užsirašė kalbėti M. Majauskas. Mykolo salėje nematau. Taigi balsavimas dėl šio projekto bus numatytu laiku nuo 12 val. 30 min.

10.18 val.

Konkurencijos įstatymo Nr. VIII-1099 20, 41 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-31(2)ES, Juridinių asmenų registro įstatymo Nr. IX-368 4¹ straipsnio, priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 4² straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-32(2)ES, Civilinio kodekso 2.54, 2.64, 2.71, 2.72 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-33(2)ES (svarstymas)

Darbotvarkės 1-4.1 klausimas – Konkurencijos įstatymo Nr. VIII-1099 20, 41 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-31(2)ES. Svarstymo stadija. Kviečiu Ekonomikos komiteto pranešėją A. Kupčinską, kad pristatytų komiteto išvadą. Ir taip pat išvadas dėl lydimųjų.

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Gerbiama Pirmininke, komitetas svarstė Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo 41 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projektą ir bendru sutarimu pritarė.

Komitetas svarstė ir Juridinių asmenų registro įstatymo projekto pakeitimus ir taip pat pritarė bendru sutarimu. Visi už.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūs pristatėte komiteto išvadą. Taip pat kviečiu gerbiamą S. Šedbarą, kad pristatytų Teisės ir teisėtvarkos komiteto išvadą dėl lydimąjo.

S. ŠEDBARAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, iš tiesų tai yra lydimasis dokumentas, nežymus Civilinio kodekso pakeitimas. Komitetas svarstė kovo 24 dieną ir visiems šešioms dalyvavusiems komiteto posėdyje balsavus už buvo po svarstymo pritarta.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Diskutuoti užsirašiusių nėra. Dėl motyvų užsirašiusių nėra. Balsavimas dėl šio projekto numatytu laiku.

10.20 val.

Valstybės ir tarnybos paslapčių įstatymo Nr. VIII-1443 4, 7, 8, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 24, 26, 27, 30, 31, 33, 35, 37, 38, 46, 47 ir 48 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5274(2) (svarstymas)

Darbotvarkės 1-5 klausimas – Valstybės ir tarnybos paslapčių įstatymo keliolikos straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5274(2). Kviečiu Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto pranešėją A. Pocių pristatyti komiteto išvadą po svarstymo.

A. POCIUS (TS-LKDF). Gerbiama Pirmininke, gerbiami kolegos, primenu šio įstatymo pakeitimo projekto pačią esmę. Buvo tobulinamas įslaptintos informacijos apsaugos reguliavimas, siekiama atsisakyti perteklinių reikalavimų, patikslinti leidimų dirbti ar susipažinti su įslaptinta informacija išdavimo tvarką, padidinti asmenų, galinčių išduoti pažymą, skaičių, įteisinti teikėjo patikimumo pažymėjimo galiojimą ir su juo sudarytų įslaptintų sandorių sustabdymo procedūrą. Komiteto sprendimas yra pritarti komiteto patobulintam įstatymo projektui Nr. XIIIIP-5274 ir komiteto išvadai.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Diskutuoti užsirašiusių nėra, dėl motyvų užsirašiusių nėra. Balsavimas dėl šio projekto numatytu laiku.

10.21 val.

Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Vokietijos Federacinės Respublikos Vyriausybės susitarimo dėl Lietuvos Respublikos ginkluotųjų pajėgų narių ir Vokietijos Federacinės Respublikos ginkluotųjų pajėgų narių laikino buvimo kitos valstybės teritorijoje (Lietuvos ir Vokietijos susitarimo dėl ginkluotųjų pajėgų narių atvykimo) ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-194(2) (svarstymas)

Darbotvarkės 1-6 klausimas – įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Vokietijos Federacinės Respublikos Vyriausybės susitarimo dėl Lietuvos Respublikos ginkluotųjų pajėgų narių ir Vokietijos Federacinės Respublikos ginkluotųjų pajėgų narių laikino buvimo kitos valstybės teritorijoje ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-194(2). Kviečiu Užsienio reikalų komiteto pranešėją E. Zingerį, kad pristatytų komiteto išvadą. Gerbiama Emanuelio salėje nematau. Galbūt galėtų kas nors kitas iš Užsienio reikalų komiteto pristatyti komiteto išvadą? Kol kas kviečiu gerbiama kolegą R. Lopatą pristatyti Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto išvadą dėl šio projekto po svarstymo.

R. LOPATA (LSF). Gerbiama Seimo Pirmininke, gerbiami kolegos, Lietuvos Respublikos Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas, kaip papildomas komitetas, kovo 31 dieną svarstė Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Vokietijos Federacinės Respublikos Vyriausybės susitarimo dėl Lietuvos Respublikos ginkluotųjų pajėgų narių ir Vokietijos Federacinės Respublikos ginkluotųjų pajėgų narių laikino buvimo kitos valstybės teritorijoje (Lietuvos ir Vokietijos susitarimo dėl ginkluotųjų pajėgų narių atvykimo) ratifikavimo“ projektą Nr. XIVP-194 ir bendru sutarimu jam pritarė dalyvaujant devyniems komiteto nariams. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Į tribūną kviečiu Užsienio reikalų komiteto pirmininką Ž. Pavilionį.

Ž. PAVILIONIS (TS-LKDF). Labai ačiū, Pirmininke. Mūsų komitetas irgi balandžio 14 dieną svarstė šį nutarimo projektą Nr. XIVP-194 ir pritarė iniciatorių pateiktam projektui ir komiteto išvadai bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Diskutuoti užsirašiusių nėra, dėl motyvų užsirašiusių nėra. Balsavimas dėl šio projekto numatytas 12 val. 30 min.

10.24 val.

Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 9 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5372(2)VK (svarstymas)

Darbotvarkės 1-7 klausimas – Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 9 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5372(2). Kviečiu Seimo Sveikatos reikalų komiteto pranešėją P. Kuzmickienę, kad pristatytų komiteto išvadą po svarstymo. (*Balsai salėje*) Kviečiu A. Matulą pristatyti komiteto išvadą.

A. MATULAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, Sveikatos reikalų komitetas svarstė minėtą įstatymo projektą, buvo gautos kelios Teisės departamento pastabos, joms yra pritarta. Nacionalinės sanatorijų ir reabilitacijos įstaigų asociacijos pastabai nepritarta, nes jeigu būtų pritarta šiai pastabai, PSDF biudžetui papildomai reikėtų maždaug 1,5 mlrd. eurų. Komitetas pritarė išvadoms dėl projekto ir prašyčiau pritarti po svarstymo šitam įstatymo projektui.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Diskutuoti užsirašiusių nėra. Dėl motyvų užsirašė R. Žemaitaitis. Norėtų kalbėti už.

R. ŽEMAITAITIS (MSNG). Ačiū, gerbiama Seimo Pirmininke. Išties, kolegos, senas projektas, dar anos Vyriausybės projektas, tikrai buvo reikalingas projektas. Aš matau, kad niekas iš kolegų nėra užsirašęs prieš, matyt, nuomonių nebus. Aišku, priėmimo metu gal bus ir pasiūlymų, svarstymų arba kitas teisės aktas dar atsiras, tai tikrai kviečiu visus palaikyti ir kuo greičiau, kad jis būtų priimtas ir įgyvendintas.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Balsavimas dėl šio projekto numatytu laiku.

10.26 val.

Atliekų tvarkymo įstatymo Nr. VIII-787 2 ir 34⁴ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4292(2) (svarstymas)

Kitas darbotvarkės 1-8 klausimas – Atliekų tvarkymo įstatymo Nr. VIII-787 2 ir 34⁴ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4292(2). Kviečiu Aplinkos apsaugos komiteto pirmininkę A. Gedvilienę.

A. GEDVILIENĖ (TS-LKDF). Aplinkos apsaugos komitetas projektą svarstė kovo 31 dieną ir buvo pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūs pristatėte komiteto išvadą. Diskutuoti užsirašiusių nėra. Dėl motyvų dėl šio projekto po svarstymo užsirašiusių taip pat nėra. Balsavimas numatytu laiku.

10.27 val.

Pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymo Nr. IX-517 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-3756(2) (svarstymas)

Darbotvarkės 1-9 klausimas – Pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymo Nr. IX-517 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-3756(2). Kviečiu Aplinkos apsaugos komiteto pranešėją A. Gedvilienę.

A. GEDVILIENĖ (TS-LKDF). Aplinkos apsaugos komitetas įstatymo projektą svarstė kovo 31 dieną, pastabų nebuvo gauta. Už projektą balsavo 8, prieš nebuvo, susilaikė 2.

PIRMININKĖ. Dėkoju, jūs pristatėte komiteto išvadą. Diskusijoje užsirašė kalbėti A. Palionis, tačiau jo salėje nematau. Dėl motyvų užsirašiusių nėra. Balsavimas dėl šio projekto numatytu laiku.

10.28 val.

Muziejų įstatymo Nr. I-930 2 straipsnio pakeitimo ir papildymo 6¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4429 (svarstymas)

Šiek tiek lenkiame darbotvarkę, gerbiami kolegos. Iš rezervinių klausimų apsvaistysime rezervinį 1 klausimą – Muziejų įstatymo Nr. I-930 2 straipsnio pakeitimo ir papildymo 6¹ straipsniu

įstatymo projektą Nr. XIII-4429. Svarstymo stadija. Kviečiu R. Šarknicką, jis yra ir įstatymo iniciatorius. Prašau.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Dėkoju, Pirmininke. Pagrindinis dalykas, kad iš šito įstatymo projekto būtų išbrauktas šitas mano pasiūlymas. Motyvas yra tas, kad Kultūros ministerijoje yra ketinama formuoti darbo grupę, nes atsirado daugiau pašalinių klausimų, kurie susiję ir su Darbo kodeksu, ir su kitais dalykais, liečiančiais gyvo muziejaus įteisinimą. Viskas, ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju, jūs pristatėte komiteto išvadą. Diskutuoti užsirašiusių nėra. (*Balsai salėje*) Užsirašiusių dėl motyvų dėl šio projekto taip pat nėra.

10.29 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 19 d. nutarimo Nr. XIV-17 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų sudėties patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-425 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Kviečiu į tribūną gerbiamą J. Razmą, kad pristatytų rezervinį 2 klausimą – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 19 d. nutarimo Nr. XIV-17 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų sudėties patvirtinimo“ pakeitimo“ projektą Nr. XIVP-425.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiama Pirmininke, gerbiami kolegos, galbūt aš iš karto pristatysiu abu projektus, nes jie yra susiję. Nutarimo projektas, kuriuo keičiami komitetų narių skaičiai, yra susijęs su tuo kitu nutarimu, kuriuo mes darome pakeitimus komitetų sudėčių. Pakeitimas komitetų sudėčių labai nedidelis, tiesiog K. Masiulis pageidauja pereiti iš Audito komiteto į Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetą. Ten Tėvynės sąjungos kvota nebuvo užpildyta, tokia galimybė yra pagrįsta. Tikiuosi, kad kolega, kuris yra viešosios vadybos specialistas ir dėstęs, ir mokslus toje srityje daręs, manau, minėtame komitete galės dar geriau atsiskleisti kaip politikas.

Ir atitinkamai yra koreguojamas komitetų narių skaičius. Dar iš anksčiau yra likęs Ateities komiteto skaičiaus pakoregavimas, vietoj 21 – 20. Užsienio reikalų komiteto narių skaičius taip pat koreguojamas dėl to, kad kol kas mes A. Skardžiaus nepaskiriame į jokią komitetą, o ten ta vieta buvo užimta jo frakcijos buvusio kolegos A. Guogos.

Tokie nutarimų projektai.

PIRMININKĖ. Dėkoju, jūs pristatėte abu projektus. Pirmiausia dėl rezervinio 2 klausimo, projekto Nr. XIVP-425, klausti po pateikimo užsirašiusių nėra. Ar galime po pateikimo pritarti bendru sutarimu? Dėkoju. Pritarta bendru sutarimu. Diskutuoti nėra užsirašiusių. Dėl motyvų užsirašiusių taip pat neturime. Ar galime po svarstymo pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu. Balsuosime numatytu laiku. Priėmimas. Taip pat nėra užsirašiusių dėl balsavimo motyvų. Balsuosime dėl projekto Nr. XIVP-425 numatytu laiku.

10.32 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 17 d. nutarimo Nr. XIV-12 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų narių skaičiaus“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-426 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Rezervinis 3 klausimas – projektas Nr. XIVP-426. Gerbiamas J. Razma ką tik jį pristatė. Ar po pateikimo yra klausiančiųjų? Nėra klausiančiųjų. Ar galime pritarti po pateikimo bendru sutarimu? Dėkui, pritarta bendru sutarimu.

Svarstymas. Diskutuoti užsirašiusių nėra. Dėl motyvų po svarstymo užsirašiusių taip pat nėra. Ar galime po svarstymo pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu.

Priėmimas. Dėl motyvų užsirašiusių nėra. Balsavimas dėl rezervinio 3 klausimo – numatytu laiku.

Labai ašiprašau, tik dabar pamačiau, kad Z. Balčytis užsirašė priėmimo stadijoje dėl motyvų. Motyvai už. Prašom, gerbiamas Zigmantai, žodis jums.

Z. BALČYTIS (MSNG). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Aš irgi tik neseniai užsiregistravau. Mano pasisakymas būtų padėka K. Masiuliui kaip Audito komiteto nariui, kuris buvo labai aktyvus, bu-

vo produktyvus, ir tikrai mano pasisakymas – labai labai dėkui. Linkiu jam sėkmės naujame komitete. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Dabar motyvai jau išsakyti. Priėmimas numatytu laiku.

10.34 val.

Darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo Nr. IX-1672 21 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-411 (pateikimas)

Kadangi laiko dar turime, darbotvarkės 2-23 klausimas. Aš kviečiu pranešėją T. Tomiliną, kad pristatytų projektą. Prašom. 2-23 klausimas – Darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo Nr. IX-1672 21 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-411. Pranešėjas – T. Tomilinas.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Gerbiami kolegos, pristatau Darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo 21 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą. Tai yra idėja ir pasiūlymas dėl vadinamojo skiepadienio. Mes visi, daugelis mūsų pasiskiepijome „AstraZeneca“ vakcina, ir tikrai tas poveikis, natūralus poveikis, nesusijęs su šalutiniais poveikiais, tačiau toks įprastas poveikis yra gana stiprus, ir mums kilo idėja, kad iš tiesų dabartinėje situacijoje, kai mes turime įvairių nuomonių dėl skiepimosi, o visuomenės interesas yra paskiepyti kuo daugiau žmonių, tai yra įvykdyti masinę vakcinaciją, galbūt svarstytina idėja pasiūlyti žmonėms dėl to, kad jie ateina ir pasiskiepija, ką nors mainais. Aš visada esu derybų ir abipusės naudos šalininkas.

Suprantu, kad mes turime visų pirma apeliuoti į žmonių sąmoningumą, į žmonių savanorišką skiepimąsi ir norą apsisaugoti nuo ligų, kita vertus, mes puikiai matome iš apklausų, kurios buvo darytos ir pernai, ir šiemet, kad tikrai ne absoliuti dauguma Lietuvos gyventojų ketina skiepytis. Yra stabilus procentas (apie 20–30 %) žmonių, kurie net neketina to daryti. Tai yra tikrai labai rimti skaičiai ekstremaliosios situacijos ir pandemijos sąlygomis. Jeigu būtų prastos sąlygos, tikrai jokia skiepadienio idėja negalėtų būti siūloma, o mes turime visus reikalingus mechanizmus. Jeigu kam nors yra pasireiškę kokie nors negalavimai, gali prašyti nedarbingumo įprasta tvarka. Pirmas dienas apmoka darbdavys, paskui – „Sodra“.

Pandemijos sąlygomis, kai mes nuolatos konkuruojame su laiku, kai verslas ir gyventojai jau seniai pavargo nuo visų šitų suvaržymų, nuo tos situacijos – jau metai, mums reikia kuo greičiau pasiekti tą bandos imunitetą, todėl, mano galva, šalia restrikcinių priemonių reikėtų svarstyti ir dėl skatinamųjų priemonių. Mes diskutuosime, jeigu jūs po pateikimo pritarсите, kokia ta skatinamoji priemonė gali būti.

Mūsų pasiūlymas yra gana paprastas – darbdavys darbuotojo prašymu trijų parų laikotarpiu po skiepo nuo pandemiją sukėlusios ligos, dėl kurios yra paskelbta ekstremalioji situacija, suteikia darbdavio sąskaita vieną laisvą dieną, mokant vidutinį atlyginimą. Laisva diena negali būti suteikiama darbuotojų kasmetinių atostogų sąskaita. Taigi mes iš tiesų siūlome motyvacinę priemonę, o ne tai, kas ir dabar yra įmanoma, tai yra įprasta tvarka paimti biuletenį.

Taip pat normalu pandemijos sąlygomis ne papildomai apkrauti sveikatos sistemą, o įvesti panašią sistemą, kokia yra dėl tėvadienių, mamadienių. Santykis yra tarp darbdavio ir darbuotojo, jokios institucijos čia neįsitraukia, ir mes taip taupome laiką ir žmogiškuosius resursus.

Iš darbdavio taško žiūrint, žinoma, yra papildoma našta, žinoma, mes turime tartis su socialiniais partneriais. Įprastu metu aš tikrai siūlyčiau eiti į Trišalę tarybą ir nediskutuoti dėl to Seime. Tačiau aš apeliuoju į tai, kad verslas tikrai daug labiau pavargo ne nuo to, kad žmonės vieną ar kitą dieną neateis į darbą dėl skiepimosi, bet pavargo nuo visko, kas vyksta su ekonomika visame pasaulyje.

Mes norime kuo greičiau pasiekti tuos rezultatus, kurių mums visiems reikia, ir pamiršti šią pandemiją kaip blogą sapną. Todėl ta nedidelė auka, kurią šiandien mes galime paprašyti suteikti žmonėms, galbūt prisidės prie mūsų visų sėkmės. Ačiū.

PIRMININKĖ. Ačiū. Jūs pristatėte projektą. Jūsų norėtų paklausti keli Seimo nariai. M. Majausko salėje nematau. Klausia E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamas kolega, iš tiesų gal ir taip, gal ir reikia duoti kokių nors teigiamybių pandemijos metu, tačiau jūs net neparašėte, dėl ko duoti tą laisvadienį. Paprasčiau-

siai nurodėte: pandemija ir po skiepo. Bet nevienoda reakcija būna po skiepo. Tarkime, išvis faktiškai tos reakcijos nėra. Aišku, aš savo noru galiu ir neiti į darbą, bet iš tiesų aš galiu eiti į tą darbą, o jeigu man kas nors blogai, kaip ir visą laiką aš per sveikatos sistemą galiu gauti tam tikrą tų laisvų dienų galimybę dėl ligos.

Ar nemanote, kad bent jau įstatyme reikėtų parašyti, jeigu yra kokia nors reakcija ir panašiai? Jūs paprasčiausiai tik siūlote laisvą dieną po skiepo. Ačiū.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Ačiū, kolega, už svarbiausią turbūt klausimą. Žinoma, jeigu mes svarstytume tai kaip medicininį klausimą, kaip grynai susijusį su tikrais vakcinų natūraliais poveikiais, kuriuos daugelis iš mūsų patyrėme, tai taip. Bet aš kalbu apie tam tikrą motyvaciją, ir aš kalbu apie tai, kad sistema turėtų veikti panašiai kaip mamadienis. Dėl mamadienio, kai tu kreipiesi į darbdavį, kad tau šiandien reikalingas tėvadienis, tai tu nedetalizuoji, ką su tais vaikais darysi.

Šiuo atveju mes turime keturias ar kiek skirtingų vakcinų, jų poveikis labai skirtingas: vienos didesnis poveikis po antro skiepo, kitos, kaip mes visi žinome ir patyrėme, „AstraZenecos“ poveikis ir po pirmojo yra gana reikšmingas, dirbti bent jau aš tikrai negalėjau. Aš, kaip Seimo narys, galiu sau leisti kur nors nenuieiti, bet yra daugybė – tūkstančiai, šimtai tūkstančių žmonių, kurie negali šiaip sau neateiti į darbą dėl to, kad blogai jaučiasi, arba dėl to, kad galimai blogai jausis.

Todėl tai tokia skatinamoji priemonė, ji yra Darbuotojų saugos ir sveikatos įstatyme. Yra Teisės departamento pastaba, kodėl ne Užkrečiamųjų ligų įstatyme. Tai atsakymas ir yra, kad mes kalbame apie universalią motyvaciją – netgi tiems žmonėms, kurie nepatirs nemalonumų. Galbūt jie ir nenorės to skiepadienio, jie galbūt dirbs įprastai savo darbą ir nesuks sau galvos. Tačiau jeigu kalbame apie visą visuomenę, tai tikrai neįmanoma išskirti vieno skiepo gavėjus, kito skiepo.

Mes kalbame apie universalią laikinai veikiančią priemonę, ji tikrai neveiks, kai baigsis ekstremali padėtis, mums nereikia jokios naštos darbdaviams, skatinti papildomų laisvų dienų ir taip toliau, aš tikrai nesu šalininkas tų dienų dalinimo į kairę ir į dešinę. Bet kai visiems, įskaitant verslą, reikia skubiai situaciją pakeisti, mums visiems reikia pradėti normaliai gyventi, tai tokią privilegiją, sakykime, mes žmonėms galėtume pasiūlyti: valstybė savo sąskaita įdarbinti žmones, privatus verslas – savo sąskaita. Šiuo atveju, kai mus jungia bendras interesas, nereikėtų mums gilintis, ar kas nors pasireiškia, ar nepasireiškia. Tai yra bendroji skatinamoji priemonė – kuo universalesnė, tuo paprastesnė – ir taip galbūt atsirastų daugiau žmonių, norinčių pasiskiepyti.

PIRMININKĖ. Klausia G. Paluckas.

G. PALUCKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Iš tiesų lietuviai ir sirgdami, ir blogai jaušdamiesi puola į darbą, tarsi kažką būtų skolingi. Žinoma, paprastai tos indikacijos, ar gerai jaučiesi, ar blogai jaučiesi, matyti, normaliomis sąlygomis turėtų būti, bet mes kalbame, patikslinkite, tik apie ekstremalią situaciją...

T. TOMILINAS (LVŽSF). Tik apie ekstremalią.

G. PALUCKAS (LSDPF). ...todėl tokių atvejų, kada šis įstatymas būtų taikomas, būtų sąlyginai nedaug, duok Dieve, ar ne?

T. TOMILINAS (LVŽSF). Žinoma, kalbame tik apie ekstremalią situaciją. Įprastu laiku yra įprastas biuletenis ir viskas gerai. Bet dabar, kai visų interesas yra vienas, aiškintis, ar tu subjektyviai jaučiesi gana blogai, ar tu gali dirbti, negali dirbti, o gal tu iš tikrųjų nori poilsio, grynai ramybės, nes tu jaudiniesi psichologiškai, kad skiepas... Pavyzdžiui, yra žmonių, kurie netiki skiepais ar mažiau tiki arba turi skeptišką nuomonę, gal jiems nusiraminti reikia vienos dienos. Apie tai kalbame.

PIRMININKĖ. Klausia V. Mitalas.

V. MITALAS (LF). Dėkui, Seimo Pirmininke. Gerbiamas kolega, iš tikrųjų svarbus siūlymas, bet mano klausimas yra susijęs su tuo, apie ką jau šiek tiek buvo kalbėta. Apie tai, ar laikino nedarbingumo suteikimas tuo atveju (ką tik išsiaiškinome, kad tokių atvejų nebus sąlyginai daug, tikiuosi, kad jų nebus daug) negalėtų kompensuoti viso šito pasiūlymo ir iš tikrųjų mes nesiųstume žinios visuomenei, kad tam tikromis papildomomis ne darbo dienomis mes iš tikrųjų kažką skatiname. Man atrodo, papildomomis ne darbo dienomis mes nieko neskatiname ir tai neturi tiesioginio ryšio su ta motyvacija, apie kurią jūs šnekate. Ačiū.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Labai ačiū už klausimą. Aš suprantu jūsų nerimą ir tikrai tas įprastas mechanizmas, kai reikia skambinti gydytojui, yra. Mes tą biurokratinę naštą gydytojams galime skirti, bet man teko ir su jais šiek tiek konsultuotis. Tikrai yra didelis nenoras veltis į tą sistemą, kai daugybė tūkstančių žmonių prašo to nedarbingumo arba, kaip ir Gintautas sako, dažniausiai žmogus, kad ir šiek tiek blogai jausdamasis, vis tiek eina į tą darbą. Ir taip išeina, kad žmonės... Yra apeliuojama į žmonių sąmoningumą ir mes laukiame, kad jie net savo komforto sąskaita ateis ir pasiskiepytų. Gerai, toks požiūris gali būti, bet aš manau, kad šiais laikais laisvas laikas yra ypač brangus. Mes kalbame, diskutuojame, kad didžiulės korporacijos, gūglai ir feisbukai pereina prie keturių dienų darbo savaitės. Laikas šiais laikais yra brangiausias žmogaus turtas. Jam net pinigai nepadėtų šiuo atveju, bet laikas, kurį tu gali išnaudoti galbūt ne tik sveikatos „atstatymo“ tikslui, bet galbūt kokiam nors šeimos reikalui sutvarkyti, tu jauti komfortą dėl to, kad atlikęs pilietinę pareigą, nes kas yra skiepas, tai yra pilietinė pareiga, tu gauni tam tikrą pilietinę privilegiją, kad ir savo reikalams sutvarkyti. Ekstremaliomis sąlygomis, manau, tai yra labai sąžiningas sandoris.

PIRMININKĖ. Klausia A. Sysas.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, Pirmininke. Gerbiamas kolega, du klausimėliai. Mes žinome, jeigu žmogus neateina ir suserga, tai jis turi nedarbingumo pažymėjimą kaip pateisinamą dokumentą. Kokį dokumentą turės pateikti būtent šiuo atveju? Vienas klausimas.

Ar jūs šį įstatymą taikote, taip sakant, į ateitį, ar dar bus galvojama, nes Seime yra tokia praktika, jeigu priimi kokį nors įstatymą, tai tada reikia kompensuoti visiems, kurie nepasinaudojo tokio įstatymo galimybėmis. Kaip čia bus dėl jo įsigaliojimo ir kaip jis veiks? Ar ir tiems, kurie jau pasiskiepijo ir gerai jautėsi arba blogai, ar tik tiems, kurie naujai skiepytis? Ačiū.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Ačiū, kolega, už klausimą. Dėl pirmo klausimo, manau, kad jokių dokumentų nereikės, bet mes komitete tikrai profesionaliai ir jūs pažiūrėsime įstatymą ir mes diskutuosime, bet aš tikiuosi, kad jokių papildomų dokumentų čia nereikės. Tiesiog skiepijimosi faktas ir darbdavys tikrai žino, jeigu jo darbuotojas darbo metu skiepijasi, tai ir dabar pagal teisyną privaloma leisti bent jau tą valandą nedirbti ir mokėti tą atlyginimą. Čia nėra jokių problemų. Ir mes būtent keičiame tą straipsnį, kuriame kalbama apie sveikatos patikrinimus ir panašiai. Čia labai į temą tas straipsnis, čia tiesiog jo loginis papildymas.

Kalbant jūsų antru klausimu, ar mes taikysime į ateitį... į praeitį, paprastai teisė yra taikoma tik į ateitį ir yra išskirtiniai atvejai, kai mes kokioms nors privilegijoms suteiktume atgalinį galiojimą. Aš šiuo atveju to nesiūlyčiau daryti.

PIRMININKĖ. Klausia L. Savickas. Jo salėje nematau. Klausia D. Kepenis.

D. KEPENIS (LVŽSF). Ačiū, Pirmininke. Gerbiamas Tomai, iš tiesų, kai mes girdime, kiek daug komplikacijų būna po skiepų, kad žmonės iš tikrųjų po to kelias dienas būna nedarbingi, labai logiškas jūsų pasiūlymas yra. Tačiau, štai žiūrėkite, Lietuvoje jau daugiau nei trys dešimtys įvairiausių skiepų yra siūloma žmonėms, matyt, reikėtų kalbėti apie tokia galbūt skiepų dieną, skiepų propagavimo dieną, ir tą dieną visi turi nuo ryto iki vakaro paskaitose dalyvauti, pasimokyti, kokie reikalingi, kokie galbūt nebūtini skiepai. Iš tikrųjų tą dieną galėtų būti kalbama apie specifinį imunitetą, bet yra ir nespecifinis, tai yra bendras imunitetas, natūralus. Ar reikėtų tiems žmonėms, kurie rūpinasi ir metus nesinaudoja gydytojų paslaugomis, taip pat gauti sveikadienį už tai, kad jie yra gerokai padirbėję ir pasirūpinę savo imunitetu? Ačiū.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Ačiū, Dainiau. Aš tikrai palaikau idėją visais įmanomais būdais skatinti sveiką gyvenseną, taip pat ir politikos priemonėmis. Šiandien jau yra sveikadienis įteisintas viešojo sektoriaus kolektyvinėje sutartyje, atitinkamuose įstatymuose, tai mes tikrai galime padaryti ateityje normaliomis sąlygomis, ne ekstremaliomis sąlygomis, bet normaliomis sąlygomis padaryti kitus žingsnius ir apmąstyti tą vadinamąją sveikatos dieną, universalią padaryti. Aš tikrai nenorėčiau skirstyti žmonių į tuos, kurie yra pakankamai aktyvūs ir kurie yra pasyvūs. Čia yra įgyvendinimo klausimas. Manau, kad turėtų Lietuvoje atsirasti normali, universali sveikatos diena ir jau savanoriškomis priemonėmis mes turime skatinti žmones iš tiesų rūpintis sveikata. Yra atskiros jūsų praeitoje kadencijoje priimtos Sveikatos politikos pagrindų gairės, Seimo nutarimas, jį reikia įgyvendinti. Tikrai turime daug darbo ir kuo greičiau reikia įveikti šią kliūtį, šią pandemiją ir imtis svarbesnių dalykų.

PIRMININKĖ. Dėkui. Laikas klausti baigėsi. Motyvai. Už kalba A. Vinkus.

A. VINKUS (LVŽSF). Gerbiama Pirmininke, gerbiami Seimo nariai, iš tiesų iš artimųjų ar apskritai iš aplinkos žmonių gana dažnai girdime nusiskundimus apie vienokią ar kitokią organizmo reakciją į gautą skiepą. Temperatūros pakilimą, raumenų ar galvos skausmus, ar kitokių poveikių, kas lemia blogą žmogaus savijautą ir daro jį nedarbingą. Teikiamo įstatymo projekto autoriai aiškinamajame rašte labai teisingai pažymi, kad vykstant masiniam vakcinavimo procesui, galimybė kreiptis dėl nedarbingumo suteikimo bendra tvarka yra didžiulė papildoma našta tiek žmogui, tiek gydytojui, ypač dabartiniu laikotarpiu, kai sveikatos apsaugos sistema yra perkrauta COVID-19 pandemijos sukelta įtampa ir krūviu. Antra vertus, projekto autoriai siūlo laisvą dieną suteikti nepriklausomai nuo pasireiškiančių komplikacijų ir pasinaudoti ja trijų dienų laikotarpiu, pavyzdžiui, pasiskiepijus penktadienį ar šeštadienį, laisvą dieną galima pasiimti prasidėjus darbo savaitei. Tai prisidėtų prie visuomenės skatinimo aktyviau vakcinuotis ir prie tų pačių žmonių sveikatos. Taigi pritariu idėjai ir balsuosiu už teikiamą įstatymo projektą ir agituojau jus taip pat balsuoti ir palaikyti. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Prieš kalba L. Slušnys.

L. SLUŠNYS (TS-LKDF). Ačiū, Pirmininke. Pirmiausia tai iš tiesų įstatymas stipriai vėluojantis, mano požiūriu, nes kol mes jį priimsime, kol jis įgaus dienos šviesą, tai jis neturės jokios praktinės vertės, nes dauguma tų žmonių, kuriems galima tai suteikti, ko gero, bus paskiepyti. Tada iš viso nematau tokio įstatymo prasmės.

Antras dalykas, tiesą sakant, jau ir dabar darbdaviai yra įpareigoti duoti laisvadienius, jeigu žmogus blogai jaučiasi, ir tris dienas gali duoti. Dar daugiau, kai mes įdedame tokį įstatymą, tai mes tarsi sakome, kad mūsų dabartiniais darbdaviais mes visiškai nepasitikime. Mano žiniomis, kiek aš turiu, darbdaviai, dauguma jų mielai išleidžia skiepytis bet kurį savo darbuotoją, kad tik būtų saugesnė nuo užsikrėtimo, nuo užsikrėtimo virusu aplinka. Nelabai daug ką girdėjau, kad neišleistų žmonių ar nesutiktų. Todėl priimti įstatymą, kai žmonės patys puikiausiai tą sistemą reguliuoja, nematau prasmės. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Argumentai išsakyti. Balsavimas numatytu laiku.

10.54 val.

Darbo kodekso 52 straipsnio papildymo įstatymo projektas Nr. XIVP-191 (pateikimas)

Vis dar šiek tiek lenkiame laiką, tai aš norėčiau pakviesti iš popietinės darbotvarkės pristatyti darbotvarkės 2-20 klausimą – Darbo kodekso 52 straipsnio papildymo įstatymo projektą Nr. XIVP-191. Pranešėjas – T. Bičiūnas.

T. BIČIŪNAS (LSDPF). Laba diena, gerbiami Seimo nariai. Gerbiama Pirmininke, ačiū už suteiktą žodį. Teikiu Darbo kodekso 52 straipsnio papildymo įstatymo projektą. Projektą, kuriam pritartę užtikrintume dirbančių žmonių teisę į tai, kas jiems ir taip laisvoje demokratinėje šalyje priklauso, tačiau nėra formaliai įtvirtinta ar apibrėžta. Tai yra šiuo projektu siekiama užtikrinti darbuotojų teisę atsijungti nuo skaitmeninio prietaiso ir likti darbdavio nepasiekiamiems nedarbo metu. Ko gero, čia visi pritartumėte minčiai, kad nuotolinio darbo organizavimo reikšmė ir poreikis itin išaugo dėl COVID-19 pandemijos ir su ja susijusių padarinių. Eurofondo duomenimis, net 37 % Europos Sąjungos darbuotojų šiandien dirba iš namų. Ne išimtis yra ir Lietuva.

Dėl minėto darbo organizavimo būdo, tai yra nuotolinio darbo, sumažėjo ar net išnyko riba tarp darbo ir asmeninio gyvenimo. Atsirado vadinamoji „visada būti prisijungusiam“ kultūra, kuri sudaro sąlygas pasiekti darbuotoją ir deleguoti darbus po darbo valandų.

Šiandien galiu pacituoti tai, ką sako atstovai žiniasklaidai, darbuotojų atstovai. Darbuotojai laukia teisės atsijungti. Dabar žmonės yra pavargę, nes tenka dirbti nuolat. Ir štai ką sako darbdaviai (cituoju): „Tenka rašyti vėlyvus laiškus. Kolegos išklausė seminarą, jis truko pusantros valandos, buvo po darbo valandų.“ Pats asmeniškai paklausiau biudžetinių įstaigų vadovų, ar duoda nurodymus po darbo valandų nuotoliniu būdu? Dauguma jų atsakė taip, bet, priėmus tokią Darbo kodekso pataisą, niekada nedrįsčiau to daryti, atsakė dauguma biudžetinių įstaigų vadovų, kuriuos kalbinau.

Ne paslaptis ir tai, kad nuolatinis darbuotojų reagavimas, atsakinėjimas į elektroninius laiškus, SMS, dalyvavimas kvalifikacijos kėlimo renginiuose, užduočių atlikimas skaitmeninėse platformose, susitikimas darbo reikalais ne darbo metu ištrina darbo ir poilsio ribas, sudaro prielaidas pažeisti maksimaliai vidutinę savaitinę darbo valandų trukmę, neigiamai veikia žmonių psichinę ir fizinę sveikatą.

Patys visai neseniai galėjome išmėginti nuotolinio darbo ypatumus, dalyvaudami nuotoliniuose Seimo posėdžiuose, ir supratome, kad labai skirtingos laiko sąnaudos yra atlikti tokiems patiems darbams įprastu ir nuotoliniu būdu.

Taigi pranešimo pabaigoje noriu pažymėti, kad teikiama Darbo kodekso pataisa suteiktų darbuotojams, dirbantiems nuotoliniu būdu, teisę atsijungti ir būti nepasiekiamiems, kai jiems nepriklauso dirbti, ir nepatirti neigiamų pasekmių darbdavio atžvilgiu.

Daugelis Europos Sąjungos šalių reglamentuoja nuotolinį darbą, tarp jų ir Lietuva. Europos Parlamentas ragina užtikrinti minėtą teisę, tačiau tik keturios valstybės pripažįsta teisę atsijungti. 2016 metais tai pirmoji padarė Prancūzija. 2021 metais, gerbiami kolegos Seimo nariai, kviečiu tapti penktąja šalimi, pripažinusia šią dirbančių žmonių teisę. Kviečiu palaikyti šią iniciatyvą. Dėkoju už žodį.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų norėtų paklausti keli Seimo nariai. M. Majausko salėje nematau. Klausia V. Mitalas.

V. MITALAS (LF). Ačiū, gerbiama Seimo Pirmininke. Gerbiamas kolega, iš tiesų tai, kad daugelis žmonių intensyviai naudoja socialinius tinklus ar tikrinasi savo elektroninį paštą ir savaitgaliais, ir po darbo valandų, yra tam tikra laikmečio tendencija. Ar jūs nemanote vis dėlto, kad Darbo kodekso pakeitimai šitos tendencijos niekaip neužkardys, nepakeis. Tuo labiau kad yra verslo atstovų, kurie, jau patys matydami aiškesnį poreikį viduje susitarti ir darbo kultūrą tam tikrą priimti, patys priima tam tikrus sprendimus. Ir tai yra daug sveikesnis, natūresnis kelias, kai konkrečiai kiekviena įmonė, kiekvienas darbo kolektyvas gali susitarti dėl to, kokias taisykles jie taiko šiuo metu. Gal čia yra tik trauklapis ant tokios gana didelės laikmečio tendencijos, nieko nepakeisi.

T. BIČIŪNAS (LSDPF). Dėkui už pateiktą klausimą. Noriu atkreipti dėmesį į tai, kad projektu kalbame apie iniciatyvą suteikti teisę apibrėžti ją raštu juodomis raidėmis ant balto popieriaus. Savaimė ji tokia kaip ir yra, tačiau be rašytinio pagrindo, kaip žinome, net ir ginčo panagrinėti, ko gero, normaliai neišeitų, nes nėra tokio teisinio pagrindo pirštu bakstelti darbuotojui į Darbo kodekso tam tikrą straipsnį ir pasakyti: gerbiamas darbdavy, mane ši vieta ir ši eilutė gina.

Be to, minėjau, kad kalbinau biudžetinių įstaigų vadovus, taip pat viešojoje erdvėje sklando informacija, kad ši pataisa yra laukiama pačių darbuotojų atstovų. O vadovai teigia, kad jiems tai būtų kaip prevencinė priemonė ir, ko gero, dalis jų tikrai nedrįstų net imtis iniciatyvos susisiekti su darbuotoju, tuo labiau deleguoti darbus po darbo valandų, kai jie dirba namuose.

PIRMININKĖ. Klausia L. Jonauskas.

L. JONAUSKAS (LSDPF). Labai ačiū. Gerbiamas Seimo narys, sakykite, o jūs ar piktnaudžiaujate savo padėjėjų, patarėjų darbu po darbo valandų, ar kreipiatės pagalbos, ar prašote?

T. BIČIŪNAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas kolega, už klausimą. Norėčiau dar pasakyti, kad darbdavio pozicijoje aš atsiradau visai neseniai, prieš penkis mėnesius, o visą laiką buvau darbuotojo pozicijoje. Tikrai galiu pasakyti – savo kailiu tikrai esu patyręs, kad darbas vyksta nuotoliniu būdu ir po darbo valandų. O atsakant į tai, kaip aš pats elgiuosi, tai nuo tos akimirkos, kai tik užregistravau ir ėmiausi šios iniciatyvos, tikrai patarėjai neleis meluoti, nedeleguoju jokių užduočių po darbo valandų.

PIRMININKĖ. Klausia A. Palionis.

A. PALIONIS (MSNG). Ačiū, posėdžio pirmininke. Kolegos norėčiau paklausti. Kadangi projekte nieko nekalbate apie tas ryšio priemones, kurias suteikia darbdavys, ar jos gali būti išskiriamos, ar čia tik kalbate apie asmenines darbuotojo technines galimybes susisiekti su darbdaviu?

T. BIČIŪNAS (LSDPF). Manau, kad ši iniciatyva apima apskritai teisę atsijungti nuo skaitmeninių technologijų, nesvarbus jų priklausomumas: ar tai yra įmonės, ar tai yra organizacijos, ar tai yra asmeninės. Tiesiog tu turi tokią teisę, turi rašytinę teisę, galbūt jos pagrindu kolektyvinėse

darbo sutartyse ar individualiose bus įrašyta, kaip ta teisė įgyvendinama, kokios nors konkrečios išlygos. Na, o pats technologijos priklausomumas, ar mano, ar darbdavio, neturėtų turėti tam reikšmės.

PIRMININKĖ. Klausia E. Pupinis.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Gerbiamas kolega, ar žinote kokių nors faktų, kas dabar buvo nubaustas už tai, kad neišsijungia, kas dabar draudžia išsijungti? Paprasčiausiai išsijungi arba išvažiuoji, kur pakraščiuose nėra gero ryšio, pasakai, kad ryšio nėra. Ar matėte nubaustą žmogų, kuriam buvo taikytos sankcijos iš darbdavio pusės su kokiomis nors pasekmėmis? Ačiū.

T. BIČIŪNAS (*LSDPF*). Tikrai taip, matome. Konkrečiai žinau, netgi kalbėjęs esu su tam tikrais žmonėmis, kurie sako, kad jų darbas nenutrūksta nuo to momento, kai sueina terminas tam darbui atlikti, ir jie lyg ir tampa tokiais nelojaliais darbuotojais, jiems yra išsakomi darbdavių nuogastavimai, kad reikėtų taip daryti, reikėtų susipažinti su pateikiama medžiaga ar dalyvauti posėdžiuose, kurie yra po darbo valandų. Žmonės yra sakę, kad kai kuriose organizacijose dabar yra rašytinio pobūdžio susitarimai, kai taikomos piniginės baudos ar sankcijos, jei darbdavys negali susisiekti su darbuotoju ne darbo metu per nuotolį.

PIRMININKĖ. Ir paskutinis klausia S. Jovaiša.

S. JOVAIŠA (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Gerbiamas Tomai, jums teko tikrai nemažai girdėti apie įstatymus ir jų veikimą arba, kitaip sakant, apėjimą. Dabar bet koks darbdavys priėmus šią įstatymą tikrai ieškos būdų, kaip susitarti su darbuotoju: būk geras – mūsų reikalais reikia, kad tu atsilieptum tada ir tada, parašytum tą ir aną. Taip šita kodekso pataisa bus paprasčiausiai apeinama. Kaip jūs galvojate, ar veiks visa apimtimi?

Kolega Linas buvo uždavęs klausimą apie padėjėjus. Tikrai savaitgaliais kartais atsiranda tokių neatidėliotinių dalykų, reikia informacijos, reikia ką nors parašyti, ką nors išsiųsti, o mes ne visada galime apsieiti be pagalbos po darbo valandų. Jeigu bus tai priimta, šis bendravimas jau turėtų nevykti, ir Seimo narys galbūt bus nepatenkintas tokiu požiūriu padėjėjo, kuris nepadės apeiti jūsų teikiamos pataisos nuostatos. Ačiū.

T. BIČIŪNAS (*LSDPF*). Dėkui, gerbiamas kolega, už klausimą. Turiu tokius, kaip čia pasakyti, du atsakymus. Turbūt kiekvienas teisės aktas turi kokį nors mažą ar didelį apėjimą, bet tai nėra dingstis jo nekurti, tos iniciatyvos, to teisės akto. Juo labiau kad čia nekalbama apie kokį nors draudimą ar kardomąją priemonę. Kalbama apie žmogaus teisę turėti tai, kas jam ir taip priklausė, tai yra galimybę nedirbti tuo metu, kai jis turi nedirbti, ir turėti savo laisvo laiko su šeima, poilsį ir būti nepasiekiamas.

Kiekvienas žmogus turi teisę į poilsį. Ar jis ja naudosis, ar ne, tai yra jo asmeninis reikalas aptariant su savo darbdaviu. Aš manau, kad tikrai kompromisinių variantų, rašytinių ar žodinių, turėtų iš to rasti.

PIRMININKĖ. Dėkoju, jūs atsakėte į visus Seimo narių klausimus. Dėl motyvų užsirašė kalbėti už A. Sysas.

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū, Pirmininke. Gerbiami kolegos, norėčiau priminti. Kai paskutinį kartą kompleksiškai keitėme Darbo kodeksą, tai buvo net pavadinta liberalizavimu. Apie tai, kad mes dirbsime tokiu būdu – nuotoliniu, net negalėjo pagalvoti niekas: nei profesorai, nei profsąjungos, nei darbdaviai. Todėl tai yra laikmečio problema ir tą problemą reikia spręsti.

Nesutinku su kolegomis, kurie klausia, ar jau ką nors nubaudė. Jeigu mes matome, kad tai yra problema, kad 70 % darbuotojų (ar daugiau, ar mažiau) jau dirba namuose, tai reikia tą problemą spręsti, o ne atidėti į šalį, kol kils daugiau problemų.

Kreipiuosi į tradicinės ir netradicinės šeimos gerbėjus – taigi čia pirmiausia pagalba šeimai. Neužmirškime: kas dirba namuose, tai ir vaikai neina į mokyklą, jie lygiai taip pat yra namuose, tai reikia ir šeimą tvarkyti, pietus paruošti, būti lojaliam viršininkui, padaryti darbus – problemų yra labai daug.

Aš dėkoju kolegai, kuris žiūrėdamas į kitų šalių patirtį pateikė šią įstatymo projektą. Aš manau, kad kol svarstysime, paprasčiausiai mes jau turėsime ir nuostatą, kaip būtent tokiu atveju elgtis. Šitas įstatymas yra ne apie tai, kaip ką nors nubausti, bet pirmiausia yra prevencinio pobūdžio. Visada žmonės gali sutarti. Aš dalyvavau daug sudėtingesnių krizių sprendimo situacijose.

Jeigu su žmonėmis darbdavys šnekasi, nėra problemos sutarti, ar yra įstatyme draudimas, ar jo nėra, tai yra geranoriškas kalbėjimas. Bet neužmirškime, kad dalis mūsų darbdavių ne visada nori kalbėtis, lengviau pasakyti – dirbk ir viskas, kitaip būsi atleistas, nes už durų yra daugiau. Todėl kviečiu pritarti šitam įstatymo projektui.

PIRMININKĖ. Prieš kalba V. Mitalas.

V. MITALAS (LF). Dėkoju, Seimo Pirmininke. Aš esu linkęs nepritarti ne dėl to, jog nematau, jog čia nėra klausimo apskritai. Man atrodo, kad klausimas yra ir tema yra svarbi ir įdomi, apie ją galima diskutuoti. Aš tiesiog manau, kad pasirinktas sprendimo būdas nėra pats tiksliausias šioje situacijoje.

Plėsdami Darbo kodekse reguliuojamų sąvokų, reguliuojamų veiksmų sąrašą ir ypač plėsdami tokiais būdais, mes nepadarome lengvesnio uždavinio prižiūrėti, kaip to Darbo kodekso yra laikomasi. Man atrodo, tokia nuostata atvertų tikrai nemažai interpretuotinų vietų, kaip iš tikrųjų darbdavys su darbuotoju tariausi, kokios ten yra sąlygos ir panašiai. Dėl to tai padarytų šitą Darbo kodekso nuostatą labai sunkią pritaikyti ir tam tikra prasme net ir arbitralią, tai reiškia, kad būtų galima diskutuoti, ar minutę po 17 valandos pasiekęs elektroninis laiškas yra iš tikrųjų jau kas nors, kas įvyko po darbo valandų.

Aš siūlau spręsti šitą problemą kitomis priemonėmis, stiprinti darbuotojų atstovavimą, jeigu norite, ar panašiai, bet ne Darbo kodekso sąskaita tai daryti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai išsakyti. Per šoninį mikrofoną – A. Sysas.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, Pirmininke. Replika po balsavimo. Gerbiamieji, darbo santykius, poilsio ir darbo laiko reglamentavimą sprendžia Darbo kodeksas, jokie kiti įstatymų projektai. Jeigu tai yra problema, tai ją ir reikia spręsti tuose įstatymuose, kokiuose reikia. O darbas po darbo yra apmokamas už viršvalandžius, jeigu dirbama. Vienas dalykas. Antras. Jeigu neapmokama, tai yra viršvalandinis darbas, kurį galima laikyti kaip nelegalų darbą ir visoki kitoki. Mūsų Darbo kodekse yra viskas surašyta. Siūlau kolegoms pasiskaityti, jis ne toks storas, ten tik 240 straipsnių, ir ne iš konteksto vieną straipsnį, patinka ar nepatinka, bet visą kontekstą, tada supratimas apie darbo santykius bus geresnis.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Dėl vedimo tvarkos – J. Sabatauskas.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Replika. Atsiprašau, Pirmininke. Vis dėlto iš esmės beveik tą patį, kad Darbo kodeksas reguliuoja būtent darbo ir poilsio režimus. Priešingu atveju, jeigu mes ir poilsio metu reikalausime iš žmogaus, kad jis dirbtų, tai bus žmogaus išnaudojimas, ypač jeigu už tai nebus mokama. Jau mes šiandien turėsime ir kitus projektus, kur reikalavimas sumokėti būtent į sąskaitą darbo atlyginimą, darbo užmokestį. Čia yra kai kas panašaus. Šiuo atveju reikalavimas dirbti be darbo užmokesčio. Tai iš tikrųjų turėtų būti baudžiama. Bet šiuo projektu nesiūlo ma bausti. Šiuo projektu siūloma asmeniui turėti teisę į poilsį. Kadangi šiandien dirbame elektroninėmis priemonėmis, būtent išjungiant tas elektronines priemones. Ačiū.

PIRMININKĖ. Gerbiame kolegos, man rodos, tęsiame motyvų išsakymą. Bet aš leisiu V. Mitalui tarti paskutinį žodį dėl motyvų.

V. MITALAS (LF). Labai ačiū, Seimo Pirmininke. Aš tik noriu priminti gerbiamesiems kolegoms, kad prievartinis darbas ar koks nors išnaudojimas jau yra Darbo kodekse reglamentuotas ir yra užkardytas tam kelias. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai išsakyti, replikos – taip pat. Balsavimas numatytu laiku.

11.12 val.

Darbo kodekso Nr. XII-2603 52 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-210 (pateikimas)

Tęsiame vakarinės darbotvarkės projektų pateikimą. Aš norėčiau pakviesti gerbiamą L. Jonauską, kad pristatytų 2-21 klausimą – Darbo kodekso Nr. XII-2603 52 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-210.

L. JONAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Gerbiame kolegos Seimo nariai, teikiu Darbo kodekso pataisas, kurios aiškiau reglamentuotų nuotolinio darbo metu darbuotojų patiriamas išlaidas, tiksliau, jų kompensavimo tvarką. Jau ir šiuo metu Darbo kodekse yra nuostata, kad

darbuotojo patiriamas išlaidas darbdavys privalo kompensuoti, tačiau nėra numatytas laikas, iki kada ir kaip turėtų būti padaromas susitarimas su darbuotoju, ir kieno iniciatyva tai turėtų atsirasti. Todėl atsiranda labai daug prielaidų piktnaudžiauti. Ir tai galima akivaizdžiai matyti. Mano žiniomis, aš žinau vos porą įmonių, kurios sąžiningai moka kompensacijas darbuotojams už nuotolinio darbo metu patiriamas išlaidas. Kalbu ne tik apie kompiuterių, apie darbo vietos įrengimą, kalbu ir apie elektrą, kalbu apie internetą, apie šildymą ir kitas išlaidas, kurias darbuotojas iš tikrųjų patiria savo kaštais ir jos gula ant jo pečių.

Kaip ir minėjau, darbuotojas šiandien dažnu atveju pats nenori kreiptis dėl suprantamų priežasčių į darbdavį ir prašyti, kad darbdavys kompensuotų tas patiriamas išlaidas. Dėl paprastų priežasčių. Šiuo metu, pandemijos metu, daugelis darbuotojų apskritai džiaugiasi, kad turi darbą ir gali turėti galimybę dirbti ir užsidirbti, todėl su papildomais klausimais pas darbdavį tikrai dėl tų papildomo kompensavimo nenori eiti.

Mano siūlomos Darbo kodekso pataisos siūlo, kad darbuotojas su darbdaviu darbuotojo iniciatyva turėtų iki mėnesio, kai prasidėjo nuotolinis darbas, pabaigos susitarti dėl patiriamų išlaidų sumos ir kompensavimo tvarkos, ir tai padaryti, kaip minėjau, iki mėnesio pabaigos. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų paklausti norėtų du Seimo nariai. Pirmasis klausia M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiama Seimo Pirmininke. Gerbiamas pranešėjas, sakykite, ar mes čia nesukuriame perteklinės biurokratijos. Mes turime darbdavį, turime darbuotoją. Jeigu darbuotojas nėra išnaudojamas, norėtųsi tikėti, kad absoliučia dauguma atvejų taip ir yra, jeigu ne, tai yra institucijos, kur gali ir turi kreiptis. Jie gali tartis dėl tokių dalykų. Ar yra šiandien pagrindas manyti, kad iš tiesų čia yra problema ir darbdavys vengia kompensuoti. Juk Finansinių nusikaltimų tyrimų tarnyba, Mokesčių inspekcija, Darbo inspekcija apie tai kol kas nekalba. Galbūt čia yra koks nors paslėptas dalykas, apie kurį mes netrukus sužinosime? Ar galite patikslinti, ar iš tiesų yra tokia reali problema, kurią reikia spręsti?

L. JONAUSKAS (LSDPF). Labai ačiū už klausimą. Manau, kad tikrai problema yra ne tik reali, bet ir didelė. Aš labai abejoju, kad Finansinių nusikaltimų tyrimų tarnyba tirtų atvejus, kada darbdavys darbuotojui nesumoka 10–15 eurų už internetą per mėnesį, šildymo, elektros kaštų ar dar kokių nors panašių dalykų, tiesiog mastas, matyt, ne tas. Bet, kaip minėjau, jeigu klausėte visą pristatymą, tai tikrai laikas yra sudėtingas ir daugelis darbuotojų apskritai džiaugiasi, kad turi darbą ir su papildomais prašymais eiti pas darbdavį nedrįsta. Šiuo atveju, kaip ir minėjau, Darbo kodekse įtvirtinta nuostata, kad privalėtų kompensuoti, bet kieno iniciatyva turėtų būti atliekamas tas susitarimas, parašyta nėra. Todėl manau, kad apsaugant darbuotojus, o Darbo kodekso toks ir yra tikslas – aiškiau reglamentuoti tuos darbo santykius ir apsaugoti darbuotoją, ir turėtų atsirasti ta nuostata, kad darbdavio iniciatyva būtų vykdomas tas susitarimas ir, kaip minėjau, ne vėliau kaip iki mėnesio pabaigos, nuo kada prasidėjo nuotolinis darbas.

PIRMININKĖ. Klausia E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamas kolega, noriu paklausti, ar čia kalbama ir apie įrangą? Pavyzdžiui, įranga. Gerai, įsigyja žmogus, jam kompensuoja, jis kitą dieną parašo pareiškimą ir sako, a, susiradau geresnį darbą, aš noriu išeiti į kitą darbą. Aišku, dažniausiai darbdavys turbūt suteikia kažkokią techniką, jei ji reikalinga, paprasčiausiai nuperka ir duoda. Bet kaip bus su tuo, jei jis kompensuoja, tarkime, ar neįsivelsime čia po to į teisinės procedūras su ta įranga? Kodėl jūs manote, kad blogai, kad įskaičiuoja į atlyginimą? Gal žmogų tai tenkina, pavyzdžiui, tą, kuris pradeda dirbti, jam sako, dabar tu dirbi nuotoliniu būdu su savo įranga, paprasčiausiai sutariam, kad moku didesnę atlyginimą. Tai nė kiek nelems to, ką žmogus praranda arba įmonė praranda duodama techniką. Ačiū.

L. JONAUSKAS (LSDPF). Labai ačiū. Tikrai geras klausimas, kolega. Mano siūlomame pakeitimo variante ir yra numatyta, kad darbdavys su darbuotoju privalo susitarti. Susitarti tai ir reiškia, kad būtų sudaryta sutartis, kurioje aiškiai būtų aprašyta, kada ir koku būdu tektų grąžinti, kaip ir minėjote, kompiuterinę įrangą, darbo vietos įrengimą ir taip toliau. Čia šiuo atveju, jeigu ten atsirastų kitas darbas, ir taip toliau.

Lygiai taip pat tas susitarimas galiotų ir tais atvejais, kada darbuotojui tiesiog smagu dirbti namuose, jam nereikia jokių kompensacijų, tai tiesiog susitarimas gali įvykti ir būtų parašyta, kad

dėl kompensacijos jokių pretenzijų dėl patiriamų išlaidų dėl elektros, interneto ir taip toliau darbuotojas darbdaviui neturi.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūs atsakėte į visus klausimus. Motyvai už A. Sysas.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, Pirmininke. Gerbiami kolegos, ir šiandien mūsų darbo santykiuose jau yra situacijų, kai, pavyzdžiui, darbdavys kompensuoja darbuotojo išlaidas transporto priemonėms. Ridą, benzina, daugelis sėdi, kurie irgi naudojami tam tikromis lengvatomis, čia, aišku, atskira įstatymo norma. Bet įvairiuose darbuose labai daug darbuotojų naudojami tokia išlyga. O kadangi mes perėjome prie tokio darbo, kad žmogus būtent naudoja savo darbo priemones, tai viską normaliai turėtume sutvarkyti, nes šiandien, jeigu darbuotojas naudojami darbdavio priemonėmis ir padaro žalą, sugadina, pameta, tai jis turi atlyginti. Aš manau, kad siūlymas yra visai normalus. Jeigu naudojamas kompiuteris, kitos darbo priemonės, elektra, tai čia yra susitarimo klausimas. Jeigu mes jį įrašysime į Darbo kodeksą, bus aiškiau susitarti pasirašant darbuotojo ir darbdavio darbo sutartį, kad tai būtų aiškiai reglamentuota, kiek už tai, kad žmogus naudosis savo darbo priemonėmis ir dirbs iš namų, bus kompensuojama. Todėl kviečiu pritarti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai išsakyti. Replika – S. Jovaiša.

S. JOVAIŠA (TS-LKDF). Ačiū, Pirmininke. Aš dėl vedimo tvarkos. Ar 12 val. 30 min. bus balsuojama dėl vakarinės darbotvarkės klausimų, kuriuos mes dabar pereiname?

PIRMININKĖ. 12 val. 30 min. balsuosime dėl tų projektų, kuriuos apsvarstėme dabar. Tarp jų ir dėl tų, kuriuos paėmėme iš vakarinės darbotvarkės.

11.20 val.

Darbo kodekso Nr. XII-2603 141 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-3004 (pateikimas)

Dabar norėčiau pakviesti gerbiamą V. Bukauską, kad pristatytų darbotvarkės 2-18 klausimą – Darbo kodekso Nr. XII-2603 141 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIIIIP-3004.

V. BUKAUSKAS (DPF). Gerbiama Seimo Pirmininke, gerbiami kolegos, Lietuvos Respublikos darbo kodekso straipsnio pakeitimas. Noriu paminėti, kad šiuo metu minimalų mėnesinį darbo užmokestį nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė, gavusi Lietuvos Respublikos trišalės tarybos rekomendaciją ir atsižvelgdama į šalies ūkio vystymosi rodiklius bei tendencijas. Teikiamu įstatymo projektu siūloma nustatyti, kad minimalios mėnesinės algos dydis būtų apskaičiuojamas atsižvelgiant į praeitų metų IV ketvirčio ir einamųjų metų pirmųjų trijų ketvirčių šalies vidutinio darbo užmokesčio vidurkį, kurį skelbia Lietuvos statistikos departamentas, ir negalėtų būti mažesnis negu 55 % minėto laikotarpio vidutinio darbo užmokesčio. Tokiu būdu būtų sudaromos palankesnės sąlygos mažiems atlyginimams didėti Lietuvoje.

Įstatymo projektu siūloma nustatyti, kad minimalios mėnesinės algos dydis būtų apskaičiuojamas, kaip ir minėjau, ne mažesnis kaip 55 % šio laikotarpio vidutinio darbo užmokesčio. Įgyvendinus šią nuostatą ir minimalų mėnesinį atlyginimą susiejus su vidutiniu darbo užmokesčiu, būtų sudarytos palankesnės sąlygos didėti mažiems atlyginimams, augtų gyventojų pajamos, didėtų vartojimas, plėstųsi gamyba ir taip toliau. Prašau, gerbiami kolegos, po pateikimo pritarti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų norėtų paklausti keli Seimo nariai. Pirmasis klausia E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamas kolega, iš tiesų tas įstatymo projektas daug kartų buvo teiktas ir nuolatos atmetamas, nes turbūt suprantate, kad galime įsukti pastovaus augimo spiralę, kuomet pačių pakeltas minimalus atlyginimas 55 % padidins bendrą atlyginimo vidurkį, kitais metais vėl ta pati istorija, ir tokiu būdu jos neįmanoma bus sustabdyti. Galbūt reikėtų apriboti keliais metais arba tam tikru tarpu, kad peržiūrima kas kiek metų, ir taip toliau. Ar nemanote, kad tokie pataisymai turėtų būti? Priešingu atveju, na, galime sužlugdyti ekonomiką, ypač verslus. Ačiū.

V. BUKAUSKAS (DPF). Ačiū, kolega, už klausimą. Aš noriu pabrėžti, kad šiuo metu apie 160 tūkst. darbuotojų gauna minimalų darbo užmokestį. Bet, kaip jūs pastebėjote, šitas įstatymo projektas yra registruotas praeitą kadenciją, tada, kai buvo tos karštos diskusijos Europos Sąjungos Taryboje, kai norėjo Europos Sąjungos šalims nustatyti minimalų atlyginimą, ne mažesnę kaip

60 % vidutinio darbo užmokesčio. Taigi šitas klausimas yra iš to laikmečio ir tik šiandien jis yra pateikiamas.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Toliau klausia J. Džiugelis. Justo salėje nematau. Klausia L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (LVŽSF). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Gerbiamas kolega, gal galite pasakyti, jūs paminėjote, Europos Sąjungos lyg ir 60 % yra nuo vidutinio darbo užmokesčio, pas mus būtų 55 %. Jeigu mes paimtume šią dieną, kiek sudaro vidutinis darbo užmokestis ir kiek sudaro minimali mėnesinė alga, ir kiek pakistų mūsų minimali mėnesinė alga, jeigu mes dabar naujai perskaičiuotume, kiek išaugtų darbo užmokestis?

V. BUKAUSKAS (DPF). Kolege, nelabai supratau konkrečiai, ko norite. Koks minimalus atlyginimas dabar?

L. NAGIENĖ (LVŽSF). Mes žinome, bet kiek dabar sudaro procentų, nes dabar keliame 55 %, koks dabar yra procentas?

V. BUKAUSKAS (DPF). Šiandien – apie 47 %, apie. *(Balsai salėje)* Darbo užmokestis padidėtų apie 70 eurų.

PIRMININKĖ. Klausia A. Sysas.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, Pirmininke. Gerbiamas kolega, jūs ne pirmą kartą teikiate šitas įstatymo pataisas, sveikinu siekį ženkliau padidinti minimalų mėnesinį darbo užmokestį. Bet turbūt ne vieną kartą susidūrėte su problema, tai yra Trišalė taryba, ypač darbdaviai dėl 10 eurų padidinimo žiauriai priešinasi, pasakysiu, čiagi turėtų kur kas daugiau padidėti. Kaip jūs manote, iš kur mes galėsime, jeigu Seimas ryšis tokiam žingsniui, būtent kieno lėšų sąskaita turėsime įvykdyti šitą reikalavimą?

V. BUKAUSKAS (DPF). Ačiū, kolega, už klausimą. Kaip ir minėjau, šis klausimas buvo pateiktas ir registruotas 2018 metais, kai Europos Taryba kalbėjo, nėra priimta, bet būtent kalbėjimas, kad ne mažesnė riba nei 60 % nuo vidutinio darbo užmokesčio. Būtent ir buvo jis pateiktas.

Kitą, kurį jūs pabrėžėte, aš teikiu pirmą kartą. Jeigu jūs atmenate, praeitoje kadencijoje būtent siejau, kad minimali pensija būtų, turint 30 metų darbo stažą, 50 %, o buvęs socialinės apsaugos ir darbo ministras L. Kukuraitis net laidoje pabrėžė, kad minimali senatvės pensija turėtų būti 60 % vidutinio darbo užmokesčio. Taigi mes turime galbūt kalbėti, mes turime ieškoti ir būtent tą atotrūkį, atskirtį mažinti tarp pajamų gaunančių ir mažai pajamų gaunančių.

PIRMININKĖ. Klausia L. Savickas.

L. SAVICKAS (LVŽSF). Labai ačiū už galimybę paklausti. Gerbiamas kolega, iš tikrųjų praėjusius beveik ketverius metus Trišalė taryba, socialiniai partneriai šiuo klausimu turėjo tikrai tokį didesnę vaidmenį ir būtent tuo formatu buvo sutarta tam tikra formulė. Remdamasi ta formule Trišalė taryba toliau teikdavo siūlymus ir sprendimus. Taigi turėjome sprendimą, kuris įgalino socialinius partnerius tartis.

Norėjau jūsų paklausti, ar matytumėte savo pasiūlymo kontekste vaidmenį socialiniams partneriams? Ačiū.

V. BUKAUSKAS (DPF). Kaip ir minėjau, bet koku atveju turi būti diskusija. Jeigu būtų pritar-ta, ką kalbėjo ir E. Pupinis, ir kiti kolegos, su socialiniais partneriais bet koku atveju turėtų būti kalbėjimasis ir dialogas. Vienareikšmiškai.

PIRMININKĖ. Klausia M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Dėkoju, gerbiama Pirmininke. Gerbiamas pranešėjas, aš supran-tu gerą norą ir iš tiesų reikia užtikrinti, kad socialinė atskirtis kaip įmanoma greičiau mažėtų ir tam būtų numatyti reikiami resursai, tačiau ar mes neužprogramuojame tokios sistemos, kai kiekvienais metais reikės labai didelių finansinių resursų norint įgyvendinti šį projektą? Automatiš-kai tai reikš, kad mes plokštinsime sistemą, vadinasi, vis greičiau ir greičiau žmonės, gaunantys minimalųjį atlyginimą, artės prie atlyginimų tų žmonių, kurie dirba kvalifikuotą darbą, turinčių universitetinį išsilavinimą. Jų atlyginimas bus lygiai toks pats kaip tų, kurie gauna minimalią al-gą. Ar nematote rizikos, kad mes išbalansuosime atlyginimų sistemą, nes tuo pat metu iš karto reikės didinti ir visus kitus atlyginimus?

V. BUKAUSKAS (DPF). Ačiū, kolega, už klausimą. Tikrai labai geras jūsų pateiktas klausimas ir tas plokštėjimas iš tiesų galimas, bet, kaip aš ir minėjau, mes turime kalbėti, mes turime kalbėti.

Kaip minėjau, minimalųjį darbo užmokestį gauna per 160 tūkst. mūsų darbuotojų. Šiandien normalu, kai kreipiasi į Socialinės paramos ir rūpybos skyrių dėl kompensacijų už šildymą, už karštą vandenį, už maitinimą, vaiko pavėžėjimą ir taip toliau. Tai yra, mano supratimu, nenormalu, nes valstybė per kitą pusę atiduoda vienam ūkio subjektui neišlaikydama nustatyto rodiklio. Čia irgi reikėtų suskaičiuoti.

Toliau dėl to suplokštėjimo: kad neišbalansuotume diskusijos, galime keisti tą rodiklį kas dvejus ar pusantrų metų, ar dar kaip nors, bet tai būtų argumentas, nes šiandien puikiai matome, kokie vyksta Trišalėje taryboje nesutarimai, kokie vyksta ginčai, kokie vyksta pasipriešinimai ir taip toliau, – nėra ji lanksti. Jeigu mes paimame vieną iš tokių rodiklių, tokių kaip vidutinis darbo užmokestis, tai visuomenė ir verslas žino ir puikiai supranta, kad nuo tam tikrų metų įsigalios toks minimalusis darbo užmokestis. Jie negyvens įtampoje ir negyvens rizikoje. Tai yra irgi labai sveika ir geras būdas.

PIRMININKĖ. Paskutinis klausia L. Kukuraitis. Posėdžiui pirmininkaus pirmasis pavaduotojas J. Razma.

L. KUKURAITIS (LVŽSF). Dėkoju, Pirmininke. Pagal tą formulę, apie kurią kalbėjo gerbiamas Lukas, mes esame tarp penkių geriausių santykių tarp vidutinio darbo užmokesčio ir MMA turinčiųjų, nes lygiuojamės į penkias geriausias santykių turinčias šalis Europoje ir pagal tai yra nustatomas 47–48 % santykis. Tai reiškia, kad skirdami 55 % mes labai išsiskirtume iš visos Europos ir, kaip sako gerbiamas Mykolas, taip suplokštintume mūsų darbo užmokesčio sistemą, nes keliant minimalų mėnesinį atlygį atitinkamai turėtų kilti didelė dalis kvalifikuoto darbo atlyginimo.

Klausimas, ar tai yra laiku siūlomas sprendimas? Aš pritariu, kad minimalus mėnesinis atlygis yra labai svarbi reguliacinė forma, nes mes turime gana aukštą dirbančiųjų skurdą. Per MMA mes galime tai reguliuoti, bet ar tai laiku, turint galvoje pandemijos mastą ir darbo rinkos nestabilią situaciją. Kaip jūs vertinate šį laiką?

V. BUKAUSKAS (DPP). Ačiū, gerbiamas kolega, už klausimą. Aš keletą kartų kolegoms jau minėjau, kad šitas įregistruotas nutarimas yra 2018 metų, tada nebuvo pandemijos, o su šiandieniniu Darbo kodekso pateikimu šis klausimas ir buvo įtrauktas į šiandieninę darbotvarkę.

Kalbant apie išsiskyrimą, manau, jūs puikiai matote, kad mūsų indeksas ir rodiklis, minimalus darbo užmokestis Europos Sąjungoje pasikeitė vien dėl to, kad 2018 metais buvo pakeista mokestinė sistema. Taip, mes buvome 25 vietoje, palyginti su kitomis Europos Sąjungos šalimis. Dabar esame 16, galbūt 17. Būtent dėl mokestinės tvarkos pakeitimo, o ne dėl neto – gaunamų į rankas.

PIRMININKAS (J. RAZMA, TS-LKDF). Dėkui pranešėjui. Atsakėte į visus Seimo narių klausimus. Dabar dėl motyvų ar yra pasisakančių? Yra pasisakančių prieš. Kalba Seimo narys J. Džiugelis. Nėra salėje. Daugiau užsirašiusių nėra. Baigiame šį klausimą. Balsavimas bus numatytu laiku.

11.33 val.

Darbo kodekso 138 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-218 (pateikimas)

Kadangi liko laiko iki paskutinių rytinės darbotvarkės klausimų, iš vakarinio posėdžio imame 2-19 klausimą – Darbo kodekso 30 ir 58 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-179. Pranešėjas – G. Paluckas.

G. PALUCKAS (LSDPF). Gerbiami kolegos, aš pristatysiu du siūlomus Darbo kodekso pakeitimus. Vienas galbūt labiau suprantamas ir suvokiamas, tai yra liaudies vadinamas mamadienis, tėvadienis tėvams, turintiems ir vieną vaiką. Kodėl atsirado toks siūlymas?

Pirmiausia yra labai daug įdomių situacijų, kurių gyvenime susiklostė. Pavyzdžiui, kai turi du vaikus ir vienam sukanka 12 metų, štai tu to tėvadienio, mamadienio neturi, nors vis tiek su vaikais galėtum pabūti, o štai tas jaunesnis lieka be tėčio ir mamos tos papildomos laisvos dienos. Taip pat atsirado daugybė siūlymų, kuriais papildomas tėvadienis, mamadienis būtų suteiktas pagal tam tikras tėvų fizines būkles: turintiems negalią ir panašiai, ir panašiai.

Toks skirstymas ir tokia tam tikra diskriminacija tikrai nereikalinga, nes kalbant apie šeimas ar šeimų stiprinimą mums reikalingos universalios, visiems prieinamos priemonės. Kaip vaiko pinigai, taip ir tėvadienis, mamadienis reikalingas ne tik du vaikus turinčioms šeimoms, bet ir vieną.

Dar daugiau pasakysiu. Klaidinga manyti, jog ši laisva diena yra skirta tėvams. Ši laisva diena pirmiausia yra skirta vaikams, kurie nori praleisti daugiau laiko su savo tėvais, ir toks yra mūsų visų šeimų poreikis. Todėl tai yra daug geresnis sprendimas, nei tiesiog nešioti marškinėlius „Už tradicinę šeimą“. Tai būtų teisingas sprendimas, remiantis šeima.

Kalbant apie tam tikrus iššūkius, pasigirsta darbdavių nuogastavimų, kad turėdami laisvą dieną tėvai kainuos įmonei ar įstaigai daugiau, tai yra nebus atliekami kokie nors darbai. Vėlgį galiu pasakyti tiek iš asmeninės patirties, tiek kiti turi savo patirčių: tėvai, šeimos, kurios turi vaikų, turi labai gerus darbo planavimo ir atlikimo įgūdžius, nes gyvenimas verčia. Todėl ta papildoma laisva diena pagelbėtų visiems – tiek įmonėms, tiek įstaigoms, tiek visuomenei apskritai.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūs pristatėte projektą, 2-22 klausimą. Mes greitai pakoreguojame pranešimą, kad dabar galėtų paklausti būtent dėl šio projekto užsirašiusieji. Pirmas – M. Majauskas. Bet nematome salėje. Ar M. Majauskas nori pateikti klausimą? Ne. Tada klausia L. Kukuraitis.

L. KUKURAITIS (LVŽSF). Dėkui, posėdžio pirmininke, dėkui pranešėjui. Manau, kad tėvadienis yra svarbi, šeimą stiprinanti priemonė. Ji galėtų būti plečiama ir vystoma, ką jūs ir siūlote daryti. Keletas klausimų. Jeigu palygintume su vaiko pinigais, vaiko pinigai skiriami pagal vaikų skaičių, daugiau vaikų – daugiau pinigų. Šiuo atveju klausimas, ar skiriant vieną tėvadienį, yra adekvatu du vaikus turinčių šeimų atžvilgiu, kad irgi išliktų vieno tėvadienio principas? Ar ta diferenciacija neturėtų būti?

Kitas klausimas yra dėl kaštų. Ar yra apskaičiuota, kiek kainuos ir kas tuos kaštus prisiims? Ačiū jums už siūlymą.

G. PALUCKAS (LSDPF). Be jokios abejonės, reikėtų Vyriausybės išvados ir būtų svarstoma Trišalėje taryboje. Reikia pasverti visas pasekmes, bet noriu pasakyti, kad darbo ir šeimos derinimo iššūkiai yra labai svarbūs visame pasaulyje ir Europoje. Mes turime tendenciją, kad judame po truputį prie keturių darbo dienų savaitės, todėl kalbėti apie tokį sąlyginai nediduką žingsnį mes tikrai galime labai drąsiai.

O kalbant apie tai, kad galbūt reikėtų diferencijuoti, tikrai, jei registruosite siūlymą, kad vienas vaikas – viena laisva, du vaikai – dvi laisvos, trys vaikai... trys vaikai – jau daugiavaikė, jau čia reikia dar žingsnį galbūt didesnę žengti, tikrai aš balsuosiu už tokį pasiūlymą.

PIRMININKAS. Ačiū. Daugiau klausiančių nėra. Dėl motyvų pasisakančių taip pat nėra. Kol kas baigiamo šio klausimo aptarimą.

11.38 val.

Darbo kodekso 30 ir 58 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-179 (pateikimas)

Dabar kitas projektas, kurį aš jau buvau paskelbęs, tai mūsų darbotvarkės 2-19 klausimas – Darbo kodekso 30 ir 58 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-179. Pranešėjas – G. Paluckas.

G. PALUCKAS (LSDPF). Taip, kolegos, dar vienas Darbo kodekso siūlomas pakeitimas, tai yra vadinamoji mobingo sąvoka atsiranda ir atitinkamai numatoma teisinė apsauga, jeigu žmogus patiria mobingą ir praneša apie tai atitinkamoms tarnyboms: Darbo inspekcijai ir panašiai.

Kodėl yra svarbu mobingo sąvoką įtraukti į Darbo kodeksą ir į mūsų apyvartą? Pirmiausia todėl, kad šiandien mobingo veiksmus patiriantys asmenys turi labai ribotas galimybes teisine prasme apsiginti. Šiandien galiojanti psichologinio poveikio, psichologinės prievartos arba panašiai sąvoka yra ne viską apimanti ir neišsami, nes mobingas turi ir įvairių galios santykių, administracinio poveikio ir kitų priemonių, kurių instrumentai yra labai dažnai taikomi.

Visuomenėje mobingas yra geriau žinomas kaip kita sąvoka – ujimas, ėdimas iš darbo, ir tai patiria labai daug žmonių. Ir labai keista, kai mes matome, kad dėl mobingo patirtos žalos – profesinės, materialinės, psichologinės – Darbo inspekcijoje turime vos 26 ar 28 kreipimusis. Kai pradėdi kapstyti giliau, sakai, kodėl taip yra, pasirodo, kad yra labai sudėtinga pasiskųsti dėl to ar pagėginti išsiaiškinti ar įrodyti mobingo, sakykime, pasekmes ar poveikį.

Tai iš tikrųjų yra siūlomi dviejų straipsnių pakeitimai. Tiek įrašyti mobingo sąvoką, tiek pareigą darbdaviui, ar tai būtų įmonė, ar įstaiga, prevenciškai užtikrinti tinkamą aplinką. Dar vie-

nas labai svarbus dalykas: pranešusiems apie patirtą mobingą būtų taikomos Pranešėjo apsaugos įstatymo 10 straipsnio apsaugos nuostatos. Jos, aišku, taikomos ne besąlygiškai, tai yra atlikus pirminį tyrimą nustatoma, ar yra pagrįstas skundas ir ar tikėtina, jog jis gali pasitvirtinti. Tokiu atveju būtų taikomos tos pranešėjo apsaugos priemonės, tai yra neprastinamos darbo sąlygos, darbo užmokestis, kiti dalykai. O jeigu ne, tos apsaugos priemonės netaikomos. Jeigu įsivaizduotume, na, šiek tiek, kaip tas mobingas yra patiriamas, kas yra jaučiama ar nejaučiama, tai dėl tokių dalykų, tiesą pasakius, jau yra pasisakęs Aukščiausiasis Teismas asmens byloje prieš Lygių teisių kontrolieriaus tarnybą, bet aš galiu duoti keletą elementarių praktinių pavyzdžių. Sakykime, vieniems atostogos yra suteikiamos liepos, birželio, rugpjūčio mėnesiais, o tau kaip iškrenta rugsėjis ar spalio, taip iškrenta ir tu nesupranti kodėl. Arba sudėtingesnės užduotys kažkodėl tenka vien tau ir tau. Tokie santykiai, kai yra spaudžiamas ar savo tiesioginio vadovo, ar įmonės, įstaigos vadovo, arba savo kolektyvo bendradarbių individualiai, mūsų darbo santykiuose pasitaiko per dažnai. Todėl mums reikėtų modernesnės, pažangesnės reguliavimo sistemos. Noriu pasakyti, kad Europos Sąjungos daugelyje šalių mobingo sąvoka yra įtvirtinta, o, pavyzdžiui, Ispanijoje už tai yra numatyta netgi baudžiamoji atsakomybė. Šiuo atveju, be abejo, yra tik gresianti administracinė atsakomybė tiems, kas taip daro. Ačiū.

PIRMININKAS. Klausimai. Pirmasis klausia Seimo narys E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamas kolega, na, iš tiesų vis tiek turbūt darbuotojas visada bus silpnesnioji pusė ir galiausiai viskas persikelia į teismus, ten vėl nelygios galimybės, nes administracijos, pavyzdžiui, jeigu savivaldybės, ar darbdaviai turi tam tikras didesnes galimybes. Tačiau yra ir kita pusė. Ar nemanote, kad gali būti piktnaudžiaujama tuo atveju, kai žmogus paprasčiausiai norėdamas apsiginti kreipiasi dėl mobingo, bet iš tiesų yra problemų su jo darbo kokybe ir kitais reikalais. Ar manote, kad Darbo ginčų komisija galėtų išspręsti visas problemas, ar reikėtų kažkokios kitos struktūros, na, galbūt ir specialistų, kad įvertintų visapusiškai ir iš profesinės pusės? Ačiū.

G. PALUCKAS (LSDPF). Labai taiklus klausimas. Tiesą sakant, būtent ir yra įvesti tam tikri saugikliai nuo piktnaudžiavimo. Tai jeigu yra kreipimasis dėl mobingo ir jis per pirmą tyrimo Darbo ginčų komisijoje etapą ir Darbo inspekcijoje nepasitvirtina, tuomet nėra taikomos tos vadinamosios apsaugos priemonės. Todėl jeigu žmogus blogai dirba, darbdavys atitinkamai pagal Darbo kodeksą priima visus reikalingus sprendimus ir ginčas tik paskui persikelia į teismą. Tačiau, kalbant apie mobingą, reikia nepamiršti, kad žmonės dažnai patiria didelį ne tik psichologinį spaudimą, bet ir materialinį nepriteklių. Kodėl aš taip sakau? Todėl, kad jeigu tu čia teisybės ieškai, pradedi ginčytis, tau gali sumažinti atlyginimą, nubraukti priedus, papildomų užduočių neduoti, ką visada gaudavai, todėl galimybės teisiškai gintis irgi yra apribotos. Bet čia jau yra kitas etapas, kai mes šnekame apie galimybę gauti galbūt ir psichologo konsultaciją, galimybę gauti teisinę konsultaciją, nes pirminė teisinė pagalba irgi yra priklausoma nuo finansinės būklės, nuo kitų dalykų. Tai čia yra kiti etapai, bet pirminis žingsnis yra sąvokos įvedimas į Darbo kodeksą. Kalbant su Darbo ginčų komisija yra akivaizdu, jie tą patį sako, kad, na, čia yra ne tai, kas yra parašyta. Teisės departamento išvadoje man yra nuostabu, kodėl taip susiaurintai aiškina ir mėgina aiškinti, tarsi mobingas yra perteklinė norma. Ne, ji nėra perteklinė, atvirkščiai, apibrėžia sistemiškai taikomų priemonių visumą, kas peržengia psichologinį santykį, nes tam reikia santykio, kai kuriais atvejais tu gali santykio neturėti. Tiesiog dėl tam tikrų priežasčių tave reikia išvesti ir taikomos tos priemonės, kurios nėra psichologinės, nes mes netgi nebendrauti galime.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia A. Navickas.

A. NAVICKAS (TS-LKDF). Gerbiamasis pranešėjau, iš principo su pačia problema, kurią sprendžiame, tikrai sutinku, bet užduosiu, dabar galvoju, gal nelabai rimtą, o gal pernelyg rimtą klausimą. Priklausote opozicijai, taip, ir kai jūs ujate Vyriausybę ir bandote, kad ji netektų darbo, ar tai yra mobingas ar ne?

G. PALUCKAS (LSDPF). Čia labai klastingas klausimas. Mūsų pozicijos ir opozicijos santykiai yra ne Darbo kodekso apibrėžimo srityje, o Konstitucijos ir Seimo statuto. Jeigu ten įrašysime mobingo sąvoką, tai mes jau labai rinksime žodžius ir veiksmus, kad Vyriausybė nepasijustų ujama. Nors papildydamas ir prieš tai buvusį atsakymą, ir kolegos E. Pupinio kai kurias pastabas apie

tai, jog darbuotojai yra silpnesnioji pusė, pagal Darbo kodeksą taip nėra, deja, taip nėra, nes Darbo kodeksas pataisytas taip, kad nebe silpnesnioji pusė, deja.

PIRMININKAS. Klausia R. Žemaitaitis. Nėra.

R. ŽEMAITAITIS (MSNG). Esu, esu.

PIRMININKAS. Yra, atsiprašau.

R. ŽEMAITAITIS (MSNG). Aš tiesiog taip mintyse galvoju, kur ritasi ta mūsų šventoji Marijos žemė Lietuvėlė su tokiais projektais. Mes nueisime į koki nors bekraštį, beribį dalyką. Aš turiu panašų klausimą, kaip ir kolega A. Navickas uždavė. Lapkričio viduryje jūsų frakcijoje įvyko frakcijos seniūno rinkimai. J. Sabatauskas, A. Sysas darė didelį mobingą frakcijos nariams, kad jūs būtumėte išrinktas frakcijos seniūnu. Kodėl jūs nesikreipėte į tarnybą dėl šito dalyko darymo?

Jūs, socialdemokratai, kažkur praradote vertybes, kažkur nugrybavote. Aš nežinau, kas jums atsitiko, socialdemokratai? Jūs bent savo paveikslą matote? Jūsų, socialdemokratų, prieš penkerius, atsiprašau, prieš aštuonerius metus buvo vienas narys, kuris buvo net frakciją padavęs į teisimą todėl, kad jį privertė balsuoti frakcijos vardu. Jūs bent suvokiate, ką čia darote? Paaiškinkite tada A. Syso ir J. Sabatausko būtent mobingą jūsų atžvilgiu, kai jūs nebuvote išrinktas frakcijos seniūnu, net Seimo vicepirmininku nebuvo leista jums kandidatuoti ir net komiteto pirmininku, atėmė iš jūsų teisę.

G. PALUCKAS (LSDPF). Kolega Remigijus visada mus palinksmina įvairiausiais samprotavimais tam, kad neužmigstume, matyt, nes kai kada tos teisės aktų nuostatos ir siūlymai būna ne tokie linksmi, kaip kolegos pasisakymai. Nežinau, būtų Algirdas, Julius, tai gal ir atsakytų į tą klausimą. Aš mobingo nepajutau. Politikoje yra tikrai reikalingas tam tikras atsparumas, politika yra padidintos rizikos veiklos sritis, su tuo reikia taikytis ir susitaikyti. Aš labai džiaugiuosi, kad socialdemokratai turi frakciją ir turi partiją, tuo aš labai džiaugiuosi.

PIRMININKAS. Gerai. Išsiaiškinome apie socialdemokratus. Dabar klausia T. V. Raskevičius.

T. V. RASKEVIČIUS (LF). Dėkoju už suteiktą žodį. Dėkoju pranešėjui ir visai Socialdemokratų frakcijai, kad registruoja šį įstatymo projektą ir kelia aktualią mobingo ir psichologinio smurto darbo vietoje problemą. Iš tikrųjų man šiek tiek apmaudu Seimo salėje girdėti klausimus, prilygstančius juoko formai, kai mes kalbame apie sudėtingą ir galbūt liūdną psichologinių pasekmių kai kuriems darbuotojams turintį reiškinį.

Kita vertus, perskaitęs Teisės departamento pastabas, dar kartą norėčiau jūsų patikslinimo ir paaiškinimo, kodėl nemanote, kad tai yra perteklinis reikalavimas, nes Darbo kodekse psichologinio smurto sąvoka jau yra įtvirtinta, o Lygių galimybių įstatymas priekabiavimą darbo santykių srityje taip pat apibrėžia kaip vieną iš diskriminacijos formų. Būčiau dėkingas už atsakymą.

G. PALUCKAS (LSDPF). Gerbiamas kolega, aš tikrai turiu tikrai sutikti, jog tai yra labai rimtas klausimas. Mes galime, aišku, juokauti, pajuokauti, apsiukeisti įvairiomis replikomis, pajvairindami nuobodų Seimo nario gyvenimą, bet kalbėdami apie sąvokų perteklišumą mes vėlgi turėtume suvokti pačią mobingo specifiką. Kaip ir minėjau, tai yra ne tik psichologinės tam tikros prievar-tos, ne tik tiesioginių santykių, kylančių iš galios hierarchijos, bet taip pat netiesioginių, kylančių iš administracinės įtakos, ir panašiai. Todėl aš čia tikrai nematau tam tikro dubliavimo, priešingai, matau papildomumą.

Kalbant apie tai, kaip tai įvertins tiek profesinės sąjungos, tiek darbdaviai ir Darbo kodekso priežiūrą užtikrinanti Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, matyt, reikėtų diskutuoti Trišalėje taryboje. Aš tikrai nuoširdžiai prašau palaikyti šį Darbo kodekso pataisų siūlymą ir sudaryti galimybę Trišalėje taryboje tas nuostatas įvertinti. Aš tikrai neduodu nukirsti nei dešinės, nei kairės rankos, nes tai būtų šiek tiek per anksti, bet kalbėti apie mobingą, kalbėti apie teisinę apsaugą tų žmonių, kurie neranda tos teisinės apsaugos galiojančiose Darbo kodekso normose, mums tikrai reikia.

Vien užregistravęs, pasiūlęs šią nuostatą, aš asmeniškai sulaukiau labai daug kreipimųsi iš asmenų, kurie prašo padėti jiems apsiginti, bet aš negaliu jiems padėti apsiginti, nes ne toks yra Seimo nario darbas. Ši nuostata tikrai galbūt atvertų galimybes, apie tai reikia diskutuoti. Prašau pritarti po pateikimo ir važiuojame toliau. O Trišalėje taryboje išsiaiškinsime ir, be jokios abejonės, po to Seimo komitetuose.

PIRMININKAS. Paskutinis klausia R. Lopata.

R. LOPATA (LSF). Ačiū. Gerbiamas Gintautai, klausimą pateikti paskatino rūpinimasis lietuvių kalba. Ar jums nekilo noras ar poreikis pabandyti pasikonsultuoti su kalbininkais, juo labiau kad dabartinė Valstybinė lietuvių kalbos komisija liberalėja, ir pabandyti paieškoti lietuviško sąvokos „mobingas“ atitikmens?

G. PALUCKAS (LSDPF). Aš manau, kad tiems dalykams niekada nevėlu. Tačiau būtent „mobingas“ yra tarptautinė sąvoka. Lietuvių kalba yra gyvas dalykas ir ji dažnai pasipildo įvairiais skoliniais iš kitų kalbų. Sakykime, *inflencerius* ne visai seniai Valstybinė lietuvių kalbos komisija buvo pateikusi pasiūlymą kažkaip kitaip vadinti. Abejoju, ar jis prigis, lygiai taip pat kaip vielabraukis vietoj troleibuso, ar ne? Kai kurie dalykai tiesiog atsiranda, todėl, kad negali neatsirasti – nėra analogo, kuris būtų labai patogus vartoti lietuvių kalboje. Būtent mobingo sąvoka yra ta, kuri ateina ir iš akademinio, ir iš teisinio vartojimo, iš Europos.

PIRMININKAS. Dėkoju pranešėjui. Daugiau klausiančių nėra. Kol kas baigiame šio klausimo nagrinėjimą. Dėl motyvų spėjo užsirašyti R. Šarknickas, kalba už.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Kaip ir minėjo, pažiūrėsime, kaip vyks visi šie darbai proceso metu, svarstymo metu ir panašiai. Aš gal tik į gerbiamojo R. Lopatos klausimą pasakysiu: G. Paluckas paminėjo mobingą, bet yra toks lietuviškas žodis „spaudimas“. Tik tiek.

PIRMININKAS. Ačiū. Balsuosime numatytu laiku.

11.52 val.

Seimo nutarimo „Dėl Modesto Gelbūdos skyrimo Lietuvos Respublikos Seimo kancleriu“ projektas Nr. XIVP-424 (pateikimas)

Dabar grįžtame į rytinio posėdžio darbotvarę, kur yra likę du Seimo nutarimo projektai. Pirmasis darbotvarkės 1-10 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Modesto Gelbūdos skyrimo Lietuvos Respublikos Seimo kancleriu“ projektas Nr. XIVP-424. Pranešėja – Seimo Pirmininkė V. Čmilytė-Nielsen.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN. Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo statuto 31 straipsnio 2 dalimi, teikiu profesoriaus M. Gelbūdos kandidatūrą skirti Lietuvos Respublikos Seimo kancleriu penkeriems metams. M. Gelbūda yra patyręs tarptautinio verslo ir vadybos specialistas, vienas kompetentingiausių tarptautinės strategijos, verslumo ir strateginių inovacijų ekspertų Lietuvoje. M. Gelbūda yra ISM Vadybos ir ekonomikos universiteto profesorius, jis studijavo socialinius mokslus Vilniaus universiteto Ekonomikos fakultete ir Olborgo universitete Danijoje. Apgynė socialinių mokslų daktaro disertaciją tarptautinio verslo ir vadybos srityje Olborgo universitete.

Dar doktorantūros metu jis buvo vizituojantis mokslininkas JAV Stanfordo universitete ir Švedijos Upsalos universitete. Vėliau ekspertinio darbo patirties įgijo tokioje prestižinėje institucijoje kaip Londono verslo mokykla.

Siekdamas prisidėti prie vadybos mokslo plėtros, kandidatas nuolat konsultuoja, veda mokymus ir vertina įmonių inovacinius gebėjimus ir inovacijų indėlį į verslo plėtrą. Jis organizavo keletą aukšto lygio konferencijų, o kartu su Žinių ekonomikos forumu organizavo Tarptautinę doktorantų mokyklą, kurioje dėstė pripažinti ekspertai iš pirmaujančių pasaulio universitetų. M. Gelbūdos įkurtas ir vadovaujamas Baltijos lyderystės ugdymo institutas bendradarbiauja su globaliai pripažintais ekspertais.

M. Gelbūda aktyviai dalyvauja visuomeninėje veikloje. Yra arba buvo tarybos nariu tokiose organizacijose kaip Žinių ekonomikos forumas, Personalo vadovų profesionalų asociacija, Nacionalinė moksleivių akademija, su Vyriausybės kanceliarija ir Mokslininkų sąjunga įgyvendino uni-kalų gerųjų praktikų diegimo projektą „Lean Government LT“.

M. Gelbūda yra tarptautinio lygio ekspertas, jo straipsnius publikavo prestižiniai tarptautinės vadybos mokslo žurnalai. Savo profesinėje veikloje vykdydamas tyrimus M. Gelbūda visada siekia suderinti aukštus mokslinius reikalavimus su galimybėmis kurti vadybos praktikai aktuales žinias. Tikiu, kad savo puikias savybes ir žinias jis pritaikys ir Seimo kanceliarijoje, pavers ją

šiuruliška, inovatyvia ir efektyvia institucija, kuri tiek Seimo nariams, tiek ir darbuotojams bus patraukli ir draugiška.

Prašau kolegų Seimo narių palaikyti šią mano teikiamą kandidatūrą. Dėkoju.

PIRMININKAS. Dėkui už pristatymą. Dabar kviečiu į tribūną kandidatą.

M. GELBŪDA. Dėkoju gerbiama Seimo Pirmininkei už pasitikėjimą ir teikimą. Kartu, gerbiamieji Seimo nariai, noriu prisistatyti, pakalbėti apie savo patirtį ir viziją Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijoje.

Pirmiausia, kas aš esu, nors gerbiama Pirmininkė jau ir pristatė. Pirmiausia aš esu vadybos mokslininkas ir vadybos praktikas. Kaip jau buvo minėta pristatyme, man teko dirbti ir studijuoti vadybos mokslus ir vykdyti tyrimus pačiose prestižiškiausiose mokslo įstaigose pasaulyje. Visus tuos darbus ir pareigas aš laimėjau globalių Europos arba nacionalinių konkursų būdu konkurencinėje kovoje įveikdamas kitus konkurentus iš tos šalies, iš Europos arba viso pasaulio.

Kita vertus, tie universitetai, kuriuose aš dirbau, labai akcentavo glaudų ryšį su praktika, ar tai būtų verslo praktika, ar tai būtų vadybinės praktikos viešajame sektoriuje. Mokslinių tyrimų metu Stanfordo universitete man teko labai glaudžiai dirbti su žymiausiais institucijos teoretikais, kurie kalbėjo ir tyrinėjo, kokie mechanizmai, kokie procesai lemia permainas viešajame sektoriuje.

Kita vertus, man yra gana gerai pažįstama Lietuvos viešojo sektoriaus situacija. Man atrodo, kad per 13 metų (13 metų aš praleidau dirbdamas ir studijuodamas užsienio šalyse ir šiek tiek daugiau negu 13 metų aš jau gyvenu Lietuvoje), visą tą laiką labai glaudžiai bendrauju arba kaip mokslininkas, arba kaip ekspertas su viešuoju sektoriumi ir viešąjį sektorių pažįstu mažiausiai dviem būdais.

Vienas iš būdų, kad aš vykda mokslinius tyrimus, darau kokybinius tyrimus ir esu apie vadybos situaciją, vadybos problemas viešajame sektoriuje kalbėjęs su daugiau negu šimtu viešojo sektoriaus vadovų. Iš tiesų žinau pačias įvairiausias problemas nuo bendrinių iki tam tikrų labai specifinių problemų, kurių patiria skirtingos viešojo sektoriaus institucijos.

Kitas dalykas. Sakoma, jeigu nori pažinti organizaciją, tai pasiūlyk jai pokytį. Aš dešimt metų siūliau pažangias vadybos idėjas viešajam sektoriui ir kiekvieną kartą pažindavau tą organizaciją, kai gaudavau atsakymą, kodėl tai yra įmanoma arba kodėl tai nėra įmanoma ar kas man iš to.

Kitas dalykas, kuris, manau, svarbus, kad būtų galima sėkmingai eiti šias pareigas, yra nepriklausomybė. Aš nesu jokios partijos narys ir iš tiesų nesu dalyvavęs nė vienos partijos jokiuose oficialiuose renginiuose net kaip svečias. Tad aš galvoju ir tikiu, kad derindamas savo praktinę patirtį, mokslo žinias ir nepriklausomumą galėčiau užtikrinti sklandų Seimo kanceliarijos darbą.

Aišku, klausimas, kokie būtų mano prioritetai ir kaip aš matau, kokia būtų Seimo vizija, Seimo kanceliarijos vizija.

Pagrindinis dalykas vis dėlto yra, kad kanceliarija turi tarnauti Seimo organams: ir Seimo nariams, ir Seimo struktūroms. Tai vienas iš svarbiausių dalykų. Norėčiau suprasti ir kiek įmanoma labiau pagerinti sąlygas būtent jums atlikti savo politinį darbą.

Antras dalykas. Norėčiau daugiau inovatyvumo, norėčiau palyginti mūsų kanceliariją su pirmaujančių pasaulio parlamentų kanceliarijomis, pasižiūrėti, kuo mes skiriamės ir kur galbūt mes esame geresni, o galbūt kai kur atsiliekame.

Dar vienas dalykas, kuris, manau, svarbus ir šiek tiek nuvertintas. Man labai norėtųsi, kad kanceliarijos organizacija būtų pažangi, efektyvi, nevykdytų neprasmingų veiklų, vertės nekuriančių veiklų ir kad žmonės būtų įsitraukę. O tam reikia, aš manau, pažangių vadybos praktikų ir autentiškos ir įtraukiančios lyderystės.

Turbūt tiek trumpai būtų prisistatymo minčių. Aš su malonumu atsakysiu į jūsų klausimus.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausti užsirašė tikrai nemažai Seimo narių. Pirmasis klausia Seimo narys R. Žemaitaitis.

R. ŽEMAITAITIS (MSNG). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiamas kandidate, iš tikrųjų gana seniai pažįstu jus ir jūsų darbus, teko ne vieną kartą klausyti jūsų pranešimo. Iš tikrųjų mane nustebino, kad jūs ryžtatės tokiam darbui.

Ne taip seniai klausiausi vieno jūsų pranešimo, kur jūs kalbėjote apie atsidavimą darbui, apie skatinimą, apie gerus vadybinius gebėjimus ir apie sąžiningumą. Gal jūs nežinote, bet šios

kadencijos Seimas arba Seimo Pirmininkė su pavaduotojais, ko gero, daugiausia padaro Seimo statuto pažeidimų. Nėra tokio Seimo posėdžio, kad faktiškai nereikėtų po penkis kartus perbalsuoti arba Etikos ir procedūrų komisija nenagrinėtų.

Kaip jūs galvojate dirbti su tokia valdyba, nes jums reikės būti valdyboje ir būsite jos sudėtinė dalis, tuo momentu net plenariniuose posėdžiuose yra nesilaikoma Seimo statuto. Gali būti taip, kad jums bus daromas politinis mobingas, kaip ką tik sakė gerbiamas G. Paluckas, atleisti vieną darbuotoją, neatleisti darbuotojo, skyrių perskirstyti, neperskirstyti. Kaip jūs bandysite dorois viduje su tuo sąžinės balsu ir ne sąžinės balsu iš šalies?

M. GELBŪDA. Labai ačiū už klausimą. Atsakymas iš tiesų labai paprastas. Aš visą laiką gyvenime buvau ištikimas sau ir savo vertybėms. Aš kol kas neturiu tokios patirties, kaip jūs turite, todėl negaliu to vertinti, bet jeigu matysiu, kad negaliu būti savimi ir atlikti kokybiškai darbo, tai natūralu, kad pasitrauksiu, ir tikrai yra ką veikti.

PIRMININKAS. Toliau klausia G. Paluckas.

G. PALUCKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas pretendentė, paprastai pretendentai į Seimo kanclerius dar pasižymėdavo, na, tam tikra administracine ūkine patirtimi ir gebėjimais. Mano klausimas būtų su tuo susijęs. Sakykime, vis didesnę svarbą įgyjančios informacinės technologijos. Ar jų valdymas jums svetimas, žinomas dalykas? Turto valdymo dalykai žinomi? Ir apskritai inovatyvumas priimant naujas idėjas? Pavyzdžiui, Lenkijos Seimas turi savo medų arba Prancūzijos Nacionalinė Asamblėja ant stogo turi avilių. Ar priimtumėte bitininkų avilius Seime ant stogo? Ačiū.

M. GELBŪDA. Dėl inovatyvumo tikrai geras klausimas. Aš svarstyčiau visas idėjas, bet, aš manau, labai svarbu yra konsensusas. Apie dešimt metų aš gyvenau Skandinavijoje. Ten yra suderinamos inovacijos su bendrų sprendimų paieška ir bendru sutarimu.

Dabar dėl praktinės administracinės patirties. Aš esu ėjęs administracines pareigas ir kaip įmonės vadovas, ir kaip mokslo padalinio vadovas. Na, natūralu, kad naudojuosi, manau, pakankamu lygiu informacinėmis technologijomis. Kita vertus, aš nemanau, kad privalau turėti visas kompetencijas, kiek yra Seimo kanceliarijoje padalinių. Aš nejaučiu, kad man reikia viską išmanyti, bet man reikia kompetentingos komandos ir aš linkęs pasitikėti tais žmonėmis, kurie čia ilgą laiką dirba ir yra sukaupę daug patirties.

PIRMININKAS. Klausia Seimo narys A. Sysas. Nėra. Klausia Seimo narys L. Savickas.

L. SAVICKAS (LVŽSF). Ačiū už galimybę paklausti. Gerbiamas pretendentė, tokių kelių konkrečių klausimų norėčiau pasiteirauti. Panašu, kad šią kadenciją tikrai turėsime priimti vienokį ar kitokį sprendimą dėl Seimo viešbučio. Galbūt galėtumėte pasidalinti savo matymu ir nuomone? Ir taip pat daug kalbate apie lyderystę ir inovatyvius sprendimus. Kaip jūs vertinate Seimo patirtį dėl nuotolinių Seimo posėdžių organizavimo ir kokias išvadas turėtumėte? Du klausimai. Ačiū.

M. GELBŪDA. Iš tiesų atsakymai labai trumpi ir konkretūs. Dėl Seimo viešbučio aš negaliu vertinti, kol nemačiau skaičių. Aš labai tikiu faktais ir duomenimis, ir ekonominiu pagrindu. Turbūt savo nuomonę ir vertinimą pateiksiu tuo klausimu, jeigu ši procedūra sėkmingai pasibaigs ir man reikės tą daryti ir vertinti.

Antras dalykas dėl nuotolinių posėdžių organizavimo. Aš tiesiog neturiu patirties ir nesu, jūs galite vertinti teigiamai ar neigiamai, bet aš nesu posėdžių dalyvis ir nepatyriau tų trukdžių, jeigu jų tokių buvo, ir ką jūs patyrėte. Gaila, bet negaliu daugiau pakomentuoti.

PIRMININKAS. Klausia G. Burokienė.

G. BUROKIENĖ (LVŽSF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiamas pretendentė, jūs minėjote, kad neturite jokios sąsajos su politika, bet matau, kad du kartus buvote visuomeninis ministrų patarėjas. Tai vis dėlto truputį buvote nesąžiningas, nes būti ministro kurios nors politinės jėgos patarėju tai būti jau ir viena koja politikoje. Bet mano klausimas labai paprastas. Sakykite, kaip mokslininkas ryžosi eiti į ūkvedžio pareigas?

M. GELBŪDA. Iš tiesų labai taiklus klausimas, kaip mokslininkas ryžosi eiti į ūkvedžio pareigas. Yra du tokie, man atrodo, svarbūs niuansai. Aš iš tiesų labai ilgai galvojau ir buvo dvejonų, turiu tą pripažinti, bet nulėmė du pagrindiniai motyvai. Vienas, kad Lietuvos Respublikos Seimas ir Lietuvos Respublikos kanceliarija yra ypatingos svarbos institucija Lietuvoje, tai nėra kokia

nors maža pieninė rajone ar panašiai, ir jeigu aš galiu prisidėti prie sklandaus, efektyvaus Seimo darbo, tai, man atrodo, kad tai yra prasmingas dalykas.

Koks buvo jūsų dar vienas klausimas? Dėl buvimo visuomeniniu patarėju. Aš nežinau, nesu politinių partijų ir politinių kontekstų pokalbių dalyvis, mane pakvietė už mano vadybos žinias. Man atrodo, kad jeigu Stanfordo universitetas ar Londono universitetas mane pasirinko, vadina si, mane gali pasirinkti ir kažkuris ministras tam, kad galėtų pasikalbėti ar pasitarti vadybos klausimais, bet aš tikrai suprantu, kad tai gali būti interpretuojama ir kitaip, ir su tuo turiu gyventi.

PIRMININKAS. Toliau klausia K. Vilkauskas.

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiamas pretendentė, jūs savo prisistatyme minėjote, kad sieksite aukščiausių vadybos standartų, lygiuositės į aukščiausio standarto pasaulinius seimus. Kokios permainos, jūsų nuomone, pirmiausios, kokių permainų imsitės ir ką keisite? Ačiū.

M. GELBŪDA. Pirmiausia gal pradėsiu nuo to, kad aš, turbūt ir jūs sutiksite... Jūs visi turite patirties su medicinos mokslu ir medicinos praktika. Ką daro patyrę ir pažangūs medikai? Jie niekada neišrašo vaistų neatlikę tyrimų. Jie nori suprasti, net jeigu jie ir mato vizualiai, kas yra, bet jie atlieka tyrimus, kraujo, kitokius, ir tada paskiria kažkokį gydymą. Vakaruose vadybos mokslas nėra vien tiktai kažkoks atėjimas ir iš pirmo žvilgsnio iš išorės nuskaitymas ir pasakymas. Aš neturiu detalių duomenų apie tai, kokia yra situacija Seimo kanceliarijoje, kaip veikia padaliniai, kuriems jų trūkta išteklių, kuriuose galbūt per daug, yra daug įvairių niuansų. Iš mano pusės būtų labai nebrandu ir būtų nemoksliška, ir nepagrįsta gerąją vadybos praktiką, jeigu aš iš karto dabar teikčiau receptus. Bet jeigu jūs manęs paklausite po mėnesio, jeigu būsiu paskirtas, tai aš manau, kad jums galėsiu pateikti gana aiškius atsakymus, kokiose srityse aš norėčiau pokyčių.

PIRMININKAS. Klausia J. Sabatauskas. (*Balsai salėje*) Atrodo, nėra. Klausia Seimo narys S. Tumėnas.

S. TUMĖNAS (*LVŽSF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamas kandidate, jūs minėjote ir mes žinome, kad turite didžiulę tarptautinio darbo Europoje ir Amerikoje patirtį, nugalėdavote daug konkurentų konkursuose, čia neturite nė vieno konkurento. Kokia, jūsų nuomone, pagrindinė priežastis, kad jau daugiau negu metai niekas neišrenkamas ir neteikiamas kancleris į šias pareigas? Ar, jūsų nuomone, tai priežastis, kad sunkios pareigos, ar čia partijoms neįtinka? Kokia būtų jūsų reakcija į tai?

Antra. Kokie būtų pirmieji jūsų bent du darbai einant šias nelengvas pareigas? Ačiū.

M. GELBŪDA. Į pirmą klausimą, kodėl taip ilgai neišrenkamas kancleris, aš negaliu atsakyti. Manau, kad tiesiog vyko ilgas atrankos procesas. Dėl konkurencijos nežinau, neturiu informacijos, bet būčiau linkęs nesutikti su jumis, nes aš esu įsitikinęs, kad gerbiama Pirmininkė svarstė ne vieną kandidatą. Turbūt ir kiti kandidatai turėjo savo stiprių privalumų ir pliusų, bet galų gale buvau pasirinktas aš, todėl aš čia ir stoviu, o ne kiti kandidatai.

O dėl pirmų darbų, man atrodo, kad vienas iš pirmųjų darbų, ką aš norėčiau padaryti, kaip ir minėjau, įsivertinti. Antras dalykas, norėčiau įvertinti situaciją, ar tokiai organizacijai nereikėtų pavaduotojo, kad būtų galima turėti komplementarių žinių ir kompetencijų šalia to, ką sugebu aš. Trečias dalykas, norėčiau įvertinti organizacinę struktūrą, nes, jeigu aš teisingai suprantu, šiuo metu kancleriui yra pavaldūs turbūt daugiau negu 40 žmonių. Tai tikrai nelabai dera su pažangia ir efektyvia vadybos praktika, bet turbūt tam yra priežasčių. Bet man tai būtų sudėtinga efektyviai dirbti tokiomis sąlygomis, kai turi vadovauti ir turi tiesiogiai tokį skaičių pavaldinių.

PIRMININKAS. Toliau klausia I. Kačinskaitė-Urbonienė. Nėra. Klausia V. Jukna. Taip pat nėra. Klausia V. Pranckietis. Nėra. Klausia Z. Balčytis. Yra.

Z. BALČYTIS (*MSNG*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. (Aš čia, pačiame gale.) Tikrai reikia pasižiūrėti, perskaičius jūsų autobiografiją, kokiose institucijose teko dirbti, stažuotis, galų gale ir profesorius. Čia abejonių dėl kompetencijos nekyla. Tačiau jūs ateinate į instituciją, kuri turi tam tikrą savo istorinę praeitį. Ji keičiasi labai nelengvai ir netgi, sakyčiau, ilgąjį laikotarpį visą laiką išlieka tam tikrose pozicijose. Aš nesakau, kad bloga situacija, bet iš tikrųjų pokyčių reikia.

Mano klausimas būtų toks, du klausimai. Pirmas, kokios srities ministru buvo tas kolega, kuriam jūs visuomeniškai patarinėjote? Aš manau, kad mes turime žinoti. Ir antras klausimas. Vadybinių gebėjimų, žinių jūs turite. Ar pakaks užsispyrimo, charakterio savybių? Norint padaryti

pakeitimus, reformas, reikia keletu dalykų. Pirmiausia – didesni pinigai. Norint daryti reformą, reikia į darbą priimti aukštesnės kompetencijos žmones, jie reikalaus atitinkamo atlygio. Ir antra, ar jums pakaks ir kiek metų reikėtų, kad pagal jūsų supratimą, kokia turi būti šiuolaikinė institucija Lietuvos Seimas, jūs paminėjote, kad jūsų tikslas yra pakelti Seimą į tam tikrą kompetencijos lygį, kiek tai užtruktų pagal jus laiko?

M. GELBŪDA. Pirmiausia gal pradėsiu nuo paskutinio klausimo dėl to, kiek laiko užtruktų. Manau, kad tai nebūtų greita, manau, kad užtruktų mažiausiai pusę ar dar daugiau kadencijos. Tai yra palaipsnis procesas. Aš nelabai tikiu tokiomis radikaliomis permainomis.

Antras dalykas, dėl charakterio ir užsispyrimo. Man atrodo, kad gyvenime man nebūtų pavykę pakankamai sėkmingai darbuotis skirtingose kultūrose, skirtinguose kontekstuose ir skirtingose institucijose ir pasiekti tuos dalykus, kuriuos pasiekiau, jeigu neturėčiau charakterio, neturėčiau drąsos, nes juos taip pat vertina labai kompetentingi ir labai reiklūs žmonės. Galiu tik paminėti, kad kai kurie konkursai, kuriuos aš laimėjau, – tai yra 70–80 žmonių į vieną vietą iš viso pasaulio. Tai įsivaizduokite, kokia vyksta atranka – į pokalbius pakviečia 12, iš tų 12 atsirenka vieną. Kitaip sakant, tie vadybos ekspertai mane pakankamai stipriai pačiupinėjo tam, kad patikėtų tą darbą, dėl kurio mane pasamdė.

Dabar dėl charakterio, manau, jau atsakiau. Toliau dėl patarėjų, taip, pirmą kartą buvau Seimo nario ir buvusio ministro A. Čapliko patarėju. Antrą kartą buvau energetikos ministro A. Sekmoko patarėju.

PIRMININKAS. Klausia R. Šarknickas.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Dėkoju, pirmininke. Norėjau paklausti, tenka su Seimo vairuotojais važiuoti ir klausimus užduoda, ko gero, ir mano kolegoms Seimo nariams, dėl esamo Seimo garažo. Šis klausimas jau turbūt ne vienus metus viešojoje erdvėje yra keliamas. Norėjau paklausti: vis tiek eidamas į šias pareigas turbūt esate šiek tiek nupiešęs savo strategiją, numatę, kiek yra ekonomiškai tas garažas, jo naudingumas ir panašiai? Ką jūs numatėte savo plane dėl esamo garažo, nes išties šis klausimas jau, ko gero, bus baigtas šioje kadencijoje, nes, kiek supratau, to siekia ir pozicija. Ačiū.

M. GELBŪDA. Labai gaila, bet aš neturiu duomenų. Pagrindinis dalykas, manau, yra ekonominė logika. Bent jau aš negalėčiau komentuoti, kol nepamačiau ekonominio pagrindimo dėl viešo ar kito siūlymo. Atsiprašau, bet tik tiek tegaliu atsakyti.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia B. Petkevič. Aš manau, mes truputį laiko pridėsime, nes kandidatas sutaupė laiko prisistatydamas. Prašom.

B. PETKEVIČ (MSNG). Gerbiamas kandidate, jūsų gyvenimo aprašymas yra tikrai įspūdingas, esate mokslininkas ir žmogus, kuris drąsiai imasi lyderystės ir tos lyderystės moko. Ar nemanote, kad šios pareigos, labai konkrečios ir ūkiškos, gali pakirpti jums sparnus?

Kokie jūsų asmeniniai motyvai kandidatuojuojant į šias pareigas? Ar tai stabilumas, ar tai nauja profesinė patirtis, ar gal savęs išbandymas? Ačiū.

M. GELBŪDA. Pirmiausia galbūt nuo asmeninių motyvų. Mano asmeninis ir pagrindinis motyvas: kai grįžti į Lietuvą po 13 metų užsienyje ir turi vakarietišką išsilavinimą (ir magistro, ir daktaro laipsnį), tai reiškia, kad gali dirbti visame pasaulyje. Pagrindinis motyvas buvo grįžti į Lietuvą ir dalintis žiniomis.

Pirmas dalykas, kad ne veltui aš prisijungiau prie Žinių ekonomikos forumo, kuris skleidžia pažangias praktikas, prie kitų asociacijų, nevyriausybinių organizacijų, ne veltui aš savanoriauju su gabiais vaikais Nacionalinėje moksleivių akademijoje, bet aš turėjau dešimties metų patirties skleidžiant gerąsias praktikas viešajame sektoriuje ir mačiau, kaip jis jas įgyvendino. Faktiškai mano tiesioginė patirtis, kad tas vadybos idėjų įgyvendinimas buvo labai labai... arba ne tas idėjas įgyvendino, arba tas idėjas, bet labai, kaip čia pasakius, be naudos, be poveikio.

Tad vienas iš tų dalykų... Man šis kvietimas irgi buvo šiek tiek netikėtas ir privertė mane susimąstyti, ar tas idėjas, kurias aš skleidžiau kaip išorinis žmogus, aš noriu ateiti ir įgyvendinti čia? Aš apsisprendžiau, kad tai yra svarbi institucija ir, ko gero, pati svarbiausia Lietuvoje. Aš pabandyčiau tai padaryti. Ar pasiseks, ar nepasiseks – istorija ir jūsų balsavimas kitą savaitę parodys, o po to jau visa kita.

Koks dar buvo klausimas? Atsiprašau.

PRIMININKAS. Priminkite klausimą

B. PETKEVIČ (MSNG). Ar nepakirps jums sparnų šios pareigos?

M. GELBŪDA. Dėl sparnų aš noriu pasakyti: dar nebuvo tokio darbo, kurio ėmiausi, kad būtų nuobodus. Jeigu aš imuosi šio darbo, vadinasi, aš į tą darbą žvelgiu globaliu kontekstu. Man tada bus tikrai įdomu geriau suprasti, kaip veikia kiti parlamentai, ką mes galime iš jų pasimokyti, galbūt kuo nors pasidalinti.

Tai aš į Lietuvos Seimo kanceliariją žvelgiu globaliai. Man tai nėra vien tik ūkinė veikla, bet man tai yra labai svarbios institucijos tobulinimas, lyginant su geriausiais pasaulio parlamentais ir panašiomis organizacijomis, tai reiškia kanceliarijomis ar kaip kitaip būtų vadinama.

PRIMININKAS. Klausia M. Ošmianskienė. (*Balsai salėje*) Manau, kad mums svarbi kandidatūra ir... (*Balsai salėje*) Paklauskime klausimų ir atsakymų.

M. OŠMIANSKIENĖ (LF). Dėkoju už žodį. Nors nepažįstu jūsų, bet teko girdėti tik geriausius atsiliepimus, todėl tikrai noriu padėkoti, kad pasiryžote kandidatuoti į šią poziciją. Aš jums turiu du klausimus: vieną vadybinį, kitą ūkinį.

Vadybinis klausimas būtų toks. Utopinė Seimo kanceliarija – kokia ji, kas turi įvykti per penkerius metus, kad išeidamas iš šios institucijos jūs drąsiai sau pasakytumėte, kad taip, gerai padirbėta ir rezultatai puikūs?

Kitas klausimas – tai Seimo prieinamumas žmonėms su negalia. Jis vis dar yra neprieinamas ir kai kurie sprendimai reikalingi iš esmės, jie galbūt brangūs, galbūt sudėtingi, galbūt reikalaujantys ir Kultūros departamento įsikišimo, bet ar galėtų tai tapti vienu iš jūsų prioritetų, kad pagaliau mes Seimą sutvarkytume taip, koks jis turėtų būti? Dėkui.

M. GELBŪDA. Labai ačiū už klausimus. Laikas jau kaip ir baigėsi, todėl reikia atsakyti trumpai. Tai apie utopinę, aš nežinau, ar ne utopinę kanceliariją. Aš norėčiau, kad galų gale dvi žmonių grupės būtų laimingos. Tai yra Seimo nariai, kad jie būtų laimingi ir jaustųsi gerai dėl tų paslaugų, kurias gauna iš kanceliarijos, ir kad žmonės kanceliarijoje būtų laimingi, dirbdami ir eidami pirmadienį į darbą jie džiaugtųsi ir galvotų, kaip įdomu ir gera dirbti, ir mes suprantame, kodėl mes tą darbą darome. O visa kita – vadyba, inovacijos ir visi kiti dalykai apačioje po tais dalykais.

O dėl neįgalųjų infrastruktūros ir priemonių. Aš tikrai tikiu arba dėsiu pastangas šiam klausimui spręsti, bet jis reikalauja ir išteklių, ir palaikymo ir tai nėra vieno mano valia, bet tai tikrai svarbus dalykas. Tose šalyse, kuriose gyvenau ir dirbau, tam buvo teikiama didelė reikšmė.

PRIMININKAS. Gerai, jau nemažai laiko pridėjome, girdžiu replikas, kad jau reikia baigti klausti. Ačiū kandidatui. Kas nespėjo paklausti, manau, turės galimybę tą padaryti frakcijose.

12.24 val.

Seimo nutarimo „Dėl pritarimo skirti Nerijų Meilutį Lietuvos apeliacinio teismo teisėju“ projektas Nr. XIVP-383(2) (svarstymas ir priėmimas)

Dabar lieka paskutinis darbotvarkės klausimas, na, galbūt priešpaskutinis, nes dar vienas klausimas yra balsavimai.

Tai Seimo nutarimas „Dėl pritarimo skirti Nerijų Meilutį Lietuvos apeliacinio teismo teisėju“. Išklauskite komiteto išvadą, kurią praneš S. Šedbaras.

S. ŠEDBARAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, komitetas savo išvadą svarstė balandžio 14 dieną. Atsižvelgdamas tiek į Seimo salėje išsakytas pretendento nuostatas, tiek komitete, visų septynių dalyvavusiųjų balsais už pritarė šiai kandidatūrai ir nutarimo projektui.

PRIMININKAS. Ačiū. Diskutuoti nėra užsirašiusių. Pretendentas, kaip informavo, kalbėti nepageidauja. Dėl viso dėl motyvų taip pat nematau užsirašiusių. Mums lieka patvirtinti biuletenį. Biuletenis tradicinis turbūt, nereikia kiekvieną kartą aiškinti. Trys skiltys: už, prieš, susilaikė. Paliekama ta skiltis, kuri išreiškia balsuojančiojo valią. Pavyzdžiai yra biuletenio apačioje.

Tik paskelbsiu balsų skaičiavimo grupę. Tai būtų K. Bartoševičius – Tėvynės sąjungos frakcija, D. Gaižauskas – Valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcija, V. Gapšys – Darbo partijos frakcija, L. Jonauskas – Lietuvos socialdemokratų partijos frakcija, A. Lydeka – Liberalų sąjūdžio frakcija,

M. Matijošaitis – Laisvės frakcija, V. Valkiūnas – Mišri Seimo narių grupė. Jeigu dėl kokių nors priežasčių kas nors iš komisijos narių negalite dirbti, tai praneškite, pabaigoje paskelbsime pakeitimus.

Dabar balsavimo procedūra turėtų būti. Iki jos pradžios turime 4 minutes. Manau, kad jokio projekto mes nebespėsime apsvaistinti, bet lyg ir reikėtų palaukti tikslios balsavimo pradžios. Tegul bus dabar nedidelė techninė pertrauka iki 12 val. 30 min.

Tik paaiškinsiu, kaip balsuosime. Kad būtų patogiau, balsuosime iš eilės, kaip surašyti projektai: pirmiausia rytinio posėdžio, po to iš eilės, ne pagal pateikimo eilę, bet iš eilės, kaip surašyti projektai, kurie buvo paimti iš vakarinio posėdžio, ir galiausiai dėl rezervinių.

Dabar 3 minučių pertrauka. (*Balsai salėje*)

Pertrauka

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, laikas. Prašom užimti savo vietas, nes tikrai nemažai balsavimų priešakyje. (*Balsai salėje*) Pradedame iš eilės balsavimus dėl rytinio posėdžio darbotvarkės projektų.

12.30 val.

Pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo Nr. I-1562 papildymo 16¹ straipsniu ir 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-267(2) (priėmimo tęsinys)

Darbotvarkės 1-2 klausimas – Pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo papildymo 16¹ straipsniu ir 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-267(2). Priėmimas. Balsuojame.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 121: už 113, prieš – 4, susilaikė 4. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

12.31 val.

Įstatymo „Dėl 2020 m. gruodžio 14 d. Tarybos sprendimo (ES, Euratomas) 2020/2053 dėl Europos Sąjungos nuosavų išteklių sistemos, kuriuo panaikinamas Sprendimas 2014/335/ES, Euratomas, patvirtinimo“ projektas Nr. XIVP-235(2)ES (svarstymo tęsinys)

Darbotvarkės 1-3 klausimas – įstatymo „Dėl 2020 m. gruodžio 14 d. Tarybos sprendimo (ES, Euratomas) 2020/2053 dėl Europos Sąjungos nuosavų išteklių sistemos, kuriuo panaikinamas Sprendimas 2014/335/ES, Euratomas, patvirtinimo“ projektas Nr. XIVP-235(2). Svarstymo stadija.

Balsavo 127: už – 119, prieš – 1, susilaikė 7. Po svarstymo projektui pritarta. Europos reikalų komitetas prašo, kad būtų svarstoma skubos tvarka. Priėmimas būtų ketvirtadienį. Ar galime dėl to sutarti? (*Balsai salėje*) Visi? (*Balsai salėje*) Girdžiu šūksnius balsuoti. Tokiu atveju balsuojame dėl skubos. Kas už, balsuoja už.

Matau, kad dėl vedimo tvarkos – Seimo narė A. Širinskienė. Prašau.

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Aš suprantu, kolegos, kad valdantieji skuba labai patinka. Vėl yra grįžtama prie tų senų, blogų tradicijų, kai kas nors paprašė ir mes taikome skubą. Aš tik primenu, kad skuba yra priimama ne komiteto prašymu, o tada, kai atitinka Statute nustatytus reikalavimus. Mes nei iš posėdžio pirmininko, nei iš komiteto neišgirdome, kokie čia yra ypatingi visuomeniniai santykiai, kai reikia svarstyti teisės aktą iš tikrųjų skubos tvarka. Gal jau bent priekite prie to, kad bandytumėte argumentuoti.

PIRMININKAS. Gerbiamoji kolege, jeigu jums kilo neaiškumų, galėjote paprašyti tų motyvų išsakymo prieš balsuojant, bet mes buvome įsitikinę, kad visos frakcijos turi savo atstovus Europos reikalų komitete, tie motyvai jiems yra žinomi ir frakcijoms yra perduoti. Bet jeigu jūs pageidaujate, matau, komiteto pirmininkė dar gali tuos motyvus pakartoti.

R. MORKŪNAITĖ-MIKULĖNIENĖ (TS-LKDF). Ponia Agnė, aš labai stebiuosi jūsų nusistebėjimais, nes jūs puikiai suprantate, kad yra poreikis priimti procedūras, kurios leistų pradėti proce-

dūras, susijusias su ekonomikos gaivinimo dalykais. Iki balandžio pabaigos Lietuva yra įsipareigojusi priimti šį įstatymą ir ratifikuoti nuosavų išteklių iniciatyvą. Tai man keistas jūsų nusistebėjimas ir nuolat keliamas klausimas.

PIRMININKAS. Dar kartą dėl motyvų prašau ar dėl vedimo tvarkos gerbiama A. Širinskienė. Prašom.

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Su Europos Sąjungos fondais ir RRF nereikėjo miegoti iki balandžio vidurio, tada nereikėtų skubėti. Kitas dalykas, tai pasiskaitykite Konstitucinio Teismo nutarimą, kur yra labai aiškiai pasakyta, jūsų pačių prašymu stabdant urėdijų reformą, kad motyvavimas, kodėl yra reikalinga skuba ar ypatinga skuba, turi būti pateiktas plenarinio posėdžio salėje, o ne kažkur komitete ar Seimo užkulisiuose. Tai jūs tiesiog normaliai ateiškite į salę ir pasakykite, kodėl yra reikalinga skuba, o ne po to bandykite aiškintis, slėpdami tą planą pusę metų.

PIRMININKAS. Ką gi, išklausėme pamokymų. Dabar M. Majauskas reaguos į pamokymus.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiama pirmininke, be jūsų papildomų komentarų aš išsakyčiau dėl vedimo tvarkos. Gerbiama Agnė, iš tiesų, man atrodo, čia tikrai nėra tas atvejis, kai reikėtų mums laužyti ietis, nes visi suprantame, kad ekonomikos atsigavimo fondą reikėtų įgyvendinti kaip įmanoma greičiau. Šis projektas yra konkrečiai su tuo susijęs ir apgailestauju, jeigu nebuvo tai aišku komiteto svarstymuose. Bet tiek Biudžeto ir finansų komitete pritarėme bendru sutarimu, tiek ir Europos reikalų komitete. Tikrai aš kviesčiau kolegas neieškoti lygioje vietoje problemų ir tiesiog visiems sutarus kuo greičiau priimti šį teisės aktą. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau balsuojame. Skubai pritarta.

12.37 val.

Konkurencijos įstatymo Nr. VIII-1099 20, 41 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-31(2)ES, Juridinių asmenų registro įstatymo Nr. IX-368 4¹ straipsnio, priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 4² straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-32(2)ES, Civilinio kodekso 2.54, 2.64, 2.71, 2.72 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-33(2)ES (svarstymo tęsinys)

Toliau balsuojame dėl kitų projektų. Turbūt sutiksite, kad balsuojame dėl viso paketo 1-4, kur pagrindinis yra Konkurencijos įstatymo 20, 41 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-31(2) ir du lydimieji. Svarstymo stadija. Kviečiu balsuoti.

Balsavo 129 Seimo nariai: už – 128, prieš nėra, susilaikė 1. Po svarstymo paketui pritarta.

12.38 val.

Valstybės ir tarnybos paslapčių įstatymo Nr. VIII-1443 4, 7, 8, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 24, 26, 27, 30, 31, 33, 35, 37, 38, 46, 47 ir 48 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5274(2) (svarstymo tęsinys)

Darbotvarkės 1-5 klausimas – Valstybės ir tarnybos paslapčių įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5274(2). Svarstymo stadija.

Balsavo 129 Seimo nariai: už – 127, prieš nėra, susilaikė 2. Pritarta po svarstymo.

12.39 val.

Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Vokietijos Federacinės Respublikos Vyriausybės susitarimo dėl Lietuvos Respublikos ginkluotųjų pajėgų narių ir Vokietijos Federacinės Respublikos ginkluotųjų pajėgų narių laikino buvimo kitos valstybės teritorijoje (Lietuvos ir Vokietijos susitarimo dėl ginkluotųjų pajėgų narių atvykimo) ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-194(2) (svarstymo tęsinys)

Darbotvarkės 1-6 klausimas – įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Vokietijos Federacinės Respublikos Vyriausybės susitarimo dėl Lietuvos Respublikos ginkluotųjų pajėgų narių ir Vokietijos Federacinės Respublikos ginkluotųjų pajėgų narių laikino buvimo kitos valstybės teritorijoje (Lietuvos ir Vokietijos susitarimo dėl ginkluotųjų pajėgų narių atvykimo) ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-194(2). Svarstymo stadija.

Balsavo 129, visi 129 – už. Po svarstymo pritarta.

12.41 val.

Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 9 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5372(2)VK (svarstymo tęsinys)

Darbotvarkės 1-7 klausimas – Sveikatos draudimo įstatymo 9 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5372(2). Svarstymo stadija.

Balsavo 123: už – 120, prieš nėra, susilaikė 3. Po svarstymo pritarta.

12.41 val.

Atliekų tvarkymo įstatymo Nr. VIII-787 2 ir 34⁴ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4292(2) (svarstymo tęsinys)

Darbotvarkės 1-8 klausimas – Atliekų tvarkymo įstatymo 2 ir 34⁴ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4292(2). Svarstymo stadija.

Balsavo 130: už – 120, prieš nėra, susilaikė 10. Po svarstymo pritarta.

12.42 val.

Pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymo Nr. IX-517 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-3756(2) (svarstymo tęsinys)

Darbotvarkės 1-9 klausimas – Pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymo 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-3756(2). Svarstymo stadija.

Balsavo 129: už – 120, prieš nėra, susilaikė 9. Po svarstymo pritarta.

Dėl 1-10 klausimo balsuoti nereikia, tik fiksuojame, kad siūloma svarstyti Seimo posėdyje balandžio 27 dieną. Tikiuosi, iki to laiko frakcijos spės susitikti ir pasikalbėti su kandidatu į Seimo kanclerius.

Dėl 1-11 klausimo bus slaptas balsavimas, kuris prasidės, kai baigsime balsavimą čia, posėdžių salėje.

Dabar verčiame puslapius ir žiūrime į vakarinio posėdžio darbotvarkės pabaigą, į tuos projektus, kuriuos spėjome dabar apsvarstyti.

12.44 val.

Darbo kodekso Nr. XII-2603 141 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-3004 (pateikimo tęsinys)

Pirmiausia klausimas, kuris buvo įrašytas 2-18 numeriu, tai yra Darbo kodekso 141 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-3004. Paprastai dar pasakysiu, kad dėl minimalios mėnesinės algos, kurį pateikė V. Bukauskas. Balsuojame, ar pritarti po pateikimo.

Balsavo 130: už – 60, prieš – 32, susilaikė 38. Nepritarta.

Dabar pagal Statutą turime spręsti, ar atmesti, ar grąžinti tobulinti. Kas balsuos už, balsuos už galimybę tobulinti, kas balsuos prieš, balsuos už tai, kad atmestume.

Balsavo 131: už – 76, prieš – 55. Grąžinama iniciatoriams tobulinti.

12.46 val.

Darbo kodekso 30 ir 58 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-179 (pateikimo tęsinys)

Darbotvarkės 2-19 klausimas – Darbo kodekso 30 ir 58 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-179. Primenu, kad tai yra projektas dėl mobingo, kurį pateikė G. Paluckas. Balsuojame po pateikimo.

Balsavo 128: už – 74, prieš nėra, susilaikė 54. Po pateikimo pritarta.

Dabar turime nustatyti svarstymo datą ir komitetus. Pagrindiniu komitetu siūlomas Socialinių reikalų ir darbo komitetas, papildomu – Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Siūloma svarstyti birželio 17 dieną. Ar tinka visiems? Nematau prieštaravimų, tai taip ir fiksuojame.

Dėl vedimo tvarkos. Prašau.

M. PUIDOKAS (DPF). Dėl vedimo tvarkos. Prašau įskaityti mano balsą prieš dėl šito projekto.

PIRMININKAS. Gerbiama M. Puidoko balsas prieš fiksuojamas, bet tai nekeičia balsavimo rezultatų.

12.48 val.

Darbo kodekso 52 straipsnio papildymo įstatymo projektas Nr. XIVP-191 (pateikimo tęsinys)

Toliau. 2-20 klausimas – Darbo kodekso 52 straipsnio papildymo įstatymo projektas Nr. XIVP-191. Pranešėjas buvo T. Bičiūnas. Paaiškinu, kad tai projektas, sprendžiantis dėl atsijungimo nuo elektroninių priemonių nedarbo laikui.

Balsavo 126: už – 60, prieš – 9, susilaikė 57. Po pateikimo nepritarta.

Dabar sprendžiame, ką toliau daryti. Kas balsuos už, balsuos už grąžinimą tobulinti, kas prieš, – už tai, kad atmestume.

Už – 92, prieš – 32. Grąžiname iniciatoriui tobulinti. Mes nespėjome suteikti žodžio dėl anksčiau svarstytų klausimų. Prašė J. Džiugelis.

J. DŽIUGELIS (TS-LKDF). Labai ačiū, posėdžio pirmininke. Aš norėjau dėl vedimo tvarkos, kai buvo klausimas dėl mobingo, kolegos prašė paprašyti skirti Žmogaus teisių komitetą kaip papildomą, nes iš tiesų Žmogaus teisių komitetas jau ne vieną kadenciją gilinasi į mobingo peripetijas ir kaip jį užkardyti. Manau, kad Žmogaus teisių komitetas būtų labai laiku ir vietoje sprendžiant šį klausimą.

PIRMININKAS. Aš manau, niekas neprieštaraus, kad dėl mobingo projekto papildytume ir įrašytume kaip papildomą komitetą ir Žmogaus teisių komitetą.

Matau, pageidauja pasisakyti D. Šakalienė. Prašom.

D. ŠAKALIENĖ (LSDPF). Replika po balsavimo dėl teisės atsijungti nuo elektroninių įrenginių ne darbo metu. Tikrai labai nustebinuote, kolegos, visi žinome, kad pandemijos metu daugiau nei pusės gyventojų, o pagal kai kuriuos duomenis – dviejų trečdalių, emocinė būklė pablogėjo, o viena iš priežasčių yra ta, kad dėl nuotolinio darbo darbo ir poilsio režimas visiškai susimalė. Mes turėjome tikrai rimtų iššūkių, kalbant apie darbo kultūrą: darbuotojams po darbo skambinti, rašyti, reikalauti atlikti užduotis, deja, tai pakankamai įprasta praktika.

Šiuo atveju tikrai mums reikėtų priimti tam tikrus sprendimus, mažų mažiausiai atverti dialogą. Mano kolegų T. Bičiūno pataisa labai realiai susijusi su mūsų visų emocine sveikata, su darbuotojų būseną ir savijautą šiuo pandemijos laikotarpiu. Tikrai labai prašyčiau, kad bent jau patobulintą projektą kitaip įvertintume. Dėkui.

PIRMININKAS. Gerbiama kolege, tikrai projektas neatmestas. Lauksime patobulinto. Prašom – taip pat replika K. Masiulio.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Aš stebiuosi tokiais siūlymais. Telefone turite mygtuką, kai bet kada galite išjungti garsą, be to, tai yra darbdavio ir darbuotojo susitarimo reikalas. Tikrai yra darbų, kur reikalinga galimybė netgi bet kada pasiekti, tarkime, mediką ar dar ką nors, kai darbdaviui reikia skubios operacijos ir jisai turi būti pasiekiamas, ir panašiai. Tai čia aš neįsivaizduoju. Žinote ką? Pasiūlykite įstatymą, kad darbo metu žmona, vaikas negalėtų paskambinti.

PIRMININKAS. Replikos išsakytos. Balsuojame toliau.

12.53 val.

Darbo kodekso Nr. XII-2603 52 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-210 (pateikimo tęsinys)

Darbotvarkės 2-21 klausimas – Darbo kodekso 52 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-210. Jį pateikė Seimo narys L. Jonauskas. Primenu, kad čia kalbama apie kompensaciją už nuotolinį darbą. Balsuojame po pateikimo.

Balsavo 113: už – 46, prieš – 2, susilaikė 65. Po pateikimo nepritarta. Balsuojame dėl to, ką darysime toliau. Kas balsuoja už, balsuos už grąžinimą tobulinti, kas prieš – atitinkamai už atmetimą. Už – 94, prieš – 26. Grąžiname tobulinti.

12.57 val.

Darbo kodekso 138 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-218 (pateikimo tęsinys)

Projektas, įrašytas darbotvarkėje 22 numeriu, – Darbo kodekso 138 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-218. Jį pateikė Seimo narys G. Paluckas. Primenu, kad tai papildomi tėvadieniai.

Už – 57, prieš – 7, susilaikė 58. Nepritarta po pateikimo. Vėl balsuojame, ką daryti. Kas balsuoja už, balsuoja už grąžinimą tobulinti, kas prieš, – už atmetimą.

Už – 102, prieš – 20. Grąžiname tobulinti.

J. Džiugelis prašo žodžio.

J. DŽIUGELIS (TS-LKDF). Ačiū, atsisakau.

12.57 val.

Darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo Nr. IX-1672 21 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-411 (pateikimo tęsinys)

PIRMININKAS. Atsisako. Balsuojame toliau. 2-23 klausimas – Darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo 21 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-411. Paprasčiau kalbant, tai laisvas dienis po skiepų.

Balsavo 122 Seimo nariai: už – 82, prieš – 10, susilaikė 30. Pritarta po pateikimo. (*Balsai salėje*) Suteiksiu žodį. Dabar turime sutarti dėl komitetų. Kaip pagrindinis siūlomas Socialinių reikalų ir darbo komitetas, kaip papildomas – Biudžeto ir finansų komitetas. Siūloma svarstyti birželio 8 dieną. Ar nėra prieštaravimų?

Gera, matau. Pirmą repliką išsako ar dėl vedimo tvarkos P. Kuzmickienė. Prašom.

P. KUZMICKIENĖ (TS-LKDF). Prašome Vyriausybės išvados dėl šio klausimo.

PIRMININKAS. Gera, fiksuojame, kad yra prašoma Vyriausybės išvados. T. Tomilinas.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Kolegė dar norėjo papildyti.

PIRMININKAS. Ar norėjote dar ką nors pasakyti?

P. KUZMICKIENĖ (TS-LKDF). Norėjau tiesiog papildyti. Dėl Sveikatos reikalų komiteto, matyt, verta būtų svarstyti. Atsiprašau, jeigu praklausiau. Ar siūlėte?

PIRMININKAS. Ne. Sveikatos reikalų komitetas nebuvo pasiūlytas. Siūlote kaip pagrindinį ar kaip papildomą?

P. KUZMICKIENĖ (TS-LKDF). Kaip papildomą.

PIRMININKAS. Gera. T. Tomilinas.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Gerbiami kolegos, dėkoju už balsavimą, bet tiesiog mano pamąstymas, be jokio didelio spaudimo. Galbūt vertėtų šiam klausimui suteikti, jeigu yra Seimo Pirminkė, skubos statusą vien dėl to, kad turėtume galimybę, jeigu sutarsime, jeigu Vyriausybė priims, greičiau priimti. Kuo labiau delsime, tuo mažiau prasmės bus to projekto. Mes kalbame apie masinę vakcinaciją, kurią reikia kuo greičiau paskatinti. Nežinau, čia mano toks pamąstymas. Jūs tiesiog... Jeigu galima tą pasiūlyti frakcijos vardu.

PIRMININKAS. Gerbiamas kolega, man atrodo, tiesiog neformaliai sutarkime: jeigu Vyriausybės išvada bus anksčiau, nebus būtinybės laukti tos paskutinės nurodytos datos.

Taigi fiksuojame, kad prašome Vyriausybės išvados. Papildomi komitetai – Biudžeto ir finansų komitetas ir Sveikatos reikalų komitetas.

Pagrindinis – Socialinių reikalų ir darbo komitetas. Numatoma svarstymo data – birželio 8 diena su galimybe atlikti tai anksčiau, jeigu bus Vyriausybės išvada ir komitetų išvados.

Dar J. Džiugelis prašo žodžio.

J. DŽIUGELIS (TS-LKDF). Ačiū. Iš tikrųjų taip pat norėjau prašyti Vyriausybės išvados. Dėkoju, kad kolegos pritaria tam. Patikslinkite, Socialinių reikalų ir darbo komitetas yra įtrauktas kaip papildomas, taip? Socialiniai reikalų kaip papildomas ar kaip pagrindinis?

PIRMININKAS. Socialinių reikalų ir darbo komitetas kaip pagrindinis, Sveikatos reikalų komitetas kaip papildomas. Ar yra kitokių siūlymų?

J. DŽIUGELIS (TS-LKDF). Ne, gerai.

PIRMININKAS. Dar kartą P. Kuzmickienė.

P. KUZMICKIENĖ (TS-LKDF). Visai dėl kito klausimo. Gerbiamas posėdžio pirmininke, 13 valandą Laisvės kovų ir valstybės istorinės atminties komisija yra numačiusi posėdį. Nors dar rytinio posėdžio laikas yra nepasibaigęs, prašau leisti komisijos posėdžiui vykti.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, ar galime bendru sutarimu pritarti ir leisti, kad būtų surengtas komisijos posėdis, tikintis, kad komisija po vieną narį išleis į slaptą balsavimą ir jie galės savo pareigą atlikti. (*Balsas salėje: „Kokį slaptą?“*) Pritariame. Gerai, nematau prieštaravimų.

Liko balsuoti dėl dviejų paskutinių, dėl trijų paskutinių, tiksliau, įstatymų ir nutarimų projektų, kurie buvo įrašyti rezerve.

13.02 val.

Muziejų įstatymo Nr. I-930 2 straipsnio pakeitimo ir papildymo 6¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4429 (svarstymo tęsinys)

Pirmiausia rezervinis 1 klausimas – Muziejų įstatymo 2 straipsnio pakeitimo ir papildymo 6¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4429. Teikėjas buvo R. Šarknickas. Balsuojame už komiteto išvadą grąžinti iniciatoriams tobulinti.

Balsavo 111: už – visi 111. Projektas grąžinamas iniciatoriams tobulinti.

13.03 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 19 d. nutarimo Nr. XIV-17 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų sudėties patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-425 (priėmimo tęsinys)

Rezervinis 2 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 19 d. nutarimo Nr. XIV-17 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų sudėties patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-425. Priėmimas.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 111: už – 111. Nutarimas priimtas. (*Gongas*)

13.04 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 17 d. nutarimo Nr. XIV-12 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų narių skaičiaus“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-426 (priėmimo tęsinys)

Ir paskutinis su šiuo projektu susijęs projektas dėl komitetų narių skaičiaus. Balsuojame priėmimo stadijoje.

Šio nutarimo priėmimas

Už – 112, prieš nėra, susilaikė 1. Nutarimas priimtas. (*Gongas*)

Dabar slapto balsavimo procedūra. Laikas buvo numatytas iki 13 val. 15 min., bet vėliau pradedame, tai pabaiga 13 val. 20 min.

*Pertrauka**14.00 val.*

Seimo nutarimo „Dėl pritarimo skirti Nerijų Meilutį Lietuvos apeliacinio teismo teisėju“ projektas Nr. XIVP-383(2) (priėmimo tęsinys)

PIRMININKAS (V. MITALAS, LF). Gerbiami kolegos, sveiki sugrįžę į Seimo salę. Prieš pradėdant vakarinį posėdį, mes turime vieną klausimą iš rytinio posėdžio, tai yra Seimo nutarimo „Dėl pritarimo skirti Nerijų Meilutį Lietuvos apeliacinio teismo teisėju“ projektas Nr. XIVP-383(2). Priėmimas. Turime balsų skaičiavimo protokolą.

Šio nutarimo priėmimas

Iš viso buvo išduota 112 biuletenių, rasta biuletenių – 112, galiojančių – 109, negaliojančių 3.

Už balsavo 82, prieš – 9, susilaikė 18 Seimo narių. Pasirašė balsų skaičiavimo grupės pirmininkas A. Lydeka.

Seimo nutarimas „Dėl pritarimo skirti Nerijų Meilutį Lietuvos apeliacinio teismo teisėju“ priimtas. (*Gongas*) Sveikinimai. (*Plojimai*)

Seimo rytinį posėdį skelbiu baigtą. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

II (PAVASARIO) SESIJOS VAKARINIO POSĖDŽIO NR. 49 STENOGRAMA

2021 m. balandžio 20 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotojai
V. MITALAS ir J. SABATAUSKAS*

PIRMININKAS (V. MITALAS, LF). Skelbiu vakarinį posėdį. Iš pradžių registruojamės. Pradedame Seimo vakarinį posėdį. (*Gongas*) Prašau, registruojamės.

Užsiregistravo 62 Seimo nariai.

14.02 val.

Vyriausybės pusvalandis

Krašto apsaugos ministro Arovydo Anušausko pranešimas apie krašto apsaugos sistemos aktualijas

Darbotvarkės 2-1 klausimas – Vyriausybės pusvalandis, kuriame dalyvauja krašto apsaugos ministras A. Anušauskas. Kviečiu gerbiamą ministrą į tribūną pristatyti medžiagą ir tada bus galimybė užduoti klausimus. Prašau.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, dėkoju už suteiktą galimybę pristatyti krašto apsaugos sistemos aktualijas. Iš tikrųjų veiklos laukas yra itin platus, apima daugybę sričių. Skaidrėje jūs matote Lietuvos gynybos politikos prioritetus. Turiu pasakyti, kad vienas pagrindinių dalykų, kas liečia šią sritį, yra ir tęstinumas, nes krašto apsaugos sistemos planavimo sistema turi tokį ypatumą – visi planai sudaromi ne trumpam laikui, o gana ilgam, iki dešimties metų. Pagrindinės gynybos politikos kryptys, žinoma, išlieka nepakitusios ir šiandien kalbėsime apie keletą tų sričių.

Pradėsiu nuo to, kad 2021 metais, reaguojant į šiuolaikinius valstybės saugumui iškilusius iššūkius, reikalingas ir tam tikras mūsų strategijų, koncepcijų pokytis. Šiuo metu darbas vyksta keliomis sritimis. Pradėta nacionalinio saugumo strategijos peržiūra, peržiūrai vadovauja Krašto apsaugos ministerija ir ši strategija bus pamatinis dokumentas, integruojantis skirtingų sričių saugumo politikos elementus į vientisą visumą, ir, be abejo, koordinuojant atsaką į kylančias grėsmes. Birželio 30 dieną planuojama pateikti projektą, tai Seimą jis pasieks rudens sesijoje.

Pradėtas rengti valstybės gynybos planas. Tai iš tikrųjų bus naujas dokumentas, kuris apibrėš ne tik kariuomenės, bet ir nekarinių valstybės galios instrumentų panaudojimą valstybės gynyboje. Šį procesą koordinuoja Lietuvos Respublikos prezidentūra, dokumento rengėjas yra Krašto apsaugos ministerija. Ir rengiamas piliečių rengimo pilietiniam pasipriešinimui strategijos projektas, kuris paremtas valios, atsparumo, žinių, įgūdžių ugdymu. Tiesiog norima, kad Lietuvos gyventojai irgi būtų įgalinti tapti integralia visuotinės gynybos dalimi.

Toliau vyksta kariuomenės modernizacijos projektai. Turiu pasakyti, neapsigaukite dėl skaidrėje matomų pradžios datų, paprastai pradžia susijusi su sutarčių pasirašymu, įgyvendinimas užtrunka gana ilgai. Šios įrangos nenusipirksite kada panorėję, ją sudarius sutartį, reikia ir užsakyti, ir sutarti, sudaryti daugybę techninių susitarimų, pavyzdžiui, kas susiję su čia pateikiama priešlėktuvinės gynybos sistemomis. Tai nėra vienos ar dviejų valstybių reikalas, tai yra keleto valstybių reikalas, todėl mus pasiekusios pernai šios sistemos šiemet bus įvestos į gynybos pajėgumus. Lygiai taip pat, kai matote pėstininkų kovos mašinas, procesas prasidėjęs gerokai anksčiau, nes jis susijęs su esminiais Lietuvos kariuomenės modernizacijos projektais ir, be abejonės, jo vykdymas užtruko.

Turiu pasakyti, kadangi tai yra visiškai naujas produktas ir nauji reikalavimai kokybei, iški-
lo tam tikrų problemų. Nėra ko slėpti, naujas produktas visada iškelia naujų iššūkių, juo labiau

kad prasidėjus pandemijai mūsų partneriai ne visada galėjo atsiųsti specialistus ir jų tiesiog ne-siuntė, kai reikėjo šį tą šitoje įrangoje derinti ar keisti. Bet jau dabar mes esame sutarę dėl garanti-nių sąlygų pakeitimo, praplėtimo, dėl modernizavimo kai kurios įrangos, kai iš karto sudarant sutartį nebuvo atsižvelgta į tam tikrus ypatumus. Detalių visų negalėčiau pasakyti, tačiau iki šių metų rudens mes turėsime pusę viso pajėgumo, iki metų pabaigos – 80 %, o iki 2022 metų balan-džio – visą pajėgumą, visą veikiantį pajėgumą.

Šiaip jau mano principinė nuostata yra ta, kad visa tai, ką mes sutarėme, kažkada sudarėme sutartis, visa tai neturėtų likti popieriuje, o turi tapti mūsų papildomais gynybai skirtais pajėgu-mais, kuriais kariuomenė gali naudotis visa jėga, be jokių išimčių. Be abejonės, ir visi kiti projek-tai, kurie yra pradėti, pavyzdžiui, šarvuotųjų visureigių anksčiau pradėtas projektas, būtent šiais metais bus gauti, jeigu neklystu, gegužės–birželio mėnesiais pirmieji šarvuotieji visureigiai, kurie keis jau gerokai atgyvenusius ir daug mačiusius ankstesnės kartos šarvuotuosius visureigius.

Kariuomenės komplektavimas. Turiu pasakyti, dažnai keliamas klausimas, ar bus visuotinis karinis šaukimas, visuotinis privalomas karinis šaukimas. Turiu pasakyti, kad ir dabar jis apima visus jaunuolius, nes daroma atranka, ne kiekvienas pakliūna į tuos sąrašus dėl pačių įvairiausių aplinkybių. Kaip žinote, Seimas pernai panaikino vieną iš aplinkybių, dabar ir studentai pakliūna į sąrašus, tačiau jų tarnybos galimybės yra apribotos, tai paprastai jiems atidedama ta tarnyba. Bet kokiu atveju jūs matote tuos skaičius, kokie yra dabar, kiek profesinės karo tarnybos karių, kiek šauktinių. Šių metų planas – 3 tūkst. 828, pernai buvo puse tūkstančio mažiau dėl kovidinės situacijos, kuomet medicininės komisijos negalėjo atlikti savo darbo visa jėga. Be abejo, orientaci-ja yra į aktyvaus rezervo ugdymą. Aktyviame rezerve mūsų kariai būna dešimt metų, kviečiami į kartotinius mokymus, tai to aktyvaus rezervo aprėptis per trejus metus išaugs iki 34 tūkst.

Kitas dalykas, kurį norėčiau paminėti, ir jis nepaprastai svarbus, yra infrastruktūra. Šiuo me-tu vykdomi 126 infrastruktūros projektai – didesni, mažesni, pačios įvairiausios apimties. Pusės iš jų projektinė stadija, 22 vykdomi, dėl 22 yra rangos konkursai, taip pat buvo surasta, kad dalis projektų buvo tiesiog įstrigę dėl pačių įvairiausių priežasčių – ir objektyvių, ir subjektyvių, ir dėl teisminių procesų. Įstrigusių projektų, kurie labai reikalingi mūsų kariuomenės infrastruktūrai plėsti, skaičius sumažėjęs iki šešių, bet jie egzistuoja, tos problemos yra sprendžiamos.

Turiu pasakyti, kad mes 2015 metais pasirašėme sutartis dėl priimančios šalies galimybių, kad bus sukurta infrastruktūra mūsų sąjungininkams, kurie esant reikalui galėtų atvykti į Lietu-vą, o vakar, būdamas Estijoje, karinėje bazėje, mačiau, kad estai nuo 2015 metų jau sukūrė tą inf-rastruktūrą, tuos susitarimus mes pasirašėme vienu metu. Deja, ką teko rasti, pas mus viskas dar projektinės stadijos, projektavimo darbai šiemet turės būti baigti, jos kūrimas prasidės tik kitais metais. Tokia yra realybė. Be abejonės, infrastruktūros objektų įgyvendinimas ir plėtra susiję su įvairiais iššūkiais. Apie vieną iš jų mes gana plačiai savo laiku diskutavome. Pavyzdžiui, vienas iš infrastruktūros projektų – karinio poligono steigimas.

Aš turiu pasakyti, kad prieš metus buvo padaryta tikrai nemažai klaidų, ir čia ne komunika-cijos klausimas. Tos klaidos yra susijusios su tuo, kad tas darbas buvo faktiškai paliktas tik Kraš-to apsaugos ministerijai. Tai yra toks kompleksinis projektas, kuriame turi dalyvauti ir Finansų ministerija, ir Aplinkos ministerija, be abejo, Krašto apsaugos ministerija, kaip vedamoji, tačiau be bendro Vyriausybės nusiteikimo įgyvendinti tokį projektą, galbūt esant reikalui papildyti tei-sės aktus... Nes materialinės kompensacijos žmonėms, kuriuos paliestų šio projekto vykdymas, turi būti adekvačios, atitinkančios dabartinę rinkos situaciją. Jos negali būti formalios, žmonių negalima apgyvendinti blogesnėmis sąlygomis, negu jie gyveno. Turi atsidurti iš tikrųjų tokiose pat ar geresnėse sąlygose. Aš manyčiau, kad teritorijos planas bus braižomas tik tuo metu, kai mes labai aiškiai žinosime šias socialines, ekonomines, finansines ir teises sąlygas, kurias, aš manau, reikia tobulinti.

Kitas dalykas, už ką atsakinga Krašto apsaugos ministerija, – tai kibernetinis saugumas. Tai yra jau ne tik ministerijos reikalas, nes jis apima visas valstybės institucijas. Turiu pasakyti, čia iš-šūkių ne tik kad nemažėja, jų didėja ir didės kiekvienais metais. Technologiniai proveržiai, dirbti-nis intelektas ir visa kita tikrai keis situaciją ir šitoje srityje. Kalbant apie dabar skaidrėje rodomą

kelių tūkstančių kibernetinių incidentų kiekį, kad auga ketvirčiu per metus, aš manau, ateityje tas augimas bus ne mažesnis. Todėl ir pajėgumų ugdymas turi būti atitinkamas.

Šitoje srityje yra sėkmingai plėtojami tarptautiniai bendradarbiavimo projektai, tokie kaip Europos Sąjungos kibernetinio greitojo reagavimo komanda ir Regioninis kibernetinio saugumo centras Kaune, taip pat pradedama Duomenų centro statyba Kaune. Tai yra tos sritys, į kurias reikia nemažai investuoti. Kibernetinio saugumo srityje taip pat numatomi įstatymų pakeitimai, kuriuos, tiesą sakant, šiandien po šio pristatymo taip pat pristatysiu, o jų tikslas yra padėti sukurti saugesnę kibernetinę erdvę.

Toliau. Kolektyvinės gynybos reikalai. Turiu pasakyti, kad dažniausiai tai susiję su tomis grėsmėmis, kurias mes esame identifikavę. Aš manau, kad tiems, kurie abejoja Rusijos keliama grėsme mūsų regione, užtenka pažvelgti vien į pastarųjų savaitių provokacinius Rusijos veiksmus telkiant savo karinius pajėgumus palei visą sieną su Ukraina okupuotame Kryme. Iš tikrųjų labai nerimastinga situacija. Mes teikiame Ukrainai paramą ir telkiame sąjungininkus, kad būtų teikiama dabar politinė parama, būtų labai aiškiai pasakoma, kad toliau ši situacija negali būti eskaluojama.

Mūsų tarptautinėje darbotvarkėje yra visa tai, ką jūs matote šioje skaidrėje, kad toliau intensyviai mes dirbame su NATO tuo lygmeniu, kad siekiame Lietuvai palankių nuostatų Aljanso politiniuose planavimuose, planavimo dokumentuose. Turiu pasakyti, karinės struktūros be gerai surašytų planų savo tikslų neįgyvendintų.

Ne ką mažesnė svarba, žinoma, tenka dvišaliams santykiams be Baltijos valstybių ir Lenkijos. Didžiausios pastangos dedamos į bendradarbiavimą su Jungtinėmis Amerikos Valstijomis, siekiant rotuojamo bataliono dislokavimo Lietuvoje, ir Vokietija, siekiant jos tęstinio vadovavimo NATO priešakinėms pajėgoms ir ilgalaikio buvimo Lietuvoje.

Žinoma, tai susiję ir su resursais. Mano paminėtos šalys skiria bene didžiausius resursus, dides investicijas, jos ne ką mažesnės už Lietuvos skiriamas investicijas šioje srityje, kai kalbama apie infrastruktūrą. Mums tai yra tikrai labai svarbu.

PIRMININKAS. Labai atsiprašau, ministre, jūs kalbate jau 15 minučių.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Aš jau baigiu, žinokite, paskutinę tezę.

Baigdamas norėčiau pasinaudoti proga ir, žinoma, paprašyti Seimo bendradarbiavimo ir paramos priimant krašto apsaugai reikalingus teisės aktus, aš juos minėjau. Tai yra bendras reikalas. Manau, kad kai mes žvelgiame į finansavimą, taip pat tai yra bendras reikalas. Valstybėje būtina rasti balansą ir išlaikyti dėmesį gynybai, jos nepriešinant su kitomis irgi ne mažiau svarbiomis sritimis. Ačiū už dėmesį.

PIRMININKAS. Dėkoju, gerbiamas ministre. Jūsų nori paklausti šiek tiek Seimo narių. Pradedame nuo didžiausios opozicinės frakcijos. Klausia V. Ažuolas. Jo salėje nematau. Tada frakcijos vardu A. Vinkus užsirašė. Prašom, gerbiamas Antanai, jums žodis. Ruošiasi E. Sabutis.

A. VINKUS (LVŽSF). Atsiprašau, aš ne frakcijos vardu. Čia man kažkaip nuspaudė. Jeigu galima, aš...

PIRMININKAS. Prašom klausti. Žodis jums suteiktas.

A. VINKUS (LVŽSF). Gerbiamas ministre, labai ačiū už puikų ir nuostabų dalykinį pranešimą. Man, dirbant Estijoje ir Latvijoje, teko bendrauti ir su šviesios atminties prezidentu L. G. Meriu, ir su kitais. Man su juo bendraujant, atsimenu, dar tais laikais, 2002–2004 metais, buvo aštriai keliamas klausimas, kaip gali susijungti trys Baltijos valstybės, užsakydamos karinę techniką, karinius įrenginius ir taip toliau, ypač Baltijos valstybių oro apsaugai. Drįstu paklausti, kokia šiuo metu to bendradarbiavimo padėtis?

Antras dalykas. Kiek aš atsimenu, Estijoje buvo trijų Baltijos valstybių koledžas (jis turbūt tebėra) Tartu mieste, dažnai rotuodavo mūsų generolai ir Estijos, ir Latvijos, tai buvo tarsi toks centras, į kurį veždavome ir Rusijos, ir Amerikos, ir Norvegijos, ir kitų valstybių ambasadorius ir rodydavome, kaip moka bendradarbiauti Baltijos valstybės. Kokia padėtis? Kokia situacija?

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Ačiū už klausimą. Pradėsiu nuo paskutinio klausimo. Koledžas tebegyvuoja. Rotacijos mūsų generolų, kurie vadovauja koledžui, tebevyksta. Artimiausiu metu bus iš Lietuvos kandidatas pasiūlytas. Taigi visa tai tebėra, tas projektas gyvas.

Pirmas klausimas apie bendrus įsigijimus, geras klausimas. Vakar būdamas su oficialiu vizitu Estijoje, jų didžiausioje karinėje bazėje, su gynybos ministru apie tai kalbėjau. Na, ne viskas gali būti daroma bendrai. Na, pavyzdžiui, kai mes kalbėjome ir aš kalbėjau dabar apie pėstininkų kovos mašinas. Ratinės mašinos – geras produktas. Ateityje, aš manau, daugelis valstybių jas turės, bet Estija pasirinkusi vikšrinį variantą. Ten yra vikšrinė technika dėl, sakyčiau, galbūt gamtinių sąlygų subtilumo, bet jie, kaip ir kitos Šiaurės šalys, pasirinko būtent tokią platformą. Be abejo, jas suderinti būtų sunku, bet mes kalbėjome ir apie kitas galimybes.

Taip, oro gynybai užtikrinti ne visos Baltijos šalys turi vienodas galimybes. Pavyzdžiui, mes vidutinio nuotolio raketų NASAMS įsigijome. Tikiuosi, kaip ir minėjau, kad šiais metais šis pajėgumas bus jau mūsų gynybos pajėgumuose įdiegtas. Tačiau mūsų šalių biudžetai nėra vienodi. Taip, Lietuvos jis didžiausias – didžiausia valstybė, atitinkamai mūsų 2 %, skiriami nuo BVP, tikrai sudaro tas galimybes mums įvykdyti tokį pirkimą, kas susiję su oro gynyba.

Kitoms šalims tai nėra toks paprastas pasirinkimas, jie renka pagal savo situaciją, kas jiems svarbiau. Pavyzdžiui, Estija turi didelę pakrantės liniją, kalbama apie priešlaivines raketas. Mes turime labai mažą pakrantę, pas mus yra kiti pasiūlymai, bet mes kalbėjome – ateityje, po 2025 metų, aš minėjau, neišsigąskite to skaičiaus – 2025 metai, visi planavimai, visi įsigijimai vykdomi net dešimtmečiu į priekį.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausia E. Sabutis. Ruošiasi A. Gedvilas. Prašau.

E. SABUTIS (LSDPF). Laba diena, gerbiamas ministre. Norėjau paklausti dėl Gaižiūnų poligono plėtros ir ten esamos vadinamosios Dumsių kopos. Visai neseniai kariuomenė paskelbė viešą informaciją, kad būtent tas lopinėlis, kuris yra tame poligone, bus paskelbtas *no-go* zona. Tiesiog iš jūsų norėčiau išgirsti, ar tas pažadas tikrai bus įvertintas ir ar tikrai bus išpildytas? Ačiū.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Taip, aš kalbėjau su kariuomenės vadu, taip, ta dirbtinė kopa patenka į poligoną, na, tiesą sakant, per patį vidurį. Kaip nors išskirti, iškirpti ją nelabai išeina, tačiau mes sutarėme, kad ji bus saugoma teritorija. Pabrėšiu, karinėse teritorijose yra ne viena saugoma teritorija, čia ne pirmas atvejis, kai yra draustinis, kur karinė veikla ribota, tiesiog jos negalima vykdyti. Kaip ir visada, jeigu kalbame apie didelį poligoną, tik dalis tų poligonų teritorijos yra skiriama aktyviai karinei veiklai, visa kita yra apsauginės zonos siekiant apsaugoti atsitiktinius žmones, vietas gyventojus nuo tos aktyvios karinės veiklos. Todėl ši teritorija bus priskirta tai saugomai zonai, kurioje aktyvaus veikimo tiesiog nebus.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausia A. Gedvilas. Ruošiasi R. Žemaitaitis. Prašau.

A. GEDVILAS (DPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke, už suteiktą žodį. Gerbiamas ministre, mano turimomis žiniomis, neretas atvejis, kai dėl nepakankamo atlyginimo žemesnės grandies specialistai palieka sistemą. Vis dažniau ministerijos koridoriuose diskutuojama apie stalčiuose gulintį įstatymo projektą, kuris leistų karininkams dirbti antrą, papildomą, darbą. Sakykite, ar tai yra įmanoma, jei taip, nuo kada, kokia yra jūsų nuomonė šiuo klausimu?

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Turiu pasakyti, kad būtų sudėtinga suderinti, tačiau tam tikromis sąlygomis tai gali būti įmanoma. Mes kalbamės šiek tiek apie... labiau kalbame (ir tai Vyriausybės programos aptarime buvo) apie karių integravimą į darbo rinką, pasirengimą jai, kai jie artėja ypač prie atsargos, sąlygų sudarymą, įdarbinimo sistemas ir panašiai, kad jie tikrai neliktų be darbo, nes į juos yra investuojama labai daug. Šiaip jau karininkai, baigę tarnybą, savo kvalifikacija... aš manau, kad tie darbdaviai, kurie tuos žmones priėmė į darbą, tikrai nepasigailėjo, tai yra aukštos kvalifikacijos žmonės.

Ar gali tarnybos metu suderinti? Žinote, atrodo, tarnyboje nieko nevyksta, bet iš tikrųjų vyksta. Pateiksiu pavyzdį. Batalionas yra skiriamas budėti, yra greitojo reagavimo pajėgos, europinės greitojo reagavimo pajėgos ir mes skiriame tam tikrus pajėgumus budėti. Tokiu atveju kariai, ten yra ypatingos sąlygos, papildomi mokymai, dažnai važiuoja į mokymus ne tik Lietuvoje, bet ir užsienio valstybėse, ar tai būtų Danija, ar Vokietija, ar Lenkija, ir sunkiai įsivaizduojama, kad tas karys tiesiog galėtų suderinti savo pagrindinę veiklą su kokia nors papildoma veikla. Tiesiog fiziškai nebūtų įmanoma. Galbūt būtų kalbama apie tuos, kurie dirba kokį nors sėslesnį darbą, bet turiu pasakyti, kariuomenėje yra vienas principas, kuris liečia, aišku, daugiausia karininkus, jie yra rotuojami kas treji metai į skirtingas vietas, skirtingas pareigybės.

Jų materialinė padėtis, aš manyčiau, pagerės nuo liepos. Artimiausiu metu, manau, čia per pora savaičių bus pateiktas galutinai suredaguotas įstatymo projektas dėl butpinigių mokėjimo, maistpinigių, kelionpinigių. Labai svarbus dalykas. Turiu pasakyti, pusė Lietuvos kariuomenės nuolat juda iš darbo vietų į namus ir atstumai būna gana dideli, nes kariniai daliniai pas mus koncentruoti keliose vietose, kaip sakome, negali pasirinkti tarnybos šalia namų, todėl tos kompensacijos didinamos iki tokio dydžio, kad iš tikrųjų nebūtų nuostolio šeimų biudžetui. Šioje situacijoje tikrai aš manau, kad pasikeis jų socialinė gerovė.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausia R. Žemaitaitis. Ruošiasi L. Nagienė. Prašau.

R. ŽEMAITAITIS (MSNG). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiamas ministre, aišku, labai daug darbų, kuriuos jūs pristatėte, buvo nuveikta būtent anos Vyriausybės ir paskutinių dviejų vyriausybių nuopelnas krašto apsaugai yra nepaneigiamas, nes nuo 2008 metų, 2012 metų kadencijų išvis krašto apsaugai nebuvo skirta dėmesio, nei pinigų, nei finansų, nieko. Tik 2014 metais prasidėjo didelis pinigų skyrimas. Mano klausimas panašus į A. Vinkaus, nes kai dar dirbau NATO delegacijos vadovu, mes kalbėjome, kaip Estija, Latvija ir netgi Lenkija galėtų dalyvauti įsigyjant vieną ginkluotę, karinę įrangą ir panašiai.

Į dalį jūs atsakėte, bet šiandien darbotvarkėje yra kitas klausimas. Jūs sakėte apie darnų bendradarbiavimą su Seimu. Prieš dvi savaites pasiekė tokia nemaloni žinia iš Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto pirmininko lūpų ir jo aplinkos, kad didelė sumaištis vyksta Krašto apsaugos ministerijoje, vyksta pirkimai, apie kuriuos jis nežino, komiteto nariai kelia pasipiktinimą apskritai vykstančiu procesu, ir žiūriu – šiandien darbotvarkėje yra Nacionalinio saugumo pagrindų įstatymo 49 priedėlio pakeitimo įstatymas, kuris būtent įpareigotų jau griežčiau, du kartus griežčiau, nei buvo prieš tai, pateikti informaciją, kam plėtojama, kainą, ilgalaikio aptarnavimo sąlygas, projektavime dalyvaujančias įmones. Esmė, ar jums, kaip ministrui, neatrodo, kad tai yra valdžių nesutarimo principas ir Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto pirmininkas lenda į vykdomosios valdžios institucijos kompetenciją? Na, bent jau man taip atrodo. Tai čia nėra normalu. Aš pirmą kartą matau tokį projektą.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Turiu pasakyti, kad tai, ką jūs išdėstėte, tą kontekstą, tai greičiau jūsų interpretacija. Galima interpretuoti visai. Krašto apsaugos ministerija pasirengusi, kodėl virš 20 mln., kodėl ne virš 10 mln., virš 5 mln., bet kokius pirkimus pristatyti, bet kokius įsigijimus visada pristatome. Bet kokią informaciją, kurios reikalauja ir Seimo nariai taip pat, mes pateikiame. Šiuo atveju aš nematau daug pridėtinės vertės, bet jeigu Seimas nuspręs, kad taip gali būti ir to reikia, tikrai nematau ir didelių problemų dėl to. Pabrėšiu – visas planavimo mechanizmas Krašto apsaugos ministerijoje yra toks, kad projektų nenuslėpsi, kaip siurprizo nepateiksi, visada veikia Gynybos resursų agentūra, kuri vykdo tuos pirkimus, bet yra Gynybos resursų taryba, kuri priima sprendimus, ar kokį nors projektą vystyti, ar nevystyti. Tai yra kolektyviai svarstomi pakankamai kompetentingų žmonių sprendimai. Ir čia nėra jokių siurprizų ir iš kišenės ar iš skrybėlės ištrauktų triušų, kurių niekas iki tol nematė. Visi viską žino, viską mato ir visos galimybės yra pasitikrinti. Taigi aš nematau čia didelių grėsmių, tačiau didelės pridėtinės vertės irgi nematau.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausia L. Nagienė. Ruošiasi V. Gapšys. Bet kadangi salėje jo nematau, ruošiasi R. Tamašunienė. Prašom.

L. NAGIENĖ (LVŽSF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas ministre, vis tiek aš grįšiu prie naujo poligono paieškos. Gal galite įvardinti, plėtra yra numatyta ir dabar jau prasidėjusi, kiek aš žinau, kariuomenė turi pateikti karinę studiją, gal jau yra pateikusi? Kokioje stadijoje dabar yra? Ir gal galime tikėtis, gal jūsų puslapyje pamatysime reikalavimus, plėtrą, kur yra numatyti pirkimai?

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Jūs ir apibūdinote stadiją, tokioje stadijoje ir yra. Tik aš dar kartą pabrėšiu, atsižvelgiant į ankstesnę patirtį, aš pakartosiu, ką sakiau pradžioje. Braižyti planus pradėsime tada, kai turėsime labai aiškų planą, kaip bus atsiskaityta, jeigu reikės įstatymo pakeitimo, kaip bus ir kada pakeisti įstatymai dėl atsiskaitymo su žmonėmis, kurie ten gyvena, perkėlimo sąlygų ir panašiai. Kad ir koks nedidelis poligonas būtų plėtojamas, jis paliestų vidutiniškai apie 200, 300, 400 žmonių. Tai yra realūs žmonės su savo poreikiais, su savo lūkesčiais, todėl mes

negalime jų palikti be nieko. Poligonas, pabrėšiu, kainuojantis dalykas ir tai nėra tikrai Krašto apsaugos ministerijos reikalas.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausia R. Tamašunienė. Prašom.

R. TAMAŠUNIENĖ (MSNG). Ačiū. Gerbiamas ministre, valstybės karinės gynybos pagrindas, be abejo, yra šalies ginkluotųjų pajėgų stiprinimas. Pristatėte savo strategiją, matymą, modernizavimą. Mano klausimas būtų apie kitus Lietuvos Respublikos ginkluotųjų pajėgų vienetus, kadangi pajėgoms priklauso ir Vidaus reikalų ministerijos pavaldumo tarnybos, VSAT, VST, taip pat Šaulių sąjunga, apie kitus vienetus. Krašto apsaugos ministerijos biudžetas yra išpūdingas, bet, kalbant apie bendrą NATO standartą, aprūpinimą ginkluote, kita amunicija, tos įstaigos pačios bando apsirūpinti ir taip atitikti bendrą standartą. Tai ar vis dėlto neplanuojate jų nepalikti?.. Suprantu, kad gynybos principas yra visuotinis ir besąlyginis, bet nepalikti savieigai ir imtis tos lyderystės vis dėlto aprūpinti reikalinga ginkluote pagal standartą, nes jiems neužtenka savo funkcijoms vykdyti tų lėšų, kurias skiria Vyriausybė įrangai, ginkluotei ir kitoms priemonėms. Ačiū.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Turiu pasakyti, šiam klausimui jau dešimtmetis, jis nuolat keliamas. Kokie galimi pokyčiai? Aš trumpai atsakysiu. Karo padėties metu, ne dabar, o karo padėties metu, pagal Karo padėties įstatymą, paskelbus karo padėtį, jie taptų ginkluotųjų pajėgų dalimi. Tam ruošiamasi, tam yra sudaryti planai, tam yra aprūpinimo planai. Ar viena Krašto apsaugos ministerija pajėgi įgyvendinti planus? Tiesą sakant, aš tuo abejoju. Taip, resursų yra, ginklai yra, galima juos išskirstyti, dar papildomai apmokyti. Tačiau, manyčiau, atsiremsiu į valstybės gynybos planą. Valstybės gynyba nėra tik Krašto apsaugos ministerijos reikalas, ir jūsų išvardintų institucijų reikalas taip pat. Aš manau, kad planavimo proceso metu ir pas juos turi atsirasti ta dalis, jų pasirengimas. Ir, be abejo, resursai, aš sutinku su tuo.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausti laikas baigėsi. Ačiū ministrui.

14.35 val.

Kibernetinio saugumo įstatymo Nr. XII-1428 1, 2, 6, 8, 9, 13 straipsnių, V skyriaus pavadinimo, priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 17 straipsniu ir VI skyriumi įstatymo projektas Nr. XIVP-388ES, Administracinių nusižengimų kodekso papildymo 480¹ straipsniu ir 589 straipsnio bei priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-389 (pateikimas)

Kviesiu jį taip pat dar kurį laiką pasilikti tribūnoje ir pristatyti įstatymų projektus, kurie darbotvarkėje žymimi kaip 2-2.1 ir 2-2.2 klausimai, tai yra Kibernetinio saugumo įstatymo kai kurių straipsnių įstatymo projektas Nr. XIVP-388 ir Administracinių nusižengimų kodekso papildymo ir pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-389. Prašom.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Ačiū. Dėl Kibernetinio saugumo įstatymo teikiamas projektas įgyvendina Europos Parlamento Tarybos reglamentą. Iš tikrųjų reglamentu yra nustatoma Europos kibernetinio saugumo sertifikavimo sistema ir numatoma pareiga valstybėms narėms paskirti nacionalinę kibernetinio saugumo sertifikavimo instituciją. Todėl Nacionalinis kibernetinio saugumo centras prie Krašto apsaugos ministerijos yra numatomas paskirti nacionaline kibernetinio saugumo sertifikavimo institucija. Tiesiog ką tai reiškia? Tai reiškia, kad atliks kibernetinio saugumo sertifikavimo priežiūros funkciją: prižiūrės įmones, sertifikuojančias informacinių technologijų įrangą ir paslaugas.

Taip pat dar šis tas yra. Įteisinamas kibernetinio saugumo spragų atskleidimas. Ką tai reiškia? Buvo viešumoje išviešintas toks dalykas, kai žmogus, išmanantis šias technologijas, atskleidavo kokią nors spragą, atskleidęs spragą, nukentėdavo pats, jeigu apie tai pasakydavo, jį vertindavo kaip kokį, vaizdžiai tariant, *hakerį*. Todėl šiame projekte dar nustatomos sąlygos, kurių laikantis spragų kibernetinio saugumo subjektų sistemose ieškojimas ir atskleidimas būtų teisėtas.

Dar keletas patikslinimų. Krašto apsaugos ministerijai pavedama patvirtinti techninių kibernetinio saugumo priemonių sąrašą, kad būtų aišku, kokios priemonės turi būti diegiamos kibernetinio saugumo subjektų sistemose. Atsižvelgiama į tai, kad kibernetinio saugumo informaciniame tinkle yra saugoma jautri informacija, nustatoma, kad šio tinklo duomenys yra konfidencialūs.

Be abejonės, sertifikavimo priežiūros funkcijoms vykdyti nuo 2022 metų reikės 200 tūkst. eurų kasmet. Čia yra šio įstatymo vykdymo sąnaudos. Daugiausia, kaip minėjau, yra europinių projektų įgyvendinimas. Jeigu galiu, čia administracinis kartu? Tai ir administracinės atsakomybės klausimas liečia taip pat šią sritį. Tai yra už informacijos apie išduotus sertifikatus pateikimo, saugojimo, atnaujinimo tvarkos pažeidimus gali būti paskirtos baudos. Už neteisingos informacijos sertifikatuose pateikimą, technologinio produktų įvertinimo tvarkos ar Europos sertifikavimo schemų nuostatų pažeidimą taip pat yra skiriamos atitinkamos baudos.

Ar baudų reikia? Turiu pasakyti, kaip mes matome iš pačių įvairiausių duomenų, informacinių sistemų pažeidimų ir nutekimo skandalų, kai kurie sistemų valdytojai tiesiog ignoruoja įspėjimus, ignoruoja informaciją apie atskleistas spragas ir dėl to žmonės, tiesą sakant, besinaudojantys jų paslaugomis, patiria didelę žalą. Taigi šiuo atveju baudos yra numatomos.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų nori paklausti trys Seimo nariai. Pirmasis klausia S. Jovaiša. Prašom.

S. JOVAIŠA (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamas ministre, aš skaičių jau tarsi išgirdau, 200 tūkst. kainuos tos direktyvos įgyvendinimas. Sakykite, ar čia įprasta praktika, kad Europos direktyvos ateina pas mus ir mes už jas turime mokėti gal kartais ir tokias nelabai norimas sumas?

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Aš tik patikslinsiu. Čia mes ne už direktyvą mokame, o už priežiūros funkcijų įgyvendinimą, nes, kaip minėjau, tai yra papildomi dalykai. Norint prižiūrėti įmones, kurios sertifikuoja informaciją, technologijų įrangą ir paslaugas, irgi reikalingas pajėgumas, reikalingi papildomi žmonės. Turiu pasakyti, kad Krašto apsaugos ministerija papildomai patiria tų išlaidų, nes kibernetinio saugumo užtikrinimas yra pavestas būtent šiai ministerijai, bet tai liečia ne tik jos reikalus. Jeigu tai apsiribotų tik Krašto apsaugos ministerija, tai viskas tuo apsiribotų ir būtų aišku – Krašto apsaugos ministerija pati visas sąnaudas ir apmoka, bet šiuo atveju tai yra visos valstybės reikalas.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausia A. Sysas. Prašau.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas ministre, šiuose šiuose galima pavadinti – *antihakerių* įstatymas čia.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Atvirkščiai gal.

A. SYSAS (LSDPF). *Antihakerių*, sakau, ne *hakerių*, kurie nulaužia, o *antihakerių*.

Mano klausimas būtų. Įvairios struktūros turi vindikacines tarnybas, visokias kitokias tarnybas. Iš šito įstatymo suprantu, kad tai ne jūsų sistemos žmonės randa spragas. Po to jūs surandate juos. Taip sakant, jie geranoriškai sutaria, kad dirbs jūsų naudai, ir mes norime juos atlaisvinti nuo baudžiamosios atsakomybės.

Tai mano klausimas, ar struktūros, kurios dirba su slapta informacija, turi savo tarnybas, kurios turėtų tuo užsiimti ir neturėtų skolintis arba ieškoti papildomų žmonių iš šalies, kad užtikrintų savo duomenų neprieinamumą? Ačiū.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Žinoma, tos struktūros, kurios dirba su slapta informacija, tą ir užtikrina. Bet šiuo atveju kibernetinio saugumo sistema, už kurią atsakinga Krašto apsaugos ministerija, tiesiog už saugumą, apima daugybę institucijų, daugybę valdžios institucijų. Ne visos jos dirba su kokia nors ypač slapta informacija. Šiuo atveju, aš tik pabrėžiu, ką reiškia tas *antihakeris*, kad jo veiksmas, jeigu jis daro tuos veiksmus, negali būti trikdoma sistemos veikla. Nustačius spragą, paieškos veikla turi būti nutraukta, o apie nustatytą spragą informuojamas Nacionalinis kibernetinio saugumo centras ir sistemos valdytojas. Na, ir dar yra keletas sąlygų. Tai nėra taip paprasta. Jeigu žmogus sutrikdys sistemą, nutekins informaciją, joks jis ne *antihakeris*.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausia R. Lopata. Prašau.

R. LOPATA (LSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamas ministre, aš norėjau pasiteirauti, ar tos planuojamos kibernetinio saugumo sertifikavimo institucijos kompetencijai priklausys ir valstybės institucijos, ir privačios?

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Kadangi tai yra, kaip minėjau, nacionalinė kibernetinio saugumo sertifikavimo institucija ir ji atliktų... kibernetinio saugumo sertifikavimo priežiūros institucija, tai yra priežiūrinę funkciją apimtą, bet tai yra priežiūrinė funkcija. Ji neatima iš kitų darbo, o tiesiog prižiūri, ar viskas yra, na, nežinau, ar tos informacinės technologijos, įranga, paslaugos –

viskas tinkamai sertifikuota ir panašiai, tai yra atitinka visus reikalavimus. Tai yra priežiūrinė funkcija.

PIRMININKAS. Dėkoju, ministre, jūs atsakėte į visus klausimus. Norinčių kalbėti dėl motyvų aš nematau. Galbūt galime pritarti po pateikimo ir tuomet svarstyti komitetuose? Galima pritarti. Ačiū, pritarta.

Dabar dėl Kibernetinio saugumo įstatymo pagrindiniu komitetu siūlomas Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas. Siūloma svarstyti gegužės 27 dieną. Galime pritarti? Pritariame. Dėl Administracinių nusižengimų kodekso pagrindiniu komitetu siūlomas Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Siūloma svarstyti taip pat gegužės 27 dieną. Galime pritarti? Ačiū, pritariame.

14.45 val.

Nesąžiningos prekybos praktikos žemės ūkio ir maisto produktų tiekimo grandinėje draudimo įstatymo projektas Nr. XIVP-394ESES, Mažmeninės prekybos įmonių nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo Nr. XI-626 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 9¹, 11, 12, 14, 15 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 9³ ir 9⁴ straipsniais ir priedu įstatymo projektas Nr. XIVP-395, Atsiskaitymo už žemės ūkio produkciją įstatymo Nr. VIII-1422 2, 4, 5, 6, 7, 8, 11, 12, 13 ir 14 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-396, Administracinių nusižengimų kodekso 178, 589 straipsnių pakeitimo ir 179 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIVP-397 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-3.1 klausimas ir lydimieji įstatymų projektai Nr. XIVP-394, Nr. XIVP-395 ir kiti. Pranešėjas bus K. Navickas. Prieš jam ateinant į tribūną (kviečiame į tribūną ministrą), norėčiau pasakyti, kad vakariniame posėdyje mes balsuosime du kartus. Pirmas balsavimas numatytas 15 val. 45 min., antrojo tikslų laiką pasakyti sunku, matyt, jis irgi bus gerokai anksčiau, nes su darbotvarke neblogai sekasi tvarkytis.

Dabar 2-3.1, 2-3.2, 2-3.3 ir 2-3.4 klausimai yra susiję įstatymų projektai. Prašau, ministre, juos pristatyti.

K. NAVICKAS. Ačiū, posėdžio pirmininke. Jūs jau kaip ir pristatėte. Aš norėčiau kaip viena paketą, nes yra susiję tarpusavyje įstatymų rinkiniai, vienas naujas įstatymas ir trijų įstatymų pakeitimai.

Gerbiamos Seimo narės, gerbiami Seimo nariai, leiskite pristatyti šiuos įstatymų projektus. Visas šis paketas atsirado po 2019 metų Europos Sąjungos direktyvos dėl įmonių vienu kitoms taikomos nesąžiningos prekybos praktikos žemės ūkio ir maisto produktų tiekimo grandinėje, kas iš esmės yra numatyti apginančiuosius instrumentus žemės ūkio produkcijos tiekėjams, kad su jais būtų sąžiningai atsiskaitoma ir nebūtų vykdoma nesąžininga veikla. Tokia yra šių įstatymų pakeitimų esmė.

Naujas įstatymas yra Nesąžiningos prekybos praktikos žemės ūkio ir maisto produktų tiekimo grandinėje draudimo įstatymo projektas. Jame yra nustatytas draudžiamos nesąžiningos prekybos praktikos, taikomos žemės ūkio ar maisto produktų tiekimo grandinėje, veiksmų sąrašas ir tokios nesąžiningos prekybos praktikos draudimo, draudžiančių veiksmų, priežiūros institucijos funkcijos ir teisės, pažeidimų tyrimo ir bylų nagrinėjimo tvarka ir atsakomybė už šio įstatymo pažeidimus. Taip pat yra suskirstyti žemės ūkio ir maisto produktų tiekėjai ir pirkėjai pagal jų apyvartas į penkias grupes. Taip pat yra įteisintas draudimas žemės ūkio ir maisto produktų pirkėjams taikyti vėluojančius atsiskaitymus dėl šių produktų tiekėjams. Taip pat nustatyta, kad kiti draudžiamos nesąžiningos prekybos praktikos veiksmai nebūtų taikomi žemės ūkio ir maisto produktų pirkėjams, kurių metų apyvarta per praėjusius finansinius metus yra 2 mln. ir mažiau. Taip pat nustatyta, kad šis įstatymas nebus taikomas žemės ūkio ir maisto produktų tiekėjams, kurių metinė apyvarta per praėjusius finansinius metus sudarys 350 mln. eurų ir daugiau, nes tokie tiekėjai jau patys gali apsiginti ir yra reglamentuojami kaip didelę galią turintys rinkos žaidėjai. Įtvirtinamas draudimas... įtvirtinti ir kitus įstatymo projekte nurodytus aštuonis pirkėjų kategoriškai draudžiamų nesąžiningos prekybos veiksmų dalykus ir apibrėžti produktų priskyrimo prie greitai gendančių žemės ūkio ir maisto produktų nuostatas.

Toliau. Kitas įstatymas yra susijęs su mažmenine prekyba. Iš esmės pakeitimai taip pat yra susiję su vėluojančiais atsiskaitymais ir nesąžiningais veiksmais, kai, pavyzdžiui, būtų užsakomi greitai gendantys produktai ir prieš pat realizacijos, ne realizacijos, o pristatymo terminą būtų tokių sutarčių atsisakoma. Tai čia tokie dalykai.

Ir toliau yra keičiamas Administracinių nusižengimų kodeksas, numatomos atgrasančios priemonės, ir Atsiskaitymo už žemės ūkio produkciją įstatymas, jame numatytos sąlygos ir pagal įmonės dydį, ir pagal kontrakto dydį, kokie vėlavimai yra galimi, ir numatytos sankcijos už šių terminų nesilaikymą.

Tokia yra viso paketo esmė. Siūlome pritarti, kad šie įstatymai būtų svarstomi.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų nori paklausti nemažai Seimo narių. Pirmasis klausia E. Pupinis. Prašau.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamas ministre, tikrai teko nemažai dirbti prie to įstatymo 2009 metais. Mažmeninės prekybos nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymas buvo ir tuo metu buvo labai vėluojantys atsiskaitymai su pienininkais, prekybininkai labai laužydavo rankas, grubiai pasakant, ir gamintojams, ir po to viskas guldavo ant ūkininkų pečių, nes kainos mažmeninės. Be europinių reglamentavimo dalykų, kurios problemos dabar yra ryškiausios šiuo metu atsiskaitymo srityje, ar jų yra, ar apskritai ta sistema šiek tiek susitvarkiusi ir nėra šiurkščių pažeidimų, jeigu jūs žinote? Ačiū.

K. NAVICKAS. Mano žiniomis, didelių problemų su prekybos įmonėmis, kai ūkininkai tiekia didesniems prekybos centrams, čia toje srityje didelių problemų nėra, daugiausia kylančių problemų yra dėl vėluojančių atsiskaitymų, ypač dėl perdirbėjų. Perdirbėjas, iš vienos pusės, supirkdamas produkciją turi išleisti apyvartinius pinigus ir tuo pačiu jis yra ir prekiautojas, jis turi pristatyti prekybos centrams. Iš dviejų pusių vyksta tos finansinės įtampos, tai čia daugiausia yra tokių dalykų. Bet didelių, stambių piktnaudžiavimų mes nežinome. To ir linkėtume, kad šitų įstatymų nereikėtų taikyti. Tikriausiai tokia būtų esmė viso šito paketo.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausia T. Tomilinas, bet jo salėje nematau. Tada klausia G. Paluckas. Matau, kad atsisako žodžio. Klausia M. Puidokas, jo taip pat nėra salėje. Tada A. Palionis. Prašom.

A. PALIONIS (MSNG). Ačiū, posėdžio pirmininke. Palaikau gerbiamojo ministro iniciatyvas, nes ir pačiam teko visus metus prie šito projekto tikrai daug dirbti. Bet aš noriu paklausti tokio paprasto dalyko, nes irgi nebuvo apsisprendimo, čia daugiau susiję su lydimaisiais ir dėl atsiskaitymo kontrolės terminų. Kadangi ir dabar galiojančiame yra Valstybinė mokesčių inspekcija, kuri renka informaciją ir paskui pateikia Konkurencijos tarybai, dabar žiūriu, naujame lydimajame lygiai taip pat išlieka Valstybinė mokesčių inspekcija ir, kadangi susiję su žemės ūkio ir maisto produkcija, yra priežiūros institucija Kaimo verslo ir rinkų plėtros agentūra, jai pateikia informaciją, Konkurencijos tarybai pateikia informaciją, ar nevertėjo pakeisti, kad dėl kainų, atsiskaitymo terminų priežiūrą ir vykdytų Kaimo verslo ir rinkų plėtros agentūra? Manau, ji labiau suinteresuota atlikti tą priežiūrą kokybiškiau ir ministerija turėtų tikslesnę ir greitesnę informaciją.

K. NAVICKAS. Ačiū už klausimą. Žinote, dėl ko susiję šitie du subjektai? Tai susiję dėl to, kad Konkurencijos taryba, kaip tikrino, taip ir tikrins didžiuosius prekybos centrus, ir mes šitos funkcijos neperimame, todėl natūralu, kad Valstybinė mokesčių inspekcija jiems teiks duomenis, o tai, kas susiję su žemės ūkio produkcija, su naujuoju nesąžiningos prekybos žemės ūkio produkcija įstatymu, tuo naujuoju įstatymu, tai čia tada ištraukia naujas subjektas Kaimo verslo ir rinkų plėtros agentūra. Bet čia iš esmės tai, kas buvo ir jūsų siūlyta. Čia nėra kažkokio pakeitimo.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausia G. Surplys. Prašom.

G. SURPLYS (LVŽSF). Ministre, ačiū už pristatymą. Iš tikrųjų seniai lauktas projektas ir labai gerai, kad ateina kartu su direktyva, tai reiškia, kad neiškreips mūsų nei ūkininkų, nei perdirbėjų, nei prekybininkų konkurencinių galimybių visos Europos Sąjungos mastu. Klausimai mano būtų trys, bet turbūt labai trumpai.

Pirmas dalykas, ar jūs neatsisakote vis dėlto teikti ir pieno įstatymo pataisų, nepaisant to, kad jau šita, sakykime, direktyva bus įgyvendinta Lietuvos teisinėje sistemoje?

Antras dalykas, kokia būtų *maksimum maksimumorum* bauda pagal šitą direktyvą už nesąžiningą konkurenciją?

Ir trečias dalykas, ar tai nors kiek galės paveikti mūsų kainas? Pavyzdžiui, tokia situacija, kaip šiais metais, praeitais metais, kai už bulvių kilogramą ūkininkas gaudavo 9 centus. Ar kažkiek gali padėti ta direktyva koreguoti kainas ūkininkų labui? Ačiū.

K. NAVICKAS. Ačiū už klausimus. Pradėsiu nuo paskutinio. Tai negali, nes čia yra dvišaliai santykiai ir kainos yra derybinis objektas. Įstatymų paketas reglamentuoja, kad būtų atsiskaitoma ir būtų sąžiningai laikomasi įsipareigojimų, ypač tokių dalykų, kaip sakau, kad, pavyzdžiui, gal truputį hiperbolizuosiu, bet prieš Velykas iškepa velykinius zuikučius ir dieną prieš atsisako kontrakto. Tai čia toks turinys.

Dėl kainos, aš turėjau medžiagą, nepasiėmiau, yra tie paskaičiavimai, nes iš tikrųjų nuo apyvartos, nuo perdirbėjo arba prekybininko apyvartos koreliuojami tie dalykai ir nuo dydžio, ir nuo pradelsto laiko. Aš tiesiog dabar neturiu skaičių po ranka, nenoriu piktnaudžiauti tuo, ko nežinau.

Dėl pieno įstatymo. Čia yra bendras politinis klausimas, į kurį mes dar neturime atsakymo. Kai apsispręsimė, tada ir pristatysime, bet nesusijęs su šituo paketu. Tai jūs tikriausiai tą žinote.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausia A. Sysas.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas ministre, čia daugiausia buvę ministrai ar šėliniai vis klausia dėl žemės ūkio. Aš kaip vartotojas paklausiu. Yra labai daug Teisės departamento pastabų. Pacituosiu vieną vietą, kuri tikrai rimtai verčia susirūpinti, nes tų pastabų labai daug: „Įstatymo projekto nuostatos neatitinka Konstitucinio Teismo suformuotos oficialios doktrinos.“ Tai ką jūs darysite? Labai rimta pastaba. Jūs vartojate labai daug įvairių naujų sąvokų, kurios nedera su kitais įstatymais ir kitais teisės aktais. Kaip ruošiatės pataisyti šį įstatymą? Ar uždėsite šitą prievolę pagrindiniam komitetui? Nors įstatymas turėjo būti jau nušlifuotas. Ačiū.

K. NAVICKAS. Pagrindiniam komitetui mes neuždėsime. Iš tikrųjų jis buvo šlifuotas įvairiose darbo grupėse. Ir aš galėčiau pasakyti, tikriausiai kiek yra teisininkų, tiek yra nuomonių. Kad prieštarautų doktrinai, kaip pasakyti, tai ne teismo, ne Konstitucinio Teismo išvada, bet mes kalbėdami ir matydami įstatymo dvasią... Panašus įstatymas mažmeninės prekybos srityje jau egzistuoja, iš esmės jis jau yra. Tas Nesąžiningos prekybos žemės ūkio produktais kopijuoja tą pačią struktūrą. Nesutikčiau su tuo dalyku. Jeigu bus pagrindinio komiteto ar papildomo komiteto išvada, tai, žinoma, mes turėsime atsižvelgti, bet kol kas pagal tai, kaip jis sukonstruotas, pagal precedentą, tai nenorėčiau sutikti su tokia išvada.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausimą turi K. Starkevičius. Prašom.

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Laba diena, ministre, smagu girdėti. Prieš 10 metų, berods, šitas įstatymas buvo priimtas dar ankstesnės Vyriausybės. Dabar esminiai pastebėjimai ir keitimai, kurie padės išskaidrinti prekybą ir pasiekti maksimalių rezultatų. Gal galite keliais sakiniais pasakyti, kas pasikeis po šio įstatymo?

K. NAVICKAS. Ačiū už klausimą. Matote, buvo teikta, ir čia yra stipresnis dalykas, kad čia jau eina direktyvinis, vadinasi, visai Europos Sąjungos rinkai bus taikomos tos priemonės, ypač žemės ūkio produkcijos.

Apie esminius dalykus. Atsiranda sankcijų, kaip čia įvardinti, struktūros pagal apyvartą, pagal užimamą rinkos dalį. Tai yra svarbu, nes natūralu, kad tas, kuris turi didesnę rinkos dalį ir didesnes derybines galias, ir įstatymų pakete santykiai ūkininko su tokiais didžiais žaidėjais yra labai aiškiai reglamentuoti, kada ir kokiomis sąlygomis, pradelsimo komponentas ir baudos dydis pagal pratęsimo laiką ir sumą atsiranda (tai irgi toks, mūsų nuomone, atgrasantis dalykas) ir rinkos priežiūros institucija žemės ūkyje, kurios nebuvo šiandieną.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūs atsakėte į visus Seimo narių klausimus. Ačiū.

Dėl motyvų už nori kalbėti A. Palionis. Prašom.

A. PALIONIS (MSNG). Pirmininke, kad būtų greičiau ir prieštaraujančių nėra, aš atsisakau.

PIRMININKAS. Dėkui. Ar G. Surplys taip pat atsisako? Ačiū. Matau, kad tikrai prieštaraujančių nėra. Ar galime pritarti šiam ir lydimiesiems įstatymų projektams, darbotvarkės 2-3 klausimui bendru sutarimu? Galime. Ačiū, pritarta.

Dabar dėl projektų Nr. XIVP-394, Nr. XIVP-395 ir Nr. XIVP-396 kaip pagrindinis komitetas siūlomas Kaimo reikalų komitetas. Siūloma svarstyti birželio 8 dieną. Ar galime tam pritarti? Galime. Ačiū, pritarta. Ir dėl projekto Nr. XIVP-397 kaip pagrindinis siūlomas Teisės ir teisėtvarkos, kaip papildomas – Kaimo reikalų komitetas. Siūloma svarstyti taip pat birželio 8 dieną. Ar galima tam pritarti? Galima. Ačiū, pritarta.

Dėl vedimo tvarkos – V. Pranckietis. Prašom.

V. PRANCKIETIS (*LSF*). Ir dėl pirmojo projekto reikėtų, kad būtų Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Su jais yra derinta, kad Teisės ir teisėtvarkos komitetas galėtų būti kaip papildomas komitetas dėl pirmojo projekto.

PIRMININKAS. Supratau. Dėl Nesąžiningos prekybos praktikos galime tada numatyti kaip papildomą komitetą? Galima, matau, prieštaraujančių nėra. Ačiū, pritarta.

15.00 val.

Įstatymo „Dėl Susitarimo dėl Europos Sąjungos valstybių narių dvišalių investicijų sutarčių nutraukimo ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-377 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-4 klausimas – įstatymo „Dėl Susitarimo dėl Europos Sąjungos valstybių narių dvišalių investicijų sutarčių nutraukimo ratifikavimo“ projektas. Pranešėjas – užsienio reikalų ministras G. Landsbergis. Kviečiu į tribūną, kurioje jis pristatys dar ir kitus klausimus, ne tik šį. Prašom.

G. LANDSBERGIS (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Jeigu jūs nieko prieš, aš pristatysiu tada daugiau klausimų.

PIRMININKAS. Jeigu jie susiję, prašom, taip.

G. LANDSBERGIS (*TS-LKDF*). Gana artimai. Pirmasis – įstatymo „Dėl Susitarimo dėl Europos Sąjungos valstybių narių dvišalių investicijų sutarčių nutraukimo ratifikavimo“ projektas. Leiskite pristatyti Užsienio reikalų ministerijos parengtą įstatymo „Dėl Susitarimo dėl Europos Sąjungos valstybių narių dvišalių investicijų sutarčių nutraukimo ratifikavimo“ projektą, kurį, atsižvelgdamas į Lietuvos Respublikos Vyriausybės kreipimąsi, ratifikuoti teikia Lietuvos Respublikos Prezidentas.

Įstatymo projekto tikslas – ratifikuoti susitarimą, kurį Lietuva kartu su kitomis Europos Sąjungos valstybėmis narėmis pasirašė 2020 m. gegužės 5 d. Briuselyje. Pagal Lietuvos Respublikos Konstitucijos 138 straipsnio 1 dalies 6 punktą susitarimas yra ratifikuotina tarptautinė sutartis. Ratifikuodami susitarimą įgyvendiname 2018 m. kovo 6 d. Europos Sąjungos Teisingumo Teismo sprendimą *Achmea* byloje. Jame nustatytas investuotojų ir valstybių arbitražinių išlygų Europos Sąjungos valstybių narių tarpusavio investicijų neatitikimas Europos Sąjungos teisei. Tokios arbitražinės išlygos negali būti taikomos po to, kai valstybės tapo Europos Sąjungos narėmis.

Taigi Europos Sąjungos vidaus investicinės sutartys negalioja. Šiuo susitarimu jos nutraukiamos ir sprendžiami procedūriniai nutraukimo klausimai. Pažymėtina, kad dar 2019 m. sausio 15–16 d. deklaracijomis visos Europos Sąjungos valstybės narės įsipareigojo nutraukti tarpusavio investicines sutartis. Nutraukus Europos Sąjungos tarpusavio investicines sutartis, visiems Europos Sąjungos investuotojams sudaromos vienodos sąlygos ginti pažeistas teises. Tai reglamentuoja Europos Sąjungos teisė ir nacionalinė valstybių narių teisė.

Atsižvelgę į šį įstatymo rengimo metu Lietuvos verslo atstovų išsakytą susirūpinimą, siūlytume Seimui ratifikuojant susitarimą kartu apsvarstyti galimybes Lietuvos vardu padaryti pareiškimą dėl poreikio stiprinti investicijų apsaugą Europos Sąjungos viduje, įskaitant ir investicinių ginčų sprendimą.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų nori dėl 2-4 klausimo, kadangi jie nebuvo sujungti, paklausti M. Puidokas, bet jo nematau Seimo salėje.

Dabar, gerbiami kolegos, eisime paieiliui. Dėl 2-4 klausimo ar būtų norinčių kalbėti dėl motyvų? Matau, kad kalbėti norinčių nėra. Ar galime pritarti įstatymo „Dėl Susitarimo dėl Europos Sąjungos valstybių narių dvišalių investicijų sutarčių nutraukimo ratifikavimo“ projektui bendru sutarimu po pateikimo? Galime. Matau, prieštaraujančių nėra.

Siūlomi komitetai: pagrindinis – Užsienio reikalų komitetas. Siūloma svarstyti birželio 22 dieną. Galime tam pritarti? Galime. Ačiū.

15.03 val.

Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Suomijos Respublikos Vyriausybės susitarimo dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Suomijos Respublikos Vyriausybės sutarties dėl investicijų skatinimo ir apsaugos nutraukimo ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-398 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-5 klausimas – įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Suomijos Respublikos Vyriausybės susitarimo dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Suomijos Respublikos Vyriausybės sutarties dėl investicijų skatinimo ir apsaugos nutraukimo ratifikavimo“ projektas. Ar ministras dar norėtų čia ką nors pridėti?

G. LANDSBERGIS (TS-LKDF). Iš esmės tai yra to paties projekto tąsa, tik dvi valstybės – Suomija ir Švedijos Karalystė – nedalyvavo tame, tad reikia atskiros dvišalės sutarties nutraukimo, negalima bendru projektu jų nutraukti. Todėl kartu mes prašome nutraukti dvišalę investicijų apsaugos sutartį, sudarytą su Suomijos Respublika bei su Švedijos Karalyste. Lygiai tokie pat argumentai.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų šiuo klausimu, matau, paklausti norinčių nėra. Ir dėl balsavimo motyvų pasisakyti taip pat nebuvo. Ar galime bendru sutarimu pritarti po pateikimo? Galime. Ačiū, pritarta.

Siūlomi komitetai: pagrindinis – Užsienio reikalų komitetas. Siūloma svarstyti gegužės 25 dieną. Galime tam pritarti? Galime. Ačiū, pritarta.

15.04 val.

Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Švedijos Vyriausybės susitarimo dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Švedijos Karalystės Vyriausybės susitarimo dėl investicijų skatinimo ir abipusės apsaugos nutraukimo ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-399 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-6 klausimas – dėl susitarimo dėl Švedijos. Čia ministras argumentus jau pristatė. Šiuo klausimu paklausti lyg irgi nebuvo norinčių. Dėl motyvų taip pat nėra norinčių kalbėti. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū. Po pateikimo pritarta.

Kaip pagrindinis – Užsienio reikalų komitetas. Svarstymas – gegužės 25 dieną. Galime tam pritarti? Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

15.06 val.

Įstatymo „Dėl Europos Sąjungos bei jos valstybių narių ir Singapūro Respublikos investicijų apsaugos susitarimo ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-400 (pateikimas)

Įstatymo „Dėl Europos Sąjungos bei jos valstybių narių ir Singapūro Respublikos investicijų apsaugos susitarimo ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-400. Prašau, ar dar norėtumėte ką pridurti?

G. LANDSBERGIS (TS-LKDF). Ačiū. Čia šiek tiek kitas projektas: prieš tai mes sutartis tarp Europos Sąjungos valstybių narių nutraukėme, dabar sudarome. Jeigu leistumėte, pristatysiu.

Leiskite pristatyti Užsienio reikalų ministerijos parengtą įstatymo „Dėl Europos Sąjungos bei jos valstybių narių ir Singapūro Respublikos investicijų apsaugos susitarimo ratifikavimo“ projektą. Šį susitarimą, atsižvelgdamas į Vyriausybės kreipimąsi, teikia ratifikuoti Lietuvos Respublikos Prezidentas.

Įstatymo projekto tikslas – ratifikuoti 2018 m. spalio 19 d. Briuselyje priimtą Europos Sąjungos bei jos valstybių narių ir Singapūro Respublikos investicijų apsaugos susitarimą. Susitarimas yra tarptautinė mišrioji sutartis ir, vadovaujantis Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių įstatymo 7 straipsnio 1 dalies 10 punktu, yra ratifikuotinas. Susitarimą ratifikavusi, Lietuva įvykdys susitarimui galiojančias nacionalines procedūras.

Susitarimo tikslas – gerinti šalių, Europos Sąjungos ir jos valstybių narių, bei Singapūro tarpusavio investicijų sąlygas. Jame numatyta, kad kiekviena šalis užtikrina kitos šalies investicijų visišką apsaugą ir saugumą, savo teritorijoje taiko sąžiningą ir teisingą režimą, ne mažiau palankų, nei taikomą savo investuotojams ir jų investicijoms.

Įsigaliojęs susitarimas pakeis dvišalius susitarimus dėl investicijų apsaugos, kuriuos su Singapūru yra sudariusios 11 Europos Sąjungos valstybių narių. Lietuva taip pat taiko dvišalį investicijų apsaugos susitarimą. Lietuva dvišalio investicijų apsaugos susitarimo su Singapūru neturi. Susitarimu siekiama užtikrinti aukštą investicijų apsaugos lygį, kartu išsaugant Europos Sąjungos ir Singapūro teises reglamentuoti ir siekti teisėtų viešosios politikos tikslų.

Susitarimas parengtas vadovaujantis Europos Sąjungos teisės investicijų apsaugos srityje reikalavimais ir tarptautinės investicijų teisės aktualijomis. Į jį įtraukta naujovių, kurių nėra nė vienoje galiojančioje dvišalėje Europos Sąjungos valstybių narių ir Singapūro investicijų apsaugos sutartyje.

PIRMININKAS. Dėkoju už pristatymą. Jūsų niekas nenori klausti iš Seimo narių. Ar norėtų kas kalbėti dėl motyvų? Lyg ir taip pat nėra. Ar galėtume bendru sutarimu pritarti po pateikimo šiam projektui? Matau, kad galime. Ačiū, pritarta bendru sutarimu. Pagrindiniu komitetu siūlomas Užsienio reikalų komitetas. Siūloma svarstyti gegužės 11 dieną. Ar galėtume tam pritarti? Ačiū, pritarta.

15.07 val.

Įstatymo „Dėl Europos Sąjungos bei jos valstybių narių ir Vietnamo Socialistinės Respublikos investicijų apsaugos susitarimo ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-401 (pateikimas)

Įstatymo „Dėl Europos Sąjungos bei jos valstybių narių ir Vietnamo Socialistinės Respublikos investicijų apsaugos susitarimo ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-401. Prašau.

G. LANDSBERGIS (TS-LKDF). Aš gal trumpai, nes turinys yra tas pats. Vėl susitarimas, kuris pakeis dvišalius susitarimus dėl investicijų apsaugos, juos su Vietnamu yra sudariusios 20 Europos Sąjungos valstybių. Šiuo atveju ir Lietuva. Įstatymo projekto tikslas – ratifikuoti 2019 m. birželio 30 d. Hanojuje priimtą Europos Sąjungos bei jos valstybių narių ir Vietnamo Socialistinės Respublikos investicijų apsaugos susitarimą. Visa kita atitinka tas pačias nuostatas, kurios buvo išdėstytos anksčiau.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų nori paklausti du Seimo nariai socialdemokratai. G. Paluckas. Prašau.

G. PALUCKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamasis posėdžio pirmininke. Gerbiamas ministre, kokia Užsienio reikalų ministerijos pozicija, ar galite atskleisti, koks skirtumas tarp Vietnamo komunistinio režimo ir Kubos komunistinio režimo, kuris taip pat siekia susitarimo su Europos Sąjunga dėl dialogo? Jeigu yra teikiamas Seimui priimti sprendimas dėl ratifikavimo šio susitarimo, ar Užsienio reikalų ministerija kada nors artimiausiu ar tolimesniu metu ruošiasi teikti tokį pat susitarimą dėl sutarties tarp Kubos ir Europos Sąjungos ratifikavimo? Mažesnės apimties ir ne ekonominio investicinio, o tiesiog dialogo? Ačiū.

G. LANDSBERGIS (TS-LKDF). Klausimas buvo svarstytas praeitoje kadencijoje ir nebuvo rasta sutarimo dėl Kubos pirmiausia dėl daugybinių žmogaus teisių pažeidimų, kurie yra fiksuojami šioje komunistinėje saloje. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Dėkoju.

G. LANDSBERGIS (TS-LKDF). Dėl režimo principų, aš ne apie režimų skirtumus kalbu, aš kalbu apie tai, kas yra fiksuota ir kokios vertybės yra vienu ar kitu klausimu keliamos į viešumą. Jeigu jūs turite klausimų dėl Vietnamo Socialistinėje Respublikoje vykstančių žmogaus teisių pažeidimų, tai gal tikrai reikėtų juos pristatyti, tada būtų galima atsižvelgti ir pritaikyti tuos pačius principus, kurie buvo pritaikyti ir Kubos atveju. Kviestume tą padaryti.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūsų taip pat nori paklausti A. Sysas. Prašau.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas ministre, mes nesitarėme, bet mums svarbu Kuba. Tai mano klausimas iš tos pačios operos. Visgi F. Kastro nuėjo, taip sakant, jau į istoriją, ateina nauji lyderiai, bet irgi komunistai. Kadangi Lietuva vienintelė iš Europos Sąjungos valsty-

bių neratifikavo sutarties su Kuba, tai Užsienio reikalų ministerijos pozicija galbūt, atsižvelgiant į tuos procesus, kurie vyksta Kuboje, keisis. Aš noriu paklausti, ar jūs kaip nors reaguosite į Kubos valdymo pokyčius, ar ir toliau griežtai laikysitės nuostatos, kad kitos Europos Sąjungos valstybės ratifikavo sutartį, išskyrus Lietuvą, ir laikysite už pavadėlio šį klausimą? Ačiū.

G. LANDSBERGIS (TS-LKDF). Labai ačiū. Aš noriu tik atkreipti dėmesį, kad tada, kai ministerijai vadovavo L. A. Linkevičius, F. Kastro taip pat buvo pasitraukęs. Taigi mūsų rinkimai... tikriausiai kažkada seniai, ar ne, bet turint galvoje kadenciją, kai buvo pristatytas šis klausimas ratifikuoti, tuomet režimo vadovas buvo pasikeitęs, bet režimo vykdomi nusikaltimai, pavadinkime taip, vis dar buvo žinomi ir buvo tie patys. Taigi politika keičiasi tada, kai pasikeičia situacija. Kol kas situacijos pokyčių mes nematome.

PIRMININKAS. Dėkoju, ministre, jūs atsakėte į visus klausimus. Gerbiamieji Seimo nariai, dabar matau, kad dėl balsavimo motyvų nėra norinčių kalbėti. Ar tai reiškia, kad galime pritarti bendru sutarimu po pateikimo? (*Balsai salėje*) Galime. Pritarta bendru sutarimu. Replika po balsavimo – G. Paluckas. Prašom.

G. PALUCKAS (LSDPF). Tai yra svarbu, neteisinant nė vieno režimo, nusižengimo ir nusikaltimo, bet *Human Rights Watch* dėl Vietnamo taip pat yra pateikusi visą sąrašą. Visą sąrašą įvairiausių pažeidimų. Todėl sakyti, kad štai jūs įrodykite ką nors, mes tada padarysime ką nors, ministre, aš manau, kad yra ne itin įžvalgu, nes tie dalykai žinomi ir dėl Kubos, ir dėl Vietnamo.

PIRMININKAS. Dėkui. Replika – G. Landsbergis. Prašom.

G. LANDSBERGIS (TS-LKDF). Jaučiu pareigą. Iš tikrųjų Kubos politiniai disidentai buvo atvykę į Lietuvos parlamentą, praeitoje kadencijoje mes turėjome ne vieną susitikimą su jais. Tiek ir Užsienio reikalų komitetas, tiek ir daugelis Seimo narių turėjo galimybę susipažinti, artimai susipažinti su situacija ir tada priimti sprendimą dėl sutarties ratifikavimo. Taigi aš vis dėlto norėčiau atkreipti dėmesį, kad politinis klausimas, kai jis ateina į Seimo salę, dažnai prieš tai su juo yra supažindinami kolegos. Tai aš iš tikrųjų žinodamas... Gerbiamas Gintautai, ar galima jūsų dėmesio dar 30 sekundžių. Žinodamas jūsų susirūpinimą žmogaus teisių situacija pasaulyje, tiek ir jūsų kolegų, vis dėlto aš tikrai raginčiau, jeigu turite tokią galimybę ir matote poreikį, tikrai kelti tuos klausimus. Žinau tiek, kad kolegos dešinėje, neabejoju, kad ir kitose frakcijose, bus pasirengę kartu su jumis diskutuoti ir svarstyti. Jeigu turite tuos faktus, kvieskime žmones, kalbėkimės ir galbūt tada situacija pasikeis, lygiai taip pat, kaip ir buvo praeitoje kadencijoje.

PIRMININKAS. Dėkui. Replikos jau beveik buvo išsakytos, bet dar suteiksiu žodį A. Sysui. Prašom.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas ministre, prieš dvi savaites prie Lietuvos sienos sulaikyta perėjusių į mūsų teritoriją 20 vietnamiečių, kurie turbūt bėgo ne iš gero gyvenimo. Tai galbūt jie prašėsi į Seimą pakalbėti apie žmogaus teises. Dvejopi standartai neturėtų būti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Replikos išsakytos. Pagrindiniu komitetu siūlomas Užsienio reikalų komitetas. Siūloma svarstyti gegužės 11 dieną. Ar galime tam pritarti? Ačiū, pritarta.

15.14 val.

Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo Nr. X-1212 pakeitimo įstatymo Nr. XIII-3308 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-385 (*pateikimas*)

Darbotvarkės 2-9 klausimas – Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo pakeitimo įstatymo 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-385. Į tribūną kviečiame finansų viceministrę R. Bilkštytę pristatyti įstatymo projektą. Prašom.

R. BILKŠTYTĖ. Sveiki. Pristatysiu Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo pakeitimo įstatymo projektą. Projekto esmė, tikslas – susieti kitų įstatymų nuostatas su 2022 m. sausio 1 d. įsigaliojančios Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo redakcijos nuostatomis.

Projekto esmė. Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo 2 straipsnis dėl įstatymo įsigaliojimo, taikymo ir įgyvendinimo papildomas dalimi, kuria nustatoma, kad įsigaliojus šiam įstatymui pagal kitus įstatymus, reglamentuojančius viešojo sektoriaus subjektų veiklą, nustatyta pareiga pateikti metinės veiklos ataskaitą įgyvendinant, teikiant metinį ataskaitų

rinkinį pagal Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo reikalavimus. Taip kituose įstatymuose, jų rasta iš viso 27, nuoroda į viešojo sektoriaus atskaitomybės, veiklos apskaitos rengimą ir teikimą būtų susieta su įstatymu kaip pagrindiniu viešojo sektoriaus atskaitomybę reglamentuojančiu įstatymu. Kartu bus atsižvelgta į teisėkūros principus, tikslingumą ir efektyvumą vietoj keičiamų 27 įstatymų keičiant vieną dar neįsigaliojusį įstatymą.

Specialiųjų įstatymų nuostatos, reglamentuojančios atsiskaitymą už veiklą, bus tikslinamos atsiradus poreikiui keisti kitas šių įstatymų nuostatas. Seimo kanceliarijos Teisės departamentas pastabų neturi.

PIRMININKAS. Dėkoju. Matau, kad nėra Seimo narių, norinčių jūsų paklausti. Dėkui už pristatymą.

Dėl balsavimo motyvų už nori kalbėti Z. Balčytis, bet jo salėje lyg ir nematau. Tada ar galime bendru sutarimu pritarti po pateikimo? Galime. Ačiū, pritarta. Kaip pagrindinis komitetas siūlomas Audito komitetas ir siūloma svarstyti gegužės 18 dieną. Ar galime tam pritarti? Galime. Ačiū, pritarta.

15.17 val.

Nacionalinio saugumo pagrindų įstatymo Nr. VIII-49 priedėlio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-321 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-10 klausimas – Nacionalinio saugumo pagrindų įstatymo priedėlio pakeitimo įstatymo projektas. Pranešėjas – L. Kasčiūnas. Kviečiu į tribūną.

L. KASČIŪNAS (TS-LKDF). Labai ačiū. Gerbiami kolegos, iš tikrųjų toks nedidelis pakeitimas, bet gal jis svarbus dėl Nacionalinio saugumo pagrindų įstatymo.

Dabartinė šio įstatymo redakcija numato, kad apie įsigijimų planus ir numatomą priimti sprendimą dėl naujo įsigijimo projekto, kurio vertė viršija 20 mln. eurų, krašto apsaugos ministras informuoja Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetą. Tačiau, ką parodė kelerių metų praktika, nėra pakankamai aišku, kokia forma ir kokia apimtimi krašto apsaugos ministras teikia šią informaciją, kokia numatoma pirkimo ir įsigijimo svarba Lietuvos kariuomenei. Be to, dabar informacijos teikimas numatytas kalbant tik apie įsigijimus, tačiau neapima infrastruktūros plėtros projektų.

Todėl įstatymo projektu kartu su D. Šakaliene siūlome patikslinti ir detalizuoti krašto apsaugos ministro pareigą teikti NSGK informaciją apie planuojamus įsigijimus ir infrastruktūros plėtros projektus, nekeičiant numatomo sandorio vertės. Informacija turėtų būti teikiama raštu, iš anksto nurodant, koks gynybinis pajėgumas bus išplėtotas, įsigijimo kiekis, kaina, ilgalaikio aptarnavimo sąnaudos, projektuose dalyvaujančios įmonės. Tikimės, kad pakeitimas padės geriau užtikrinti krašto apsaugos sistemos įsigijimų parlamentinę kontrolę. Ačiū už dėmesį.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų nori paklausti keturi Seimo nariai. Pirmasis klausia M. Majauskas. Prašom.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas kolega, ar nematote prieštaravimų Konstitucijai šiuo atveju, kad iš esmės parlamentinis komitetas ištraukia į vykdomosios valdžios atsakomybę? Aš suprantu nacionalinio saugumo klausimą, bet ar toks automatinis informavimas šiuo atveju yra iš esmės suderinamas su valdžių atskyrimu ir Biudžeto sandaros įstatymu?

L. KASČIŪNAS (TS-LKDF). Gerbiamas Mykolai, toks labai stiprus klausimas su stipriu kritikos krūviu, kai jūs kalbate apie galimą prieštaravimą Konstitucijai. Tikrai nemanau. Nematau, kad tą įžvelgtų ir mūsų Seimo teisininkai, tikrai jokių būdu. Manau, parlamentinė kontrolė yra labai svarbus dalykas, ypač tokioje labai jautrioje srityje kaip saugumas ir gynyba, ir būtent įsigijimai gynybos srityje.

Turbūt visi gerai atsimenam, kiek daug prieš keletą metų turėjome įvairių neramių dienų dėl skandalų, kurie krėtė visą įsigijimų politiką. Dabar mes susitvarkę, dabar yra reforma, yra įkurtos agentūros, bet šalia to reikia stiprinti ir parlamentinės kontrolės dėmenį. Ir jinai jau egzistuoja, šita nuostata jau egzistuoja tuos kelerius metus – pareiga informuoti. Tiesiog šiuo atveju mes siūlome išplėsti, kad ne tik įsigijimus, bet ir infrastruktūros projektus, ir kad informavimas vyktų ne žodžiu, o raštu, nieko daugiau. Jokių būdu nėra jokių kalbų apie prieštaravimą Kons-

titucijai. Manau, kad kaip tik yra galimybė užtikrinti, kad įsigijimų politika Lietuvoje būtų kuo skaidresnė. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausia E. Pupinis. Prašau.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamas kolega, aš suprantu tą politikų norą viską visur ir visada žinoti, bet čia yra vis dėlto krašto apsaugos struktūra, ir kainos yra labai svarbu, ir kiti dalykai. Aišku, negalima sakyti, kad galbūt informacija išplaukia, bet kuo daugiau kontaktų, tuo didesnė galimybė, kad ta informacija nebus pakankamai slapta, ko reikalauja kai kada karinės struktūros. Mano irgi panašus klausimas. Ar tikrai buvo tiek daug atvejų, kad šiuo atveju būtinai turi būti parlamentinė kontrolė? Ar tikrai manote, kad yra tokių atvejų, kad tai atpirks tą galimybę rizikuoti informacijos išėjimu? Ačiū.

L. KASČIŪNAS (TS-LKDF). Ačiū, Edmundai. Aš pasakysiu labai paprastą dalyką. Visi Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto nariai pagal Seimo statutą turi gauti leidimus dirbti su išslaptinta informacija. Tai yra tam tikras patikimumo testas, jis yra įvykdomas, tik su ta sąlyga turi galimybę dirbti Nacionalinio saugumo ir gynybos komitete. Tai čia vienas dalykas.

Antras dalykas. Žinote, man teko ne kartą dalyvauti Rytų partnerystės seminaruose mūsų partnerių šalyse, kur irgi dažnai kariuomenė, argumentuodama tuo slaptumu, jautrumu, neteikė iš viso jokios informacijos parlamentui. Deja, tai vyksta mūsų partneriškose šalyse, kurios nori eiti į NATO ir kurios patiria dabar tokį spaudimą.

Įvairių tarptautinių organizacijų ekspertų patarimas yra sukurti tam tikrą komunikavimo kanalą ir atskaitomybės kanalą su parlamentu ir būtent su šituo komitetu, kuris iš esmės ir kuruoja šitą sritį. Kartais būna, kad tokiu slaptumu prisidengiant neinformuojama visuomenė, o po tuo slaptumu gali vykti visokių procesų. Tai aš tikrai nematau nieko blogo. Sakau, jau egzistuoja pareiga informuoti, tik šiuo atveju tai būtų padaroma raštu, tai būtų atliekama, ir komitetas kartu su krašto apsaugos ministru galėtų pasvarstyti. Tada mes visi, ir opozicija, kuri yra komitete, na, matome procesus, galime juos vertinti, skaidrumas yra garantuojamas ir iš to visi laimi. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausia S. Tumėnas. Prašau.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamas komiteto pirmininke, mano asmeninė nuomonė tokia, aš pastebiu, kad jūs aktyviai imatės lyderystės mūsų valstybės nacionalinio saugumo srityje. Noriu pratęsti kolegų mintis ir R. Žemaitaičio pasikalbėjimą su ministru A. Anušausku šiandien, jeigu girdėjote.

Gerbiamas pirmininke, ar aš neteisingai manau, kad jūs tarsi nepasitikite KAM'u, nepasitikite ministerija, kad jūs viską norite taip gana įsakmiai, ir šiandien pristatydamas taip įsakmiai norite žinoti, kiek, kada, kur pirks. Ar galite paneigti tą mano tokį įtarimą dėl nepasitikėjimo? Ir antra. Kas lėmė, kad jūs čia dabar 20 mln. barjerą tokį nustatėte, ne 15 mln., ne 10 mln., o 20 mln.? Tai į tuos du dalykus man, jeigu galite, atsakykite. Ačiū.

L. KASČIŪNAS (TS-LKDF). Gerbiamas Stasy, pirmiausia noriu padėkoti už įvertinimą dėl lyderystės, bet tai yra viso komiteto nuopelnas, labai ačiū, ir kartu opozicijos tikrai dalykiškai dirbančių, ir jūsų frakcijos atstovų nuopelnas. Labai ačiū, tai yra įvertinimas.

20 mln. – tai jau egzistuojanti sąvoka, tai jau yra dabar, mes nieko nesiūlome, jau yra, jau keiserius metus yra po tų skandalų, kurie įvyko 2014–2015 metais. Tai mes tik siūlome vietoj žodinio įrašyti raštu. Čia nieko nėra bendro, jokių būdu.

Aš manau, kad mes turime puikų krašto apsaugos ministrą, aš tikrai remiu A. Anušauską ir čia mes esame su juo tikrai sukibę rankomis, kad tiek pirkimų, visų įsigijimų politika, infrastruktūros politika ne tik pasiektų rezultatus, bet ir būtų skaidri, ir galėtų būti patikrinta tarpparlamentinės kontrolės mechanizmais.

PIRMININKAS. Dėkoju. Paskutinė klausia M. Ošmianskienė. Prašom.

M. OŠMIANSKIENĖ (LF). Dėkoju už suteiktą žodį. Aš norėčiau paklausti, jeigu jau einame tokiu keliu, ar nevertėtų tuomet eiti sistemiškai ir įpareigoti visas ministerijas raštu atsakinėti atitinkamiems komitetams? Kodėl mes kalbame tik apie vieną?

L. KASČIŪNAS (TS-LKDF). Ačiū, Monika, jums už klausimą, bet, matote, vėlgi gynyba, įsigijimai yra strateginė sritis, ir šia prasme aš manau, kad tai lemia, kodėl NSGK turėtų turėti teisę išklausti informaciją. Sakykim, būtų dar vienas filtras, dar vienas saugiklis nuo galimų skandalų,

nuo galimų, sakykim, kokių nors abejones sėjančių projektų, nes visi kartu būtume atsakingi už tuos pirkimus. Tai tikrai, manau, geras dalykas – tą skaidrumą tikrai sustiprintų. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju, jūs atsakėte į visus Seimo narių klausimus. Ačiū pranešėjui. Už šį projektą norėtų kalbėti M. Majauskas. Prašom.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, gal ir kyla klausimų, kodėl šiam komitetui, kodėl automatu, kodėl raštu, kodėl 20 mln.? Seimo statutas aiškiai sako, kad valstybės biudžeto vykdymo kontrolę atlieka Biudžeto ir finansų komitetas, tačiau net ir Biudžeto ir finansų komitetas neturi įpareigojimų ministerijoms pranešinėti komitetui apie vykdomas investicijas. Nepaisant to, aš vis dėlto siūlyčiau pritarti po pateikimo ir padiskutuoti, nes puikiai suprantame, kad Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas yra ne šiaip komitetas ir jo atsakomybė tikrai yra plati ir tikrai labai prasminga pirmiausia nacionalinio saugumo požiūriu.

Matyt, Krašto apsaugos ministerijos išigijimai yra labai jautrus klausimas, ir parlamentas turėtų būti informuojamas. Aš kviesčiau pritarti po pateikimo ir šiek tiek padiskutuoti komitetuose dėl pačios formos ir šiek tiek dėl turinio. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Prieš nori kalbėti G. Paluckas. Prašom.

G. PALUCKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Tikrai dabar tie visi klausimai tokie jautrūs, tokie baisiai jautrūs, kad net aš bijau tam tikra prasme ir kalbėti, nes įsijautrins pranešėjas ar rengėjai. Viena iš rengėjų, beje, sėdi šalia manęs ir mėgina paskutinę akimirką įtikinti, kad įstatymo projektas yra teisingas, tačiau mano argumentai panašūs kaip ir kolegos Mykolo, tik tiek, kad jisai pasisako už.

Aš savo ruožtu kviečiu atsakyti į tam tikrus klausimus: pirma, ar nėra pažeidžiamas tam tikras subsidarumo principas, nes pirkimus vykdo ir organizuoja Vyriausybė ir jos institucijos, o Seimo komitetai visi yra lygūs ir nėra čia jokių jautresnių ar mažiau jautrių, todėl informaciją gali gauti raštu paprasę per parlamentinės kontrolės instrumentus visi vienodai iš visų ministerijų. Tuo labiau kad visi Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto nariai turi žymą „Slaptai“ dirbti su slapta medžiaga, todėl paprašyti, kad informacija būtų pateikta raštu, aš nematau jokių problemų.

Tiesa, šis klausimas yra svarstomas pateikimo stadijoje, todėl, kaip pasakius, niekas nesugrius, jeigu po pateikimo ir pritarsime, tačiau svarstant ir priimant sprendimą, aš manau, teisės aktų pakeitimais sprendžiant komiteto vidaus problemas ar valdžių, sakykim, susišnekėjimo problemas yra absoliučiai prastas motyvas keisti įstatymus ir deginti resursus Seime. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Matau, kad nuomonės išsiskyrė, todėl nesiuo bendo sutarimo ir reikės dėl šio klausimo balsuoti.

Dabar, gerbiamas Seime, aš norėčiau pasitarti dėl to, kada mes balsuosime. Numatytas laikas buvo 15 val. 45 min. ir tada vakare, bet, kaip žinote, rytinio posėdžio metu mes apsvarstėme daug klausimų iš vakarinio posėdžio, tad būtų logiška, kad galėtume numatyti vieną balsavimo laiką dėl tų klausimų, kurie likę, ir tas laikas, mano spėjimu, galėtų būti apie 16 val. 30 min. Paibaigiam dar šiuos klausimus, kurie vakariniame yra, pristatome, paklausiam ir 16 val. 30 min. balsuojame. Suprantu, kad ne visiems galbūt jis bus tinkamas, nes alternatyva būtų 15 val. 45 min. balsuoti dėl dviejų trijų dalykų, dėl ko mes nesutarsime.

Matau, A. Sysas norėtų replikuoti dėl šito. Prašau.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Jūs dalyvavote Seniūnų sueigoje, dėl to kyla daug ginčų. Jeigu mes sutarėme, tai laikykimės žodžio. Nesvarbu, už du, už tris, nes norime pereiti prie normalaus balsavimo, nenoriu tos diskusijos. Nepritariu jūsų siūlymui, balsuojame du kartus. Nesvarbu, kiek bus įstatymų. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, aš siūlau, jeigu nėra sutarimo, likti prie darbotvarkės. 15 val. 45 min. matysime, kad gal iš tikrųjų jau būsime apsvarstę daugiausiai klausimų.

15.31 val.

Azartinių lošimų įstatymo Nr. IX-325 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-392 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-11 klausimas – Azartinių lošimų įstatymo projektas Nr. XIVP-392. Pateikimas. Pranešėjas – M. Majauskas. Prašom. Posėdžiui toliau pirmininkaus J. Sabatauskas.

M. MAJAUSKAS (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiami posėdžio pirmininkai. Mieli kolegos, teikiu įstatymo projektą kartu su kolegomis A. Čeponiu, G. Palucku, A. Gedvilu, A. Bagdonu, V. Jukna, J. Baubliu, A. Kupčinsku, A. Veryga, A. Širinskiene ir J. Urbanavičiumi.

Pradėsiu gal nuo to, kad asmenys, turintys problemų su alkoholiu, narkotikais ir kitomis priklausomybėmis, paprastai gali tikėtis kompleksinės socialinės ir sveikatos pagalbos. Asmenys, turintys problemų su azartiniais lošimais ir priklausomybe, specializuotos valstybės pagalbos faktiškai neturi jokios. Paskutinis šiaudas, kurio paprastai gali griebtis, yra toks sąrašas, toks registras, kuris vadinasi nenorinčių lošti asmenų registras. Ten užsiregistravus yra fiziškai apribojama galimybė patekti į lošimo namus ir lošti.

Gerbiami kolegos, per kelis metus šis sąrašas augo eksponentiniu greičiu ir šiandien jame yra apie 19 tūkst. tokių prašymų. Vidutiniškai per metus per pastaruosius kelerius metus prašymų skaičius augo daugiau nei 50 %. Tokiais tempais dar mūsų kadencijos metu azartinių lošimų žala gali prilygti alkoholio padaromai žalai.

Palyginimas. Šiuo metu per metus asmenų, kuriems yra registruojama bent viena su alkoholiu susijusi diagnozė, yra 24 tūkst. Per metus 24 tūkst. asmenų, kuriems yra diagnozuojama su alkoholiu susijusi diagnozė. Dabar, jeigu tokiais pačiais tempais daugėtų asmenų, turinčių problemų su azartiniais lošimais, po trejų metų tokių prašymų būtų 60 tūkst. ir per metus naujų prašymų būtų apie 20 tūkst.

Gerbiami kolegos, įsivaizduokite sprogstamą problemos mastą. Tai sakau ne aš, čia stovintis jūsų kolega Seimo narys M. Majauskas, tai yra Lošimų priežiūros tarnybos duomenys. Lošimų priežiūros tarnyba sako – mes tiesiog nieko negalime padaryti esamoje situacijoje. 80 % pateiktų prašymų yra gaunami iš 21–40 metų amžiaus grupės asmenų. Iš esmės tai yra jaunimas. Būtent ši amžiaus grupė, sakoma, dažniausiai aprašoma moksliniuose tyrimuose, siejamuose su probleminiu lošimu.

Gerbiami kolegos, verta atsiminti, kad priklausomybė koreliuoja su alkoholio ir psichotropinių medžiagų vartojimu, gretutiniais psichikos sutrikimais ir savižudybėmis. Beje, lošimus organizuojančios bendrovės, panašu, šių problemų masto nemato ir toliau taiko gana agresyvią rinkodarą, siekdamos įtraukti kuo daugiau asmenų: taiko dovanas, akcijas, nuolaidas, kuriomis skatina lošti ilgiau, dažniau ir didesnėmis sumomis.

Pakartodamas atkreipsiu dėmesį, kad projektas rengtas kartu su lošimų priežiūros specialistais, atsižvelgiant būtent į jų rekomendacijas. Panašūs ribojimai nustatyti daugelyje Europos Sąjungos šalių: Čekijoje, Prancūzijoje, Belgijoje, Danijoje, Ispanijoje, Olandijoje.

Atsižvelgiant būtent į šias nerimą keliančias tendencijas, specialistų rekomendacijas ir Europos šalių praktiką, siūloma apriboti galimybę taikyti agresyvias rinkodaros priemones, tokias kaip dovanos, akcijos ir nuolaidos. Aš nesu naivus, kad šis siūlymas išspręs su lošimais susijusias problemas. Mes, be jokios abejonės, turime imtis kuo skubiau reikalingų priemonių, kad būtų prieinama pagalba lošimų priklausomybę turintiems asmenims, jų artimiesiems. Turime žiūrėti visą reguliavimą iš esmės, bet negalime šiandien nieko nedaryti. Aš labai kviečiu gerbiamus kolegas pritarti ir padiskutuoti apie šios problemos mastą ir apie tai, ką mes dar galėtume padaryti. Ačiū.

PIRMININKAS (J. SABATAUSKAS, LSDPF). Ačiū. Gerbiamas kolega, jūsų nori paklausti devyni Seimo nariai. Pirmasis klausia A. Palionis. Ruošiasi M. Puidokas.

A. PALIONIS (*MSNG*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Ačiū pranešėjui už statistiką. Tiesą pasakius, aš norėčiau dar pasiginčyti, ar ją galima būtų palyginti, nesulyginami dalykai dėl alkoholio ir azartinių lošimų, nes imami skirtingi parametrai.

Bet jūs pasakėte, kad Lošimų priežiūros tarnyba nieko negali šioje situacijoje atlikti. Aš manau, kad Lošimų priežiūros tarnyba kaip tik nevykdo savo tiesioginės funkcijos ir ne tik legalūs yra pas mus nuotoliniai lošimai, bet kiek mes turime nelegalių lošimų, organizuojamų nuotoliniu būdu, ir su jais yra nekovoama. Lošimų priežiūros tarnyba turėtų atnešti į Seimą projektą, kaip užkardyti nelegalius lošimo namus.

O dabar norėjau paklausti. Mes visą laiką lyginamės į kaimynus – ir kai legalizavome nuotolinius lošimus, ir apmokestinome panašiai kaip latviai, estai. Ar kaimynėse šalyse taikomi tokie pat apribojimai, ar ne?

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Šiuo metu aš turiu informacijos apie taikomus apribojimus Čekijoje, Australijoje, Prancūzijoje, Belgijoje, Danijoje, Didžiojoje Britanijoje, Ispanijoje, Olandijoje. Paminėtina, kad daugelis Europos Sąjungos šalių būtent tokiomis priemonėmis ir stengiasi apsaugoti nuo agresyvios rinkodaros asmenis, kurie yra labai jautrūs tokioms įvairioms iniciatyvoms, kai yra statymai su nuolaida, nemokamas sukimas, premijos, *bonusai*, kurie skirti įtraukti į azartinius lošimus ir skatina pralošti didesnes sumas.

Aš dabar suprantu jūsų mintį, kad mes, žiūrėk, turime nepralošti čia konkurencinėje kovoje su mūsų kaimynais. Atkreipsiu dėmesį, kad, viena vertus, mes neturėtume turėti tikslo demonizuoti azartinių lošimų sektoriaus, savaime jis nėra blogis, tačiau kuria neigiamas pasekmes visuomenei. Mes jas turime konstatuoti ir negalime į jas nereaguoti. Ir aš laikyčiausi tos nuomonės, kad ta konkurencinė kova turi turėti ribas. Ir jeigu reikštų, kad mes turėtume turėti daugiau lošimo namų Lietuvoje negu Latvijoje ar Estijoje ir galbūt didesnes pajamas į biudžetą, bet tai reikštų, kad mes turėtume dar papildomai dešimtis tūkstančių asmenų, turinčių problemų dėl lošimų. Aš manau, kad tai neturėtų būti Lietuvos kelias. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia M. Puidokas. Nematau M. Puidoko. Klausia L. Savickas. Ruošiasi... Atsisako L. Savickas klausti. I. Kačinskaitė-Urbonienė. Irgi nėra. Klausia J. Džiugelis. Ruošiasi V. Fiodorovas.

J. DŽIUGELIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamasis pranešėjau, akivaizdu, kad praeitoje Vyriausybėje kovojant su alkoholio priklausomybe buvo pamirštas šis sektorius ir, deja, internetiniai lošimai didėjo kartais. Tačiau noriu atkreipti dėmesį, kad per 12 pandemijos mėnesių septynis mėnesius iš eilės antžeminiai lošimai buvo visiškai uždaryti. Be abejo, Lietuvoje egzistuoja problema dėl lošimų ir ją reikia spręsti, bet ar jūs galvojate, kad tokia taškinė priemonė išspręs esminę problemą, ar nevertėtų galvoti apie priemonių paketą, kuris balansuotų ties ekonomine, socialine ir paslaugų nauda šio sektoriaus, nes jis bet koku atveju liks. Ačiū už atsakymą.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Iš tiesų sunku suprasti jūsų klausimo mintį, bet pabandysiu. Jūs sakote, kadangi fiziniai lošimų priežiūros namai buvo uždaryti, tai mes turime leisti įtraukti dar papildomai į juos daugiau žmonių, kurie turėtų lošimų priklausomybę. Čia lyg taip, kad barai buvo uždaryti pandemijos metu, tai dabar, pasibaigus karantinui, turėtume dalinti degtinės butelius. Aš manau, kad mes turime labai atsakingai žiūrėti į problemą. Pakartosiu, neturiu tikslo demonizuoti azartinių lošimų sektoriaus, bet turime mes kažkaip susitelkę matyti žalą, kurią daro ši veikla. Jinai daro tiesioginę žalą žmonių psichinei sveikatai, yra susijusi su savižudybėmis ir su problemomis šeimoje. Ne paslaptis, kad didžiulę įtaką daro ir vaikams asmenų, kurie turi vaikų, šeimose. Aš kviečiu tikrai labai atsakingai žiūrėti ir žiūrėti ne į verslo interesus šioje vietoje pirma, o į gyventojų, kurie susiduria su problemomis. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia V. Fiodorovas.

V. FIODOROVAS (DPF). Dėkui, pirmininke. Iš tikrųjų sutinku su jumis, kad nereikia turbūt demonizuoti paties lošimų sektoriaus, bet reikia demonizuoti nelegaliai veikiančius lošimo namus arba nelegalias lošimo agentūras. Minėjote, kad lošimai tiesiogiai koreliuoja su alkoholio vartojimu, su narkotinių medžiagų vartojimu, bet štai Seime prasidėjo diskusijos, ypač dėl narkotikų vartojimo mažėjimo ir mažinimo. Ten nėra kalbama apie reklamą, reklamos mažinimą, nes narkotinės medžiagos apskritai yra nelegalios, jų reklamuoti negalima, bet augimas vis tiek yra didelis. Vadinasi, mes diskutuojame dėl kitų priemonių, dėl kurių jos galėtų sumažėti. Kaip jūs manote, galbūt jūsų siūlomi pasiūlymai arba tas teikimas vis dėlto, taip, sumažintų turbūt legalių lošimų paklausą, bet galbūt tai padėtų būtent nelegaliems lošimo namams? Žinote, čia yra toks smulkus pasiūlymas ir man kažkaip norėtusi, kad galbūt jūs kaip komiteto pirmininkas pasakytumėte, galbūt planuojate kompleksinį išėjimą iš čia išeiti, nes tai iš esmės situacijos lošimų sektoriuje arba žmonių, kurie lošia ir turi priklausomybę, nesprendžia. Tai tikrai labai maža...

PIRMININKAS. Kolega...

V. FIODOROVAS (DPF). ...dalis. Ačiū.

PIRMININKAS. ...formuluokite klausimą.

V. FIODOROVAS (DPF). Ar tai nebus pagalba nelegaliai lošiantiems ir ar apskritai bus kompleksinis pasiūlymas dėl šito sektoriaus ir kada? Galbūt planuojate ir dėliojats? Vis dėlto tokie pasiūlymai iš jūsų išeina.

PIRMININKAS. Atsiprašau už savo įsiterpimą, bet jūs iš esmės sunaudojote pranešėjo atsakymo laiką, gerbiamas kolega. Ateity formuluokite klausimą. 1 minutė klausiančiajam, atsakyti – 2 minutės. Prašom, gerbiamas Mykolai.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamas Viktorai, atsakydamas į jūsų klausimą atkreipsiu dėmesį, kad šiuo atveju mes pirma stengiamės žiūrėti ne į legalaus, nelegalaus sektoriaus balanso klausimą, o į pagalbą žmonėms, kurie šiandien ir kiekvieną dieną nukenčia, nukenčia ir jų artimieji. Turime padaryti šitą žingsnį ir kalbėti apskritai apie kompleksines priemones. Aš sutinku su jumis, kad turime žiūrėti ir nelegalių lošimo namų reguliavimą, kontrolę ir užtikrinimą, kad ištrauktų jie į skaidrią veiklą, ir užkardyti visą įmanomą nelegalią veiklą. Be jokios abejonės, tačiau tai nereiškia, kad mes turėtume užsimerkti prieš agresyvias rinkodaros priemones, kurias naudoja legalūs azartiniai lošimo namai, nes būtent legaliomis azartinių lošimų namų agresyviomis rinkodaros priemonėmis yra įtraukiami jauni žmonės į azartinių lošimų priklausomybę.

Aš neturiu abejonų ir nesu naivus, kad azartinių lošimų organizatoriai ras kelią į kiekvieną frakciją. Yra ir mūsų frakcijų kolegų, yra ir kitose frakcijose, žinau, kolegų. Bus tokių situacijų ir bus tos diskusijos. Ir mes turime turėti tas diskusijas, tačiau kviečiu nesikratyti atsakomybės nuo sprendimų.

PIRMININKAS. Klausia K. Masiulis. Ruošiasi A. Sysas.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Gerbiamas kolega, pirmame kurse, kai mokiausi tikimybių teorijos, dėstytojas bene pirmoje paskaitoje pasakė, kad loterijose, o sovietmečiu tik loterijos tebuvo, dalyvauja tik kvailiai. Mes skaičiavome, kokia tikimybė išlošti. Tačiau loterijos po šiai dienai egzistuoja, jos legalios, reklamuojamos, ten krenta burbulai. Kai jūs perkate pieną, jums kasininkė beveik privalomai pasiūlo nusipirkti loterijos bilietą. Kokie nors pensininkai, kurių pensijos yra gana nedidelės, tam išleidžia gal 10 % pajamų. Ar nereikėtų atkreipti dėmesį ir į šitą sritį? Aš keletą kartų siūliau, kad nebūtų bent viešų reklamų, kuriose rodoma, kaip ten išlošia kažkas ir kokie burbulai sukrito, ir kad nebūtų leidžiama kasininkėms kišti tų bilietų kartu su pienu.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Ačiū už klausimą. Atkreipsiu dėmesį, kad nors ir panašūs sektoriai, tačiau loterijos šiek tiek skiriasi savo azartiškumu. Azartiškumas priklauso nuo to, kaip greitai, šurkščiai kalbant, pastatęs pinigus gali atsiimti grąžą ir kiek pinigų gali pastatyti. Jeigu gali pastatyti vis po daugiau ir gali atsiimti išlošimą vis greičiau, tai yra su azartiškumu susiję dalykai. Su loterijomis... Na, nekalbu apie tas, kur nutrini su kapeika, bet iš esmės nusiperki, savaitę lauki, pagalvoji, apsigalvoji, išlošei, neišlošei, praeina kiek laiko, dar vieną savaitę turi laukti. Tai yra šiek tiek kitoks sektorius.

Nepaisant to, aš sutinku su jumis, kad tai taip pat gali sukelti problemų ir reikėtų žiūrėti kompleksinių sprendimų. Vienas iš tokių, apie kurį apskritai reikėtų kalbėti, tai kodėl pajamos iš loterijų per privačias bendroves keliauja tiesiai į Olimpinių komitetą? Kodėl, pavyzdžiui, nekeliauja į valstybės biudžetą ir mes tada nefinansuojame Olimpinio komiteto, sporto ar dar kažko? O po to, kai keliami loterijų klausimai, ateina Olimpinis komitetas ir gina privačių bendrovių interesus. Man atrodo, kad tokia praktika yra ydinga ir apie ją reikėtų pakalbėti.

PIRMININKAS. Ačiū. Nors laikas jau ištiksėjo, bet buvau paskelbęs, tai paskutinysis klausia kolega A. Sysas.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Aš klausimo neužduosiu. Aš noriu padėkoti Mykolui už iniciatyvą. Manau, kad turime tas problemas spręsti, nereikia būti abejingiems toms problemoms, kurios sukelia žmonėms papildomų problemų ir kančių. Aš palaikau tą idėją ir dėkoju. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū pranešėjui.

Gerbiami kolegos, dėl balsavimo motyvų yra norinčių pasisakyti. Už – K. Masiulis.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Iš tikro negaliu nepritarti Mykolo ir kolegų rengtam projektui, ir motyvai čia iš esmės buvo jo gražiai įvardinti. Aš užsirašiau, bet neturiu, ką pridurti. Negaišinsiu mūsų visų bendro laiko. Geras projektas, turime mes jam pritarti.

PIRMININKAS. Ačiū. Prieš nori kalbėti A. Palionis.

A. PALIONIS (MSNG). Ačiū, posėdžio pirmininke. Iš tribūnos pranešėjo ne vieną kartą buvo pasakyta, kad turime rasti kompleksinius sprendimus, klausiančiųjų buvo, kad per ketverius me-

tus, kai valdė valstiečiai, buvo užmirštas šitas klausimas. Aš noriu priminti, kad iniciatyvų buvo labai daug, ir reklamas apribojome.

Aš Biudžeto ir finansų komiteto pirmininkui ir norėčiau pasiūlyti, kad inicijuotų kompleksinę Azartinių lošimų, Loterijų įstatymų peržiūrėjimą, nes tai yra atskiras įstatymas, kad mes, Seimo nariai, matytume visą bendrą vaizdą, o ne taip gabaliukais per sesiją pateikiamus įstatymų projektus. Kaip ir minėjau pasisakydamas, klausdamas, taip manipuliuojame nenorinčiais lošti. Norėjau pasakyti, Seimo nariai, kad nelegaliuose lošimo namuose, kurie intensyviai vyksta internete, nėra ribojimų ir tiems žmonėms, kurie yra parašę prašymus. Mes turime akcentuoti ir Lošimų priežiūros tarnybos darbą, kad tokių vietų nebūtų Lietuvoje. Siūlau nepalaikyti.

PIRMININKAS. Ačiū. Gerbiami kolegos, kaip ir buvo skelbta, balsavimai dėl projektų. Tiesa, tų balsavimų lieka tikrai du.

15.50 val.

Nacionalinio saugumo pagrindų įstatymo Nr. VIII-49 priedėlio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-321 (pateikimo tęsinys)

Pirmas balsavimas dėl Nacionalinio saugumo pagrindų įstatymo, kurio pranešėjas buvo L. Kasčiūnas. Dabar po pateikimo, kadangi nuomonės buvo išsiskyrusios, balsuojame. Prašom, kolegos, balsuoti.

Balsavo 110. Atsiprašau, užsiregistravo 110, balsavo 106: už – 97, susilaikė 9. Projektui po pateikimo pritarta. Pagrindinis komitetas – Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas, papildomas – Biudžeto ir finansų komitetas. Siūloma svarstyti pavasario sesijos gegužės 27 dieną. Galime pritarti? Ačiū, pritarta.

15.51 val.

Azartinių lošimų įstatymo Nr. IX-325 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-392 (pateikimo tęsinys)

Kitas balsavimas dėl ką tik M. Majausko pristatyto projekto – Azartinių lošimų įstatymo 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-392. Balsavimas pradedamas.

Užsiregistravo 117, balsavo 116: už – 96, prieš – 1, susilaikė 19. Po pateikimo pritarta projektui. Siūlomi komitetai. Pagrindinis – Biudžeto ir finansų komitetas. Siūloma svarstyti gegužės 11 dieną.

Prašom, per centrinį mikrofoną – V. Fiodorovas.

V. FIODOROVAS (DPF). Pirmininkas minėjo, kad reikia diskusijų, manau, kad būtų labai gerai, jeigu papildomas komitetas būtų Ekonomikos komitetas. Tikrai galėtų ten irgi diskusijos vykti. Toks pasiūlymas.

PIRMININKAS. Pasiūlytas papildomas komitetas – Ekonomikos komitetas. M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Aš manau, kad tos diskusijos tikrai gali būti. Aš tikrai atkreipsiu dėmesį, kad išgaliojimas numatytas liepos 1 dieną, tad būtų gerai, kad būtų sutarimas, jog gerbiami kolegos iš kitų komitetų nevilkintų ir nereikėtų grįžti į posėdžių salę. Toks būtų prašymas.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, aš labai atsiprašau Morganos, dar prieš tai prašė J. Džiugelis per šoninį mikrofoną.

J. DŽIUGELIS (TS-LKDF). Buvau galbūt pirmas, bet nesvarbu, kolega iš Ekonomikos komiteto irgi prašo, kad būtų kaip papildomas Ekonomikos komitetas.

PIRMININKAS. Per centrinį mikrofoną – M. Danielė.

M. DANIELĖ (LF). Kad taip pat galėtų Priklausomybių komisija svarstyti kaip papildoma.

PIRMININKAS. Prašom pakartoti.

M. DANIELĖ (LF). Prašau Priklausomybių prevencijos komisiją skirti kaip papildomą.

PIRMININKAS. Ačiū. Dar siūloma papildomai komiteto statusu Priklausomybių komisija. Kolegos, ar galime pritarti dėl papildomų komitetų – tiek Ekonomikos komiteto, tiek Priklausomybių komisijos? Prieštaraujančių nematau. Pritarta bendru sutarimu. Svarstymo data siūloma, kaip ir minėjau, gegužės 11 diena. Ačiū.

15.54 val.

Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-289 (pateikimas)

Toliau svarstome pagal darbotvarkę (balsavimų dėl projektų šiuo metu daugiau nėra) Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-289. Pranešėja – D. Šakalienė. Prašom, kolege.

D. ŠAKALIENĖ (LSDPF). Jeigu leisite, pirmininko norėčiau paprašyti: kadangi visi trys įstatymų projektai yra susiję tarpusavyje, taupydama laiką ir matydama, kad kolegės iš tikrųjų jau yra pavargę, norėčiau pristatyti visą paketą kartu, jeigu galima. Tuo labiau kad vis tiek balsavimas bus po to ir atskirai.

PIRMININKAS. Aš supratau. Kolegė siūlo iš karto... Taip, pristatykite iš karto visus tris.

D. ŠAKALIENĖ (LSDPF). Dėkoju.

PIRMININKAS. Tiesa, minutėlę, kolegės, kadangi mes turime tik 4 ar 5 projektus, tai balsavimas bus šiek tiek anksčiau, ne 18 val. 25 min., bet, kaip ir kolega V. Mitalas minėjo, 16 val. 30 min.–16 val. 45 min., maždaug tokiu laiku. Kolege, atsiprašau, vis tik tai nėra lydimieji projektai, tai jūs galėsite pristatyti vieną paskui kitą. Ačiū.

D. ŠAKALIENĖ (LSDPF). Gerai. Bet kuriuo atveju tada tiesiog noriu įžangai pasakyti, kad projektai Nr. XIVP-289, Nr. XIVP-290 ir Nr. XIVP-291 – visos šitos pataisos apibūdinamos paprastai, kad siūlau į išmokų dydžio skaičiavimą neįtraukti dėl karantino sumažėjusių pajamų bei taip pat ištaisyti kitus dėl pandemijos iškreiptus socialinio teisingumo ir lygiateisiškumo principus, nes skaičiuojant draudžiamąsias pajamas dėl pandemijos ir karantino sumažėjusios draudžiamosios pajamos lėmė trumpalaikes ir ilgalaikes sumažėjusias socialines išmokas. Siūloma skaičiuojant draudžiamąsias pajamas neįtraukti laikotarpių, kai asmuo buvo prastovose, paskelbtose dėl karantino, bei numatyti, kad socialinio draudimo išmokos, kurios sumažėjo dėl karantino metu paskelbtų prastovų, turi būti perskaičiuotos apdraustiesiems asmenims išmokant susidariusį išmokų skirtumą.

Taip pat siūlau ir trumpinti dėl nedarbo draudimo reikalingo išdirbto laiko reikalavimą asmenims, kurie prarado darbą pandemijos laikotarpiu, ir bendrai tada visi šitie trys projektai yra apie Ligos ir motinystės, Nelaimingų atsitikimų ir profesinių ligų bei Nedarbo draudimo įstatymų pataisas.

Grįžkime prie pirmojo, pakalbėkime apie ligos ir motinystės išmokas. Kaip žinote, dėl karantino nukentėjo tikrai daug šeimų, nes dėl pandemijos sąlygotų ribojimų žymiai sumažėjo daugelio draudžiamosios pajamos, kurios lemia socialinio draudimo išmokų dydį, ypač kai kalbame apie ilgalaikes išmokas ar išmokas, kurioms skaičiuoti yra svarbus ilgas darbo laikotarpis. Šiandien turime, pavyzdžiui, vieną iš situacijų, kai žmogus dešimt metų mokėjo tikrai nemažas socialinio draudimo įmokas, bet dėl kovidų pandemijos išleistas į prastovą dabar gauna motinystės išmokas, kurios neatitinka tikrojo indėlio į „Sodrą“. Po vaikelio gimimo šitas žmogus toliau mokes ženkliai didesnes socialinio draudimo išmokas negu prastovų metu, bet jeigu, pavyzdžiui, neturės daugiau vaikų, niekada negalės pasinaudoti adekvačia ir jo indėlį atitinkančia motinystės ar tėvystės išmoka. Visi suprantame, kad tai yra neteisinga ir nesąžininga darbuotojo ir jo šeimos atžvilgiu. Todėl tai tiesiog mūsų atsakomybė užtikrinti socialinį teisingumą ir atitaisyti tą žalą, patirtą ne dėl darbuotojo kaltės, o dėl to, kad pandemijos metu mes privalėjome turėti karantiną, kurio pasekmė yra tai, kad daugelis žmonių visai ne dėl savo darbo pastangų ar indėlio turėjo sumažėjusias pajamas ir dėl to nukentėjo jų socialinės išmokos. Tiesiog, žinote, aš gal ir visus kitus pristatysiu ir tuomet po to apie visus klausimus.

PIRMININKAS. Ačiū, kolege. Dėl šio klausimo nori jūsų paklausti keturi Seimo nariai.

D. ŠAKALIENĖ (LSDPF). Gerai.

PIRMININKAS. Suteiksiu pirma... Klausia J. Džiugelis. Ruošiasi M. Majauskas.

J. DŽIUGELIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiama pranešėja, iš tiesų galbūt ir reikalinga įstatymo pataisa, bet norėjau pasiteirauti, kiek kainuos papildomai valstybės biudžetui spręsti šią dėl pandemijos susidariusią situaciją? Gal žinote, „Sodros“ duomenimis, kiek maždaug tai paliestų asmenų, kurie būtent dabar per pandemijos laikotarpį susidurs su šia, galėčiau sakyti, neteisybe?

D. ŠAKALIENĖ (LSDPF). Labai ačiū, kolega. Noriu atkreipti dėmesį, kad viso asmenų skaičiaus mes net negalime šiandien žinoti, nes šios skaičiavimo tvarkos pasekmės bus jaučiamos dar ilgą laiką. Pavyzdžiui, net jeigu šiandien tą pačią sekundę būtų nutrauktas karantinas, tai žmonės, kurie buvo prastovose, gautų mažesnes motinystės ar tėvystės išmokas ir tuomet, jeigu vaiko susilauktų, pavyzdžiui, 2022 metų pavasarį. Šiuo atveju mes galime įvertinti tik tai, kas šiuo metu yra. Pavyzdžiui, kas mėnesį apie keliasdešimt tūkstančių darbuotojų buvo prastovose. Pavyzdžiui, turiu 2020 metų gruodžio mėnesio duomenis – tai 30 tūkst. darbuotojų buvo prastovose. Kiek jų tuo metu planavo susilaukti vaikelio, kiek jų tuo metu pajamos sumažėjo, tiksliai tokių detalių duomenų šiuo metu neturiu. Bet lygiai taip pat kaip ir kalbant su Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, mano žiniomis, yra matomi tam tikri pasiūlymai, kurie, aš taip preziumuoju, bus inkorporuoti į vieną paketą.

Kadangi Vyriausybė tikrai irgi mato šią problemą, aš neabejoju, kad, vienas dalykas, tikrai turėsime prašyti Vyriausybės išvados, manau, kad tai būtų racionalu ir logiška; kitas dalykas, galės ir apskaičiuoti, iš tikrųjų kitus administracinius resursus turi Vyriausybė negu mes šiuo metu. Manau, svarbiausia, kad visi sutariame, kad iš tiesų tai yra neteisybė, nes tie žmonės sumokėjo mokesčius, mokėjo prieš tai daug metų, o tai, kad dabar jų pajamos sumažėjo, ne jų kaltė. Jeigu taip nebūtų nutikę pandemijos metu, vis tiek būtų mūsų valstybė mokėjusi jiems socialines išmokas, kurias jie užsidirbo.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia M. Majauskas. Ruošiasi T. Tomilinas.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Vis tiek aš stebiuosi kolegomis. Teisėkūra reikalauja, kad aiškinamojo rašto 12 punkte būtų nurodyta, kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų... lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti. Jūs tada sakote – na, tai svarbi problema, bet, žodžiu, per daug svarbi, todėl apskaičiuoti nelabai galime. Aš vis tiek raginčiau, nepaisant to, kiek svarbios, kiek jautrios, kiek aktualios problemos, bent kažkokį skaičių įrašyti. Galima įrašyti kažkokį, tarkim, nuo 1 iki 10, nuo 10 iki 50, dar 100, bet bent kažką, kad apčiuopiamai žiūrėtume ir žinotume, ar mes galime sau leisti, ar negalime.

D. ŠAKALIENĖ (LSDPF). Man atrodo, kad šiuo atveju mes visi labai aiškiai suprantame, kad šitie žmonės neteko tam tikro išmokų dydžio, ir ypač kai kalbame apie ilgalaikes išmokas, ypač susijusias su vaikų auginimu, ir tai, kad šiame kontekste mes nuolat kalbame apie paramą ir pagalbą šeimoms, tai, matyt, ne skaičiai yra esmė. Turbūt jūs pats suprantate, kad čia nėra kalbama apie šimtus milijonų eurų.

Kokia tiksliai tai turėtų būti suma? Aš nenorėčiau pateikti, kaip jūs sakote, kažkokį skaičių, nes šiuo metu tikslaus skaičiaus pateikti negaliu. Bet taip pat iš visos informacijos, kuri yra ir viešai komunikuojama, ir kalbėdami su mūsų Vyriausybės atstovais matome, kad ir Vyriausybė planuoja tam tikrus pokyčius šioje srityje, todėl aš manau, kad tas tikslus skaičius bus pateiktas. Aš tikiu, kad mūsų Socialinės apsaugos ir darbo ministerija tą skaičių galės tiksliai apskaičiuoti.

Be to, kaip ir sakiau, vis tiek bus prašoma Vyriausybės išvados. Manau, kad ji tai galės įvertinti tiksliau. Manau, kad komandinis darbas yra visai neblogai, turint omeny, kad kaip opozicijos atstovė pasitikiu jūsų Vyriausybės gebėjimu tą skaičių įvertinti. Priimčiau tai kaip pozityvą.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia T. Tomilinas. Ruošiasi L. Nagienė.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Gerbiama kolege, tikrai svarbus jūsų projektas. Kiek žinau, jau nemažai laiko ir jūsų frakcijos vadovas vis derasi dėl to įstatymo atsiradimo vienokio ar kitokio, ar per jūsų pataisas, ar per Vyriausybės iniciatyvą. Kiek aš atsimenu, prasidėjus pandemijai vokiečiai iš karto tokį modelį įdiegė ir pradėjo mokėti už socialinį draudimą iš biudžeto iš karto, kad žmonės neprarastų bent jau socialinių garantijų.

Mano klausimas. Jeigu nėra skaičiaus, tai bent gal yra pagalvota, iš kurio biudžeto čia vis dėlto būtų finansuojama? Ar mes kalbame apie „Sodros“ rezervo klausimą ir jo naudojimą, ar vis dėlto kalbame apie valstybės biudžetą ir skolinčas lėšas, kurios turėtų kompensuoti „Sodrai“ tuos nuostolius? Ačiū.

D. ŠAKALIENĖ (LSDPF). Kaip jūs ir įvardinote, tikriausiai yra kelios alternatyvos, kurias būtų galima svarstyti. Aišku, jeigu tik būtų įmanoma pasinaudoti skolintomis lėšomis, nes mes ir turime tikslą jomis pasinaudoti tam, kad sumažintume smūgį, kurį patyrėme dėl pandemijos. Aišku,

kad tai būtų tas prioritetas, tačiau bet kuriuo atveju, matyt, jeigu turime labai aiškų tikslą, turime suvokimą, kad socialinė neteisybė iš tiesų įvyko, dėl priemonių ir dėl būdų tikrai susitarsime. Aš džiaugiuosi, kad klausimai yra ir kolegų iš opozicijos, ir kolegų valdančiųjų. Vadinasi, visiems mums turbūt panašiai rūpi ši situacija.

PIRMININKAS. Klausia L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (LVŽSF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas kolega, iš tikrųjų jūs šiandien negalėtumėte pateikti skaičiaus, nes...

PIRMININKAS. Blogai girdisi, kolege.

L. NAGIENĖ (LVŽSF). Nesigirdi? Skaičiaus jūs ir negalėtumėte pateikti, nes „Sodra“ neturi tokios žymos pristatydamą SD formą, kurioje yra surašytos draudžiamosios pajamos ir būtų pažymėta, kad tai yra subsidija už prastovą. Tikrai jums ir negali dabar informacijos pateikti, aš manau, ministerija. Tokius duomenis turi tik Užimtumo tarnyba. Nebent bus galimybė sujungti tuos duomenis, tada mes galėsime išspręsti tą klausimą.

Mane vis tiek jaudina, kaip jūs įsivaizduojate, per kiek laiko, nes čia yra nuo praeitų metų balandžio 8 dienos (pasižiūrėjau įstatymo pataisą), kaip jūs planuojate, per kiek laiko tai yra įmanoma padaryti, nes ne tik priėmus įstatyminius aktus, bet bus reikalinga ir nauja programinė įranga perskačiuoti, nes čia lies tikrai ne vieną žmogų, nes liečia ir Ligos ir motinystės, ir Nelaimingų atsitikimų darbe įstatymus? Tai apima didžiulę grupę žmonių. Ačiū.

D. ŠAKALIENĖ (LSDPF). Taip, iš tikrųjų iššūkis yra gana rimtas. Tas iššūkis yra ir techninis, ir finansinis, bet šiuo atveju, matyt, tai ir yra vienas iš atvejų, kad jeigu mes kalbame, kad turime būti solidarūs su tais, kurie nukentėjo labiausiai, jeigu mes sakome, kad norime būti lanksti, greitai reaguojanti ir moderni valstybė, tai turėdami omenyje, kad jau turėjome praeitoje kadencijoje irgi tam tikrų iššūkių, kai turėjome tam tikras išmokas perskačiuoti ir įvyko labai tokių rimtų pamokų, iš kurių pasimokėme, aš manau, šį iššūkį taip pat įveiksime.

Kita vertus, modernios technologijos turbūt yra ta sritis, kur nenorime atsilikti, todėl manau, kad galėsime tai padaryti. Tačiau realistiškai vertinu, taip, tai nebus vieno, dviejų ar trijų mėnesių klausimas, bet labai norėtusi, aišku, jau šiais metais turėti tam tikrą rezultatą.

PIRMININKAS. Ačiū. Dėl balsavimo motyvų – J. Džiugelis.

J. DŽIUGELIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiami kolegos, kaip ir minėjau klausdamas, pataisa yra reikalinga, bet noriu atkreipti dėmesį, kad paraleliai Vyriausybėje taip pat vyksta procesai. Na, pinigų suma, nors pranešėjos ir nebuvo įvardinta, nėra smulkmė. Manytina, kad šį projektą būtų tikslingiausia teikti su patikslinamu biudžetu, kuris metų viduryje ir bus patikslinamas. Todėl iš esmės kaip ir pritardamas pačiam šio projekto turiniui, kviesčiau padaryti kelis dalykus. Tikrai reikėtų Vyriausybės išvados ir džiaugiuosi, kad pati pranešėja neprieštaravo.

Kitas dalykas, labai svarbu dabartiniame etape nesuteikti mamoms ir tėčiams lūkesčių, kurie galbūt nebus realizuoti. Kviesčiau balsuoti atsakingai. Bet kuriuo atveju noriu labai aiškiai dar kartą anonsuoti, kad Vyriausybei rūpi mamos ir tėčiai, kurie nukentėjo per pandemijos laikotarpį, ir įstatymų projektai tikrai yra rengiami, jie bus pateikiami lygiai taip pat Vyriausybės. Bet balsuokime, sakykim taip, pagal savo sąžinę, galvodami apie valstybės biudžetą. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Dėl motyvų prieš kalbės M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiama pranešėja, mieli kolegos, matyt, visiems mums rūpi ir šeimos, ir mamos, ir tėčiai, ir vaikų gerovė. Čia, matyt, nereikėtų varžytis, kieno meilė yra didesnė. Mūsų atsakomybė yra leisti įstatymus ir mes juos turėtume priimti ne remdamiesi emocijomis, o praktiniais skaičiavimais, sprendimais, kuriais mes spręstume konkrečias problemas. Aš esu įsitikinęs, kad pati problemos sprendimo priemonė iš esmės yra teisinga ir reikėtų ieškoti dėl jos sutarimo, tačiau labai prašau gerbiamos pranešėjos teikiant naujus projektus pagalvoti apie tai, kad kažkokia suma turi būti nurodyta. To reikalauju ne aš – to reikalauja įstatymas, to reikalauja teisėkūros pagrindai. Aiškinamajame rašte yra aiškiai parašyta, kad turime nurodyti. Aš suprantu, kad jūs iki cento negalite tiksliai paskaičiuoti, bet priimant Seimo nariams sprendimą įvertinti, ar tai yra 10 mln., ar tai yra 50, ar tai yra 100 mln., gal tai išvis vos tik kelių milijonų klausimas, būtų tikrai atsakinga. Man atrodo, kad tai padaryti tikrai nebūtų taip sudėtinga bendradarbiaujant su atsakinga ministerija. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Kolegos, kadangi nuomonės išsiskyrė, bus balsuojama nustatytu laiku.

16.11 val.

Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įstatymo Nr. VIII-1509 3, 13, 19 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-290 (pateikimas)

Dabar kitas darbotvarkės klausimas – Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įstatymo 3, 13, 19 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-290. Kadangi pranešėja kaip ir pristatė jį, tai gal galime iš karto pradėti nuo klausimų?

D. ŠAKALIENĖ (LSDPF). Aš gal tada...

PIRMININKAS. Dar norite papildyti?

D. ŠAKALIENĖ (LSDPF). ...tiesiog trumpai papildysiu, kad iš esmės pagrindinis dalykas irgi čia yra labai svarbus, nes yra ilgas laikotarpis, į kurį atsižvelgiama apskaičiuojant išmokos dydį. Pavyzdžiui, vėlgi taip pat, net jeigu žmogus bus sužalotas 2022 metais, jo išmoka vis dar bus mažesnė dėl to, kad šiandien dėl karantino yra sumažėjusios jo pajamos. Šiuo atveju tai yra socialinio teisingumo principas, jis yra labai svarbus. Tikrai priimu kolegos pastabas dėl tų skaičių, kurie iš tikrųjų yra labai svarbūs, bet vėlgi aš manau, kad šiuo atveju mes tikrai galime turėti tą tokį pakankamai sėkmingą komandinį darbą, ir labai tikiuosi, kad atrasime sprendimus. Tuo labiau, kaip minėjo kolegos, ir lėšų šaltiniai taip pat galėtų būti aptarti.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūsų klausiti norėtų trys Seimo nariai. Pirmasis klausia J. Džiugelis.

J. DŽIUGELIS (TS-LKDF). Ačiū. Iš esmės turėjau analogišką klausimą dėl biudžeto poreikio, bet, kaip suprantu, atsakymo nebus šitame etape. Vis dėlto norėčiau akcentuoti, kad ir šį įstatymo projektą paraleliai rengia Vyriausybė ir bus pateikimas dar pavasario sesijoje drauge su biudžeto peržiūrėjimu.

Gerbiami kolegos, iš tiesų, kadangi nėra pateikiamas finansų poreikis, manyčiau, reikėtų šiek tiek santūriau balsuoti dėl iniciatyvų, kad nesuteiktume neteisėtų lūkesčių Lietuvos žmonėms. Čia klausimo neturiu, nes tiesiog nėra aiškių skaičių. Ačiū.

D. ŠAKALIENĖ (LSDPF). Aš gal tada į tai trumpai reaguosiu. Kaip ir, kolega, pats sakote, kad ir Vyriausybės yra rengiami tam tikri sprendimai. Iš tiesų šių projektų pateikimas buvo atidėliojamas nuo pat sesijos pradžios, nes iš tiesų laukėme tam tikrų parengtų projektų, pasiūlymų iš Vyriausybės. Šiuo atveju tikrai niekas nesivaržo dėl to, kas labiau myli šeimas. Turbūt visi sutinkame, kad vienodai matome situaciją. Tiesiog dabar pritarus po pateikimo šiems projektams, jau galėtume, viena vertus, turėti Vyriausybės išvadą ir tam tikrą įvertinimą, ir konkrečius pasiūlymus.

Kita vertus, labai gerai suprantu šitą visą procedūrą, kad tikrai turės būti svarstomi kartu su ateinančiais iš Vyriausybės projektais. Matyt, svarstymas būtų numatytas tiksliai tada, kai ir Vyriausybės projektai atkeliaus. Aš manau, kad iš tų abiejų paketų mes galėtume surasti patį geriausią ir efektyviausią sprendimą. Nors matau kolegos kaip ir tokią išsakytą mintį, kad čia galbūt nereikėtų šiandien pritarti, tai aš kaip tik manyčiau, pritarkime tam pirmam pasiūlymų paketui, turėkime Vyriausybės išvadą ir tada pritarkime Vyriausybės atneštiems alternatyviems pasiūlymams, kuriuose tam tikri klausimai bus siūdomi spręsti šiek tiek kitaip, bet lūkesčių prasme visiškai ta pati esmė – atitaisyti tą žalą, kurią žmonės patyrė ne dėl savo kaltės, ir ištaisyti tas spragas, kurios šiandien įvyko.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia L. Nagienė. Ruošiasi M. Majauskas.

L. NAGIENĖ (LVŽSF). Labai ačiū, pirmininke. Mano tie klausimai būtų beveik tokie patys, bet reikėtų, kadangi čia jau ir į priekį Dovilė yra... Ateitis mūsų, kad bus išmokos, jeigu žala padaryta ir nukentėjęs nuo nelaimingų atsitikimų. Taigi reikėtų galvoti, kartu ir Vyriausybei teikti dar ir siūlymą dėl formų pateikimo, nes formos turėtų būti išsamios, kad nereikėtų, kaip jūs šiandien negalėjote įvardinti skaičiaus, kokios sumos reikia, kiek asmenų paliestų. Jeigu būtų normaliai užpildyta SD forma, jokios problemos nebūtų. Aš manau, kad tai irgi reikėtų iškart inicijuoti. Galvoju, kad teikdami projektą apie tai galvokime ir komitete svarstydami tą klausimą, jeigu tiksliai (tikėkimės) pereis.

D. ŠAKALIENĖ (LSDPF). Taip, aš irgi to labai tikiuosi. Matyt, svarbiausias dalykas, kad mes aiškiai įvertintume, kad vienintelis dalykas, kuris turi įvykti, neturi būti įtraukiami tie laikotar-

pie, kai asmuo ne dėl savo kaltės buvo karantine ir dėl to sumažėjusios pajamos gali paveikti bendrą vidurkį, kuris apskaičiuojamas iš tų 12 mėnesių laikotarpio.

PIRMININKAS. Klausia M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiama kolege, klausimas dėl reikalingų finansinių resursų, matyt, aptartas ir toks bendras sutarimas, kad vis tik reikia ieškoti, kaip įstatymai numato, sumos, kuri padėtų Seimo nariams apsispręsti, kiek tokio sprendimo reikia.

Bet aš norėčiau jūsų paklausti kito klausimo. Jūs, žinodama, kad Vyriausybė rengia panašius, o gal net identiškus projektus, vis tiek teikiate, taip bėgdama šiek tiek prieš traukinį. Sakyskite, ar jūs netikite Vyriausybės nuoširdumu, kad jai rūpi ir jina juos parengs, ar jūs manote, kad jina vilkina, ar manote, kad galbūt nekokybiškus parengs, arba galbūt yra kažkokia kita priežastis, kodėl jūs, žinodama apie tuos procesus Vyriausybėje, vis tiek teikiate savo tuos projektus? Aš suprantu, kad tai yra šventa Seimo nario teisė teikti projektus, bet tiesiog tas suderinamumas su Vyriausybės iniciatyva. Ar jūsų tokia nuojauta, kad ji delsia šiek tiek, ar kokios priežastys yra?

D. ŠAKALIENĖ (*LSDPF*). Salėje kaip tik yra ir socialinės apsaugos ir darbo ministrė. Mes su ja kalbėjome jau turbūt prieš pusę metų, nežinau, tikrai prieš kelis mėnesius apie šituos projektus. Aš iš tiesų įsivaizduoju, kad krūvis yra baises ir iššūkių tikrai yra labai daug, turint omenyje, kad dėl tos esminės idėjos sutarimas yra, tačiau matymas tam tikrų sprendimo būdų, aišku, galbūt yra vienoks šiek tiek iš valdančiųjų pusės, kitoks iš opozicijos, tačiau dėl problemos identifikavimo, dėl būtinybės tą problemą spręsti, dėl būtinybės atkurti socialinį teisingumą sutarimas yra.

Mūsų frakcijoje šitos pataisos jau parengtos kuris laikas. Taip pat laukiame galimybės pateikti nuo pat šios sesijos pradžios. Nepasakyčiau, kad aš kur nors užbėgau prieš traukinį ar kažkaip, tiesiog šitą procesą jau ilgą laiką darėme. Nemanau, kad Vyriausybė delsia. Aš tikrai pasitikiu gerbiama Monika, jos geranoriškumu ir profesionalumu taip pat. Praeitoje kadencijoje abi buvome opozicijoje. Neturiu jokių abejonių, kad tie projektai bus suderinti.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūs atsakėte į visus klausimus.

Dėl balsavimo motyvų pasisakyti nėra norinčių. Tačiau, kadangi analogiškos normos, tikriausiai reikės balsuoti iš anksto nustatytu laiku.

16.18 val.

Nedarbo socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-1904 5, 6 ir 7 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-291 (pateikimas)

Kitas įstatymo projektas – Nedarbo socialinio draudimo įstatymo 5, 6 ir 7 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-291. Ar kolegė norėtų papildyti kažką prie to, ką jau sakė?

D. ŠAKALIENĖ (*LSDPF*). Taip, čia yra du tokie turbūt punktai, į kuriuos reikėtų atkreipti dėmesį, kad darbą pandemijos laikotarpiu prarado daugiau nei 150 tūkst. darbuotojų. Tai iš tikrųjų yra nemažą nerimą keliantis skaičius.

Kalbant apie nedarbo draudimą, jeigu, pavyzdžiui, ypač jauni asmenys, kurie įsiliejo į darbo rinką, taip nepasisekė, kad pandemijos laikotarpiu, tai manome, kad jeigu iki įsiregistravimo Užimtumo tarnyboje jie turėjo bent 6 mėnesių, o ne 12 mėnesių, nedarbo draudimo stažą per paskutinius 30 mėnesių, tai jiems tada galėtų būti taikomos tos pačios sąlygos. Turiu omeny, tuo metu, kai yra paskelbta ekstremalioji situacija ir (ar) karantinas.

Šiuo atveju aš manyčiau, kad irgi tai būtų lygių galimybių sudarymas tiems žmonėms, kurie ne dėl savo kaltės negalėjo surinkti darbo stažo dėl to, kad daugelis verslų ir darbų buvo sustoję ir nebuvo tiesiog galimybės vykdyti tam tikrų veiklų. Matau, kad jau kolega M. Majauskas tikriausiai...

PIRMININKAS. Ačiū. Jūsų nori paklausti vienas kolega – M. Majauskas. Prašom.

M. MAJAUSKAS (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiama kolege, tai jau trečias jūsų projektas, trečias paketas iš eilės, kur jūs akivaizdžiai ignoruojate teisėkūros reikalavimą nurodyti valstybės resursus, reikalingus įgyvendinti šį projektą. Aš čia ne tam, kad jus moralizuočiau ar kaip nors mokyčiau, ne mano čia nei atsakomybė, nei pareiga. Aš tik atkreipiu dėme-

si, kad iš pagarbos kitiems Seimo nariams ar balsuojantiems dėl jūsų pasiūlymų reikia žinoti tokią aplinkybę. Teisėkūros pagrindai numato, kad prieš priimant sprendimą turime žinoti, kiek valstybės resursų tai gali pareikalausiti.

Aš suprantu, kartais iš tiesų gali būti labai sunku įvertinti, tikrai pasitaiko tokių situacijų. Galbūt ši situacija yra tokia, kad iš tiesų iš skubėjimo nėra laiko visko įvertinti. Nesiimu vertinti, kuris čia tas atvejis, bet vėlgi susimildamas prašau jūsų skirti šiek tiek laiko ir visuomet įvertinti, kiek siūlomas teisės aktas gali kainuoti valstybės išlaidų. Ačiū.

D. ŠAKALIENĖ (LSDPF). Aš tikrai noriu trumpą komentarą šiuo atveju pasakyti. Čia nėra tokių pasiūlymai, kur mes įvedame kokias nors naujas išmokas, kurių nebuvo. Mes siūlome tiesiog tą skirtumą padengti, kad bet kuriuo atveju tos išmokos būtų sumokėtos, jei nebūtų dėl pandemijos žmonės išsiųsti į prastovas ir nebūtų sumažėjusios jų pajamos. Aš neabejoju, kad čia nėra toks klausimas, kur reikia spręsti apie naujų lėšų radimą kokioms nors naujoms išmokoms.

O dėl pagarbos ir moralizavimo, gal tiesiog šią vietą, nežinau, praleiskime.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūs atsakėte į visų kolegų klausimus.

Dėl balsavimo motyvų nori pasisakyti J. Džiugelis.

J. DŽIUGELIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiami kolegos, kaip ir minėjau, pačioje pradžioje teikiant visą šitą paketą, jis yra reikalingas ir yra jau daromas teisėkūrine prasme – yra rašomas Vyriausybės. Man atrodo, šiek tiek nesolidu būtų žinant tai, kad Vyriausybė jau rengia profesionalius įstatymų paketus su konkrečiomis finansų poreikio eilutėmis, dabartiniame etape balsuoti už šiuos įstatymų projektus, tuo labiau kad jie gali keistis, kai žinosime, kiek galėsime šiam paketui skirti valstybės lėšų.

Gerbiami kolegos, aš suprantu norą ir tam tikras politines lenktynes pabarstyti valstybės lėšų socialiai pažeidžiamiesiems žmonėms arba nukentėjusiems nuo pandemijos. Visi mes čia turbūt esantys norime gero žmonėms. Bet vis dėlto tą gėrį dalinkime atsakingai ir pamatuotai. Todėl dabartiniame etape asmeniškai negalėsiu balsuoti už, nes ypač svarbu yra neišsprogdinti ir valstybės biudžeto per šį sunkų laikotarpį mums visiems. Kviečiu susilaikyti. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Už dėl balsavimo motyvų kalba D. Griškevičius.

D. GRIŠKEVIČIUS (MSNG). Gerbiami kolegos, man atrodo, čia betiksliai ginčai vyksta dabar. Tai yra pateikimo stadija. Seimo nariai turi tokią teisę ir priimkime. Svarstymo stadijoje bus sujungiami pasiūlymai ir visa kita. Tuo labiau visos pusės sutarė, kad šios įstatymo pataisos iš esmės yra reikalingos. Taigi vis dėlto kviesčiau šiuo atveju atmesti kažkokias tuščias ambicijas ir pritarti, o po to komitete svarstyti ir rasti reikalingą sprendimą.

PIRMININKAS. Ačiū. Kolegos, balsuosime dėl šio projekto nustatyto laiku.

16.24 val.

Darbo kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo įstatymo Nr. XII-2603 107 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4528, Pelno mokesčio įstatymo Nr. IX-675 21 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4529 (pateikimas)

Dabar kitas įstatymo projektas – Darbo kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo įstatymo 107 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4528. Pranešėjas – S. Gentvilas. Ir lydimasis Pelno mokesčio įstatymo 21 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas.

S. GENTVILAS (LSF). Gerbiami kolegos Seimo nariai, Lietuvos piliečiai, teikiame du įstatymų projektus, kurie registruoti pernai vasario 24 dieną. Jų tikslas yra apmokestinti, atsiprašau, komandiruoipinių, dienpigiinių darbuotojams išmokėjimą leisti atlikti tikrai bankiniu pavedimu.

Kas turėjo įtakos tokiems pasiūlymams atsirasti? Iš esmės diskusijos 2019 metų pabaigoje, kai Trišalėje taryboje tarantis dėl komandiruojamų darbuotojų minimalaus atlyginimo indeksavimo koeficientų tuomet buvo priimtas vienašališkas Vyriausybės nutarimas, įsigaliojant, tuo pačiu momentu vykstant deryboms Europos Parlamente dėl Mobilumo paketo, akivaizdžiai daug buvo sutelkta dėmesio į darbo sąlygas vairuotojų, kurie dirba Lietuvos įmonėse, bet fiziškai abso-
liučią dalį laiko praleidžia keliuose arba statybose kitose Europos Sąjungos valstybėse. Tuomet diskutuojant 29 Seimo nariai kreipėsi į Konstitucinį Teismą dėl tuometinės Vyriausybės 2019 me-

tų spalio mėnesį priimtų sprendimų pritaikyti 1,5 karto koeficientus minimaliam atlyginimui. Tai buvo atlikta vienašališkai. Ryte įdėtas Vyriausybės nutarimo projektas, po pietų priimtas Vyriausybės posėdyje. Konstituciniame Teisme šitas skundas yra trečias eilėje ir netrukus išgirsime Konstitucinio Teismo verdiktą.

Tačiau negalima ignoruoti to fakto, kad mūsų šalyje registruoti darbuotojai masiškai yra komandiruojami ir dirba, lyg jūreiviai, užsienio šalyse. Teko ne su vienu kalbėti, teko kalbėti ir su profesinėmis sąjungomis apie galimas rizikas ir galimus išnaudojimo atvejus. Praėjusią savaitę pasirodė išsamus žurnalistinis tyrimas, kuris dar kartą patvirtino tai, dėl ko mes registravome šią projektą dar 2020 metų vasario mėnesį, matydami tą problematiką, su kuria susiduria komandiruojami darbuotojai. Jau tuomet siūlėme, kad dienpinigiai būtų pervedami tikrai bankiniu pavedimu.

Kalbėtasi ir su logistikos bendrovėmis tuomet, 2020 metų pavasarį, kaip tai darytų įtaką. Iš esmės buvo argumentuojama tuo, kad dirbantys užsieniečiai turi didelių kaštų išsigyryninti šitą užsienio valiutą savo šalyse, todėl yra abejonių, bet su profesinėmis sąjungomis kalbantis visgi motyvai nulėmė, kad mes registravome šią projektą ir kartu su kolegomis V. Čmilyte-Nielsen, G. Vaičekausku, E. Gentvilu teikiame šį projektą jums šiandien.

Tiek trumpai. Tikiuosi, atsakysiu ir patikslinsiu, kai užduosite klausimus.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas kolega. Jūsų nori paklausti penki Seimo nariai. Klausia M. Majauskas. Ruošiasi J. Džiugelis.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiamas pranešėjau, ačiū už jūsų pristatymą. Man atrodo, tikrai labai svarbu, kad susitelktų visas Seimas, frakcijos, frakcijų atstovai, neignorotų problemos transporto sektoriuje, kaip matome, darbuotojų išnaudojimas, apgaulinga apskaita, sukčiavimas, turto pasisavinimo atvejai, ir imtųsi ryžtingų priemonių dėl šešėlio mažinimo ir darbuotojų išnaudojimo.

Labai svarbu, matyt, įvardinti ir problemos mastą, apie kurį kalbame. Finansų ministerijos duomenimis, gerbiama kolegė, dienpinigių per metus transporto sektoriuje išmokama 500 mln. eurų.

Gerbiamas pranešėjau, ar turite kokių nors vertinimų ar paskaičiavimų, kokia dalis iš jų, tikėtina, yra išmokama gryniaisiais pinigais?

S. GENTVILAS (LSF). Ne, neturiu aš vertinimų, bet žinau, kad 70–80 % dirbančiųjų transporto, logistikos sektoriuje, kai nevietiniai pervežimai, yra užsienio šalių piliečiai, ir dažniausiai trečiųjų šalių piliečiai. Kaip ir lietuviai iki įstojimo į Europos Sąjungą dažnai parsiveždavo valiutos grįždami iš ilgos komandiruotės, taip ir šiuo metu tai egzistuoja. Pasaulis pasikeitė per tuos metus ir tikrai bankiniai pavedimai nebėra brangūs, nebereikia naudotis brangių tarpininkų paslaugomis. Čia yra tiesiog XXI amžiaus absoliuti higiena, kad tai turi vykti bankiniu pavedimu.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia J. Džiugelis. Ruošiasi A. Sysas.

J. DŽIUGELIS (TS-LKDF). Ačiū. Iš esmės mano klausimas buvo labai panašus kaip M. Majausko, kiek ši priemonė padėtų ištraukti pinigų iš šešėlinės rinkos šitame sektoriuje, bet suprantu, kad duomenų, skaičiavimo neturite kol kas. Bet koku atveju, manau, priemonė yra taikli ir reikalinga.

Bet tada eikime toliau. Kokia jūsų nuomonė apie apskritai grynujų pinigų atsiskaitymą kai kuriuose sektoriuose, pavyzdžiui, kirpyklose ir kituose sektoriuose, kuriuose cirkuliuoja gana didelės grynujų pinigų sumos ir ten lygiai taip pat egzistuoja tam tikras galimas šešėlis? Kokia tiesiog jūsų nuomonė tuo klausimu? Ačiū.

S. GENTVILAS (LSF). Dėkoju. Jeigu čia praplėstume diskusiją, šešėlis logistikos sektoriuje greičiausiai egzistuoja ten, kur akcininkai arba vidutinio lygmens vadybininkai nori išsigyryninti pinigus vairuotojų ir dirbančiųjų sąskaita. Dienpinigiai yra vienintelė pajamų forma, kuri nėra niekaip apmokestinama. Negalima sakyti, kad tai vyksta visose bendrovėse ar daugumoje bendrovių. Bet tai ne mano atsakymai, ne mano pareigos į tai atsakinėti. Tai turi atlikti kompetentingos įstaigos.

Kalbant apie perspektyvą, taip, aš manau, kad valstybė turėtų finansuoti bankinių kortelių aparatų... komisiniu mokesčiu, nes ypač smulkusis ir vidutinis verslas, mes matome atėję į kavinę arba parduotuvę, sako, kad atsiskaitymai bankinėmis kortelėmis priimami nuo 5 eurų ar 10 eurų, ir valstybei iš esmės apsimoka kompensuoti ir subsidijuoti.

Bankų asociacija yra sakiusi, kiek galėtų kainuoti tokia kompensacija, ir mes iš tikrųjų galėtume pagalvoti apie tai, ką galvojo Švedija, kad taptų pirma pasaulio valstybe be grynųjų pinigų.

Toliau būtų galima galvoti apie tai, kad kai kurioms ypač pavojingoms įmonėms, kuriose yra didelė rizika pasireikšti nelegaliam darbui arba atsiskaitymui grynaisiais, būtų neleista turėti kasos aparatų... tai yra kasos. Man atrodo, ar Mokesčių inspekcija, ar Finansų ministerija tikrai galėtų teikti tokius pasiūlymus dėl statybų sektoriaus įmonių ar kitų įmonių, kuriose iš esmės pavedimai turi būti absoliuti praktika, bet vis dar egzistuoja įmonės kasa. Man atrodo, tai yra dalis didelio rizikos faktoriaus.

PIRMININKAS. Ačiū. Turėtų klausti A. Sysas, bet jo nematau. Klausia M. Puidokas. Ruošiasi V. Bakas.

M. PUIDOKAS (DPF). Dėkui, gerbiamas pirmininke. Pakeitimas tikrai labai konkretus dėl komandiruojamų asmenų. Kalbant apie dienpinigius, jie turėtų būti mokami bankiniu pavedimu. Vis dėlto nežinau, kas inspiravo tokį įstatymo pakeitimo projektą, nes Seimo Socialinių reikalų ir darbo komitete daug diskutavome dėl dienpinigių mokėjimo transporto sektoriuje, bet ir ten darbuotojų ir darbdavių pozicijos buvo labai skirtingos.

Taigi šiuo atveju drastiškai išplečiame veikimo lauką ir kertame iš peties, bet kol kas dar nėra panaikinti grynųjų pinigai kaip tokie ir atlyginimų mokėjimas grynaisiais. Ar tikrai manote, kad būtent toks sprendimas jau yra pribrendęs ir kokias esmines problemas jis išspręs? Dėkui.

S. GENTVILAS (LSF). Taip, mes, tie, kurie registravome projektą dar prieš 14 mėnesių, jau tada matėme šią problemą. Dabar ji aktualizuota žiniasklaidos tyrimų, komitetų svarstymų, bet jau tada buvo akivaizdu. Tie, kas pažįsta komandiruojamų asmenų, žino, kad rizika egzistuoja dėl tokių neapskaitytų išskaitymų arba žalos išskaitymų, kurie nėra reglamentuoti.

Tai yra didelis pavojus ir iš tikrųjų tai reikia reglamentuoti. Man atrodo, tai bus į naudą ir skaidriai dirbančioms įmonėms, kurios turi konkurentų prastos praktikos, nes verslo yra visokio – skaidriai dirbančio ir neskaidriai dirbančio. Šis pasiūlymas padės verslui, kuris dirba pagal įstatymus ir gerbia darbuotojų teises. Aišku, tikėkimės, ir darbuotojų teisės bus apgintos. Ne visi gal perskaito lietuviškai kontraktus, nes, kaip minėjau, nemaža dalis būtent logistikos sektoriuje yra lietuviškai nekalbantys asmenys.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Jūsų norėjo klausti V. Bakas, bet aš jo nematau salėje. Klausia J. Pinskus.

J. PINSKUS (MSNG). Ačiū, pirmininke. Mano klausimas ministrui būtų toks: ar jūs pats tikite ta nauda šio įstatymo projekto, kad iš tikrųjų šis sektorius taps skaidresnis? Iš tiesų grynųjų pinigų niekas nepanaikino. Ar tai nebus tie patys vokeliai, tik skirtingose kišenėse – vienas pavedimas, kitas vokelis. Jeigu iki šiol 500 mln. buvo vokelių, tai tiesiog aš nelabai matau to tikslo arba tos naudos šio projekto. Jis turėtų būti koks nors kitoks. Aš suprantu, kad šiame sektoriuje reikia to skaidrumo, reikia ką nors daryti, bet ar tai bus ta nauda, kurios gal mes patys visi tikimės ir galvojame?

S. GENTVILAS (LSF). Dėkoju už klausimą. Aš gal atsakysiu šiek tiek iš toliau. Buvo toks vokietis P. Eigenas. Jis vadovavo Pasaulio banko Afrikos padaliniui. 1980–1990 metais buvo įteisinta įmonių, turinčių ryšių su tomis valstybėmis, buhalterijoje leisti neapskaityti įmonėms kai kurio procento pajamų ir lėšų. P. Eigenas, dirbdamas Pasaulio banko vadovu Afrikoje, matė, kaip įmonės papirkinėjo, iš esmės prievartavo tas šalis ir galėjo tai legaliai nuskaityti savo apskaitoje. Nesitaikstydamas su šia praktika, P. Eigenas įkūrė šiandien gerai pažįstamą organizaciją „Transparency International“. Vienas iš pagrindinių „Transparency International“ tikslų buvo panaikinti Vakarų valstybėse teisę išskaityti ir įskaityti kyšius, kurie galėjo būti dalinami oficialiai.

Na, mes žinome, kad tai vyksta ir tai daroma. Tai yra labai pigi priemonė. Siūlau tiesiog priartinti jai.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Jūs atsakėte į visus klausimus.

Dėl balsavimo motyvų buvo užsirašęs kalbėti J. Džiugelis. Nebematau aš jo. L. Nagienė. Prašom.

L. NAGIENĖ (LVŽSF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Iš tikrųjų reikėtų pritarti šiam projektui. Tikriausiai anksčiau dirbdami kitoje institucijoje matėme, kokia yra mūsų vežėjų situacija. Vežėjų atlyginimas, darbo užmokestis yra mažesnis negu jų dienpinigiai. Patikėkite, gaunamos išmokos

tada labiausiai ir nukenčia. Todėl nedaryti nieko yra galbūt paprasčiausia, bet bent vienas žingsnis, bent jau eis tie pinigai, kurie oficialiai bus pervesti į banką. Aš manau, visi turi korteles, nes jie ir už kurą atsiskaito, ir turi korteles, tai čia problemos tikrai dėl to nebūtų ir tikrai nebecirkuliuotų gryniesi pinigai. Todėl kviečiu tikrai palaikyti, nes vežėjai tikrai patys džiaugsis tuo, kad turės pinigus oficialiai kortelėse. Jie bus pervesti į jų korteles. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Daugiau kalbančių nematau.

16.39 val.

Darbo kodekso 139 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-419 (pateikimas)

Kitas įstatymo projektas... Dėl šio balsuosime nustatytu laiku, o tas laikas jau turbūt labai arti, 10–15 minučių, nes liko vienas projektas. Jį turėtų pristatyti M. Majauskas. Darbo kodekso 139 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-419. Prašom, kolega.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiamas posėdžio pirmininke, mieli kolegos, Lietuvos kelių transportas yra labai ypatingas sektorius. Net ir pandemiais metais sugebėjo augti 6 % ir tai yra didelis pasiekimas. Šis sektorius sukuria 7 % Lietuvos bendrojo vidaus produkto, sudaro net trečdalį viso paslaugų eksporto ir įdarbina net 70 tūkst. darbuotojų. Esame pirmoje vietoje Europos Sąjungoje pagal tarptautinio transporto apyvartą vienam gyventojui. Lietuvos bendrovės yra didžiausios ne tik Lietuvos, bet visos Europos Sąjungos mastu. Tokiais pasiekimais mes kiekvienas turėtume iš tiesų didžiulius. Dalis šių pasiekimų yra pelnyta investicijomis, inovacijomis, kūrybingumu ir produktyvumu. Deja, dalis šio proveržio yra pasiekta ir sukčiavimu, apgaulinga apskaita, dokumentų klastojimu ir turto pasisavinimu. Šią situaciją atskleidžia ne vienas žurnalistinis tyrimas. Tai liudija ir Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos pažyma, kuri aprašo konkrečius ikiteisminius tyrimus ir tai, kaip atrodo šešėlis transporto sektoriuje. Aš pacituosiu kelis dalykus, kelis tarpus iš ikiteisminių tyrimų nuasmenintos informacijos: „Įmonės išrašo dalinai ar visiškai tikrovės neatitinkančius kasos išlaidų orderius. Iš vairuotojų renkamos lėšos į rizikos fondą ir ne visais atvejais gražinamos ar gražinamos nevisiškai, tam randant įvairiausių pasiteisinimų. Komandiruočių pinigai išmokami grynaisiais pinigais, kurių dalis būna oficialiai neapskaityti. Vairuotojai įmonėje įdarbinami tik prieš išvykstant į reisą, o grįžę atleidžiami iš darbo iki kito reiso ar suteikiamos nemokamos atostogos.“ Pirmą rekomendaciją, gerbiame kolegos, Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos – riboti išmokėjimą atlyginimų pagal darbo santykius grynaisiais pinigais. Ir rekomenduoja ne tik transporto sektoriuje atkreipdami dėmesį, kad labai panaši situacija yra ir statybų sektoriuje.

Analogišką situaciją konstatuoja ir Valstybinė darbo inspekcija, kuri (vėlgi pacituosiu) sako: „Nežymimas dirbtas darbo laikas, neapskaitomas viršvalandinis ir naktinis darbas, darbai organizuojami poilsio dienomis neįforminant to nustatyta tvarka. Nesilaikoma darbo ir poilsio laiko reikalavimų, netinkamai įforminamos darbuotojų darbo sutarties sąlygos, galimai tariamai išleidžiant jų prašymu nemokamų atostogų, taip pat neapmokama darbuotojui už darbą bei nesusimokami nustatyti mokesčiai.“ Rekomendacija, gerbiame kolegos, identiška – riboti atlyginimų mokėjimą grynaisiais, ir ne tik transporto sektoriuje. Iš esmės identišką poziciją išgirdome ir iš Valstybinės mokesčių inspekcijos, tai yra riboti atlyginimų mokėjimą grynaisiais, ir ne tik transporto sektoriuje.

Pabrėšiu, jog kalbame apie darbo santykius ir su jais susijusį atlyginimą. Nekalbame apie atsiskaitymą už prekes ir paslaugas, nes nėra tikslo konstatuoti, kad gryniesi pinigai reiškia šešėlį. Mes kalbame tik konkrečiai apie pajamas, gaunamas už darbo santykius. Toks būtent ir yra siūlymas priešais jus. Būtent tokį siūlymą ir teikiame kartu su kolegomis S. Gentvilu, A. Sysu, L. Kasčiūnu, T. Tomilinu, M. Maldeikiu, A. Čepononiu, V. Gapšiu, S. Jovaiša, L. Savicku, A. Butkevičiumi, R. Budbergyte, Ž. Pavilioniu ir gerbiame J. Džiugeliu.

Atkreipsiu dėmesį, kad šiuo klausimu pirmą kartą stoviu tribūnoje, tačiau yra kolegų, kurie stovėjo ne vieną kartą ir jau ne vienus metus kelia šį klausimą. Tai yra gerbiame T. Tomilinas ir gerbiame A. Sysas. Tikrai pagarba jiems už tai.

Trumpai pabandysiu adresuoti pagrindinę kritiką, kurią išgirdau rengdamas šį projektą ir diskutuodamas.

Pirma. Dažnai sako, kodėl, klausyk, čia dabar transporto sektorius yra toks neskaidrus ir šešėlinis, dabar kenčia visi sektoriai. Netiesa. Ten, kur matome, kad yra atsiskaitoma ir plačiai, ir intensyviai už darbo santykius grynaisiais pinigais, didele dalimi yra šešėlis, kaip kad, pavyzdžiui, ir statybų sektoriuje. Taigi transporto sektorius nėra vienintelis.

Antra. Dažnai pasigirsta kritika, taigi nėra bankomatų, kaip žmonės gyvens? Gerbiami kolegos, priešais jus yra, jeigu čia būtų galima įjungti prezentaciją, aš nežinau, ar matyti, bet priešais jus yra žemėlapis, kuriame yra parodyta, kiek yra vietų. Tai yra 116 banko skyrių, 1 tūkst. 44 bankomatai, 1 tūkst. 615 prekybos vietų, 2 tūkst. 191 terminalas ir iš viso maždaug apie 5 tūkst. vietų Lietuvoje, kur galima išsigryninti pinigus.

Išgryninimas iš tiesų iš bankomatų ir iš prekybos vietų krenta, nes grynųjų pinigų naudojimas krenta. Tokia tendencija yra ne tik Lietuvoje, bet ir visoje Europos Sąjungoje.

Trečia kritika, kurią dažnai girdžiu, kad problemų bus trečiųjų šalių piliečiams, žiūrėk, ukrainiečiai, baltarusiai, rusai negalės atidaryti sąskaitų. Netiesa. Lietuvos bankas konstatuoja, kad šiuo metu yra apie 100 tūkst. trečiųjų šalių piliečių sąskaitų, atidarytų Lietuvos bankuose, ukrainiečių, rusų ir baltarusių yra 100 tūkst.

Toliau kalbama, jog didės kaštai smulkiajam verslui, bet atkreipsiu dėmesį, kad smulkusis verslas ar stambusis verslas, jeigu jis moka mokesčius, jam kaštai, atsiskaitant ir darant pavedimus, o ne išrašinėjant kasos orderius, nekaupiant, inkasuojant, saugant grynuosius pinigus, visuomet bus pigiau. Aš suprantu, kad gali prireikti skaitytuvų, ir čia reiktų kalbėti galbūt apie kompensavimą tų skaitytuvų, vadinamų *Point of Sale*, bet iš esmės atsiskaityti pavedimu visuomet yra pigiau, negu kaupti pinigus, inkasuoti, juos saugoti ir vežioti.

Pabaigai. Dažnai mus gąsdina, kad nesiimtume tokių iniciatyvų, nes pabėgs vežėjai. Aš tai labai ramiai į tai žiūriu. Aš nežinau, ar mes norime turėti Lietuvoje verslą, bendroves, kurios savo konkurencingumą grindžia apgaulinga apskaita ir darbuotojų išnaudojimu. Aš esu tikras, kad tai nėra visi vežėjai, tikrai toli gražu ne, bet tie, kurie savo konkurencingumą grindžia būtent šiais bruožais. Aš nemanau, kad tokiame verslui Lietuvoje yra vieta, bet tai yra tik mano nuomonė.

Aš manau, kad priėmus šį sprendimą didės žmonių socialinės garantijos, mažės šešėlis ir mažės darbuotojų išnaudojimas. Ačiū už jūsų kantrybę išklausant. Mielai atsakysiu į jūsų klausimus.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Jūsų nori paklausti 13 Seimo narių. (*Juokas salėje*) Pirmasis klausia J. Džiugelis. Ruošiasi T. Tomilinas.

J. DŽIUGELIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamas pranešėjau, pritardamas jūsų pasiūlymui taip pat norėjau pasiteirauti, galbūt FNTT kaip nors prognozavo, kiek ši įstatymo pataisa padėtų ištraukti pinigų iš šešėlio pervežimo sektoriuje? Ačiū.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Reikia konstatuoti, kad ne tik transporto sektorius turi problemų, apie kurias mes kalbame. Statybų sektorius yra taip pat vienas iš jų, ir gana didelis. Kaip matome, statybų sektorius tikrai išgyvena ne pačius blogiausius laikus.

Yra įvairiausių iniciatyvų dėl to, kaip reiktų suvaldyti papildomai ir statybų sektorių. Yra tikrai labai neblogo ankstesnės Vyriausybės iniciatyva – statybų kortelės. Taip pat yra gerbiamos socialinės apsaugos ir darbo ministrės ir gerbiamo viceministro V. Šilinsko idėja dėl atsakomybės už nelegalų darbą rangovams už tai, jeigu jų subrangovai turi asmenų, kurie dirba nelegaliai. Man atrodo, tai irgi labai sveikintina ir rimta iniciatyva, apie kurią verta diskutuoti. Aš manau, kad visos šios iniciatyvos prisidės prie šešėlio mažinimo. Šiandien tiksliai apskaičiuoti, kokia dalis yra šešėlio ir kiek šios priemonės sumažins, deja, aš pasakyti negaliu.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūsų klausia vienas iš bendraautorių – T. Tomilinas. Ruošiasi L. Nagienė.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Gerbiamas pirmininke, gerbiamas pranešėjau, aš tikrai džiaugiuosi atsiradusia ir šioje kadencijoje lyderyste, tikrai maloniai stebina ir kol kas prognozės nesipildo, kad bus nekreipiamas dėmesio į vairuotojų socialines problemas. Tikrai yra daug kančių šiame sektoriuje – ir šešėlis, ir grynųjų pinigų mokėjimas yra labai didelė problema. Bet tam, kad iš tikrųjų ne tik po pateikimo, bet ir galutinai priimtume šį projektą, manau, šio žemėlapio nepakan-ka. Jame yra per daug baltų dėmių, per daug kaimų ir miestelių, nepadengtų netgi. Dėl to mano klausimas, ar jūs iš principo sutiktumėte, jeigu vis dėlto projekte liktų tikrai keli sektoriai, o ne visi darbdaviai? Ačiū.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Aš manau, kad tikrai vertas diskusijos klausimas. Reikia žiūrėti, kaip tai dera su teisėkūra ir ar galima išskirti vieną ar kitą sektorių. Nepaisant to, aš žiūrėčiau šiek tiek plačiau ir siūlyčiau eiti pažangos keliu.

Aš suprantu, kad yra vietų, kur artimiausias bankomatas yra nutolęs 16 kilometrų, tačiau 95 % Lietuvos gyventojams atstumas iki bankomatų mažesnis negu 16 kilometrų. Ir tik 1,5 %, atrodo, gyventojų atstumas didesnis negu 20 kilometrų. Klausimas, ar tie gyventojai iš tikrųjų gauna atlyginimą ir turi darbo santykius? Galbūt žmonėms, gyvenantiems gūdžioje girioje, besimėgaujantiems gamta, darbo santykiai nėra tokie aktualūs, o galbūt, jeigu iš tikrųjų aktualu (na, absoliuti, sakyčiau taip, 70 % Seimo narių važinėja į darbą kiekvieną savaitę po 100 ir daugiau kilometrų, tad dabar nuvažiuoti kartą per mėnesį, o ne kartą per savaitę, kai, gerbiami kolegos, jūs važiuojate 16 kilometrų) ir jeigu yra toks poreikis išsigryninti pinigų, aš sakyčiau, verta apie tai padiskutuoti ir priimti principinę nuostatą dėl taikymo visiems sektoriams. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Klausia L. Nagienė. Ruošiasi M. Ošmianskienė.

L. NAGIENĖ (LVŽSF). Labai ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas kolega, iš tikrųjų projektas yra labai geras. Tarkime, mes mažinsime šešėlį ir viskas būtų lyg ir neblogai. Tačiau situacija, jeigu pažiūrėtume į regionus, jūs sakote: 16 kilometrų, bet kitam tuos 16 kilometrų yra sudėtinga nuvažiuoti (žinome, kokia yra susisiekimo situacija) į mažus kaimelius ir į gyvenvietes, jeigu autobusas kartais važiuoja vieną kartą per savaitę. Vienas momentas.

Kitas momentas, atkreipkite dėmesį ir man atsakykite. Žinote, kokia buvo situacija dėl pašto, ir šiandien ta situacija dar nėra pasikeitusi. Aš abejočiau, ar nebus toks pat sprogymas, kaip buvo dėl pašto, kai čia priimsime sprendimą, kad tik bankomatai ir išsigryninti pinigų. Aš sutinku su Tomo pasakymu, kad galbūt dėl kai kurių sektorių, kur yra judėjimas ir nuolat važinėja iš vieno objekto į kitą, taip, galime tikrai tą daryti. Kokia jūsų nuomonė?

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Atkreipsiu dėmesį, kad kalbame tik apie darbo santykius ir atsiskaitymą už darbą pagal darbo santykius: ne atsiskaitymą už paslaugas, ne atsiskaitymą už prekes, ne pirkimą paslaugų ar atsiskaitymą už paslaugas, ne socialinių išmokų, ne pensijų, o tik darbo santykiams.

Aš tikrai pradedu įtemptai galvoti, kuris čia toks sektorius, kuriam yra taip aktualu mokėti darbo užmokestį grynaisiais pinigais? Na, matyt, gal yra vienas kitas, bet aš manau, kad absoliuti dauguma šiandien už darbo santykius atsiskaito, moka atlyginimą pavedimu.

Atkreipčiau dėmesį, kad iš tiesų visos šalies prekybos vietose „Perlo“ terminalų, bankomatų yra absoliučiai kiekvienoje Lietuvos savivaldybėje. Blogiausiu atveju, kaip ir minėjau, 1,5 % gyventojų turi važiuoti iki artimiausio bankomato 20 kilometrų – 1,5 %! Ir dar klausimas, ar tas 1,5 % iš tikrųjų dirba tame versle, toje įmonėje, kur yra mokama grynaisiais pinigais.

Aš tikrai kviesčiau pasižiūrėti plačiau ir suprasti, kad vežėjai, statybų sektoriaus atstovai ras kelią į mūsų frakcijas, ras kelią išklaustyti, kad būtų jų godos išklaustos. Aš tikrai suprantu, kad interesai yra nemenki, bet aš kviečiu susitelkti, atsispirti tiems spaudimams ir priimti sprendimus, kurie užtikrintų, kad šešėlis mažėtų, užtikrintų, kad socialinės garantijos didėtų, ir iš esmės užtikrintų, kad mažėtų darbuotojų išnaudojimas.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia M. Ošmianskienė.

M. OŠMIANSKIENĖ (LF). Dėkui. Noriu pasakyti, kad labai palaikau pačią iniciatyvą ir galvoju lygiai taip pat, kad Lietuvai jau tikrai laikas kapstytis iš atlyginimų vokeliuose, iš atlyginimo grynaisiais, kad čia yra tik atlygio klausimas, o ne atsiskaitymo, kaip ir pats pranešėjas minėjo. Mano klausimas, be abejo, buvo apie tai: kol verslas turi įsipareigoti ir mokėti pavedimu, vis tik žmonės regionuose gali nukentėti, tačiau ir šis aspektas jau buvo aptartas.

Aš paklausiu tuomet kitą klausimą. Ar arbatpinigiai patenka į šį reguliavimą ir ar pritaris Trišalė taryba, kaip jūs manote, jeigu dėl kur kas paprastesnio pakeitimo, ir šiuo metu svarstomo, jie niekaip nesugeba susitarti? Ten, atrodo, siūloma tikrai dienpinigius, jeigu darbuotojas buvo išvykęs į komandiruotę, privaloma pervesti pavedimu. Ir dėl to nesugeba susitarti. Ar dėl šio yra šansų susitarti?

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Labai ačiū už jūsų klausimą. Iš tiesų bus įvairiausių tokių situacijų, kur gali kilti klausimų, tačiau aš noriu užtikrinti, kad jūs, pietaudama Seimo valgykloje, nesate darbdavys ir neturite darbo santykių su darbuotoja, kuri dirba valgykloje, ir jūsų arbatpinigiai

nėra traktuojami kaip darbo santykiai ir užmokestis ar atlyginimas už darbą, kurį atlieka valgyklos darbuotoja, ar lygiai tokia pati situacija kavinėje. Suprantu, kad gali kilti klausimų ir žmonėms, kurie dirba žemės ūkyje. Sakys, bet, žiūrėk, yra sezoniniai darbai. Mes čia su gerbiamu komiteto pirmininku V. Ažuolu ne vieną kartą diskutavome apie tai, kaip žemės ūkio ir miškininkystės paslaugos bus apmokamos, jeigu ten irgi yra atsiskaitymai. Tačiau aš pacituosiu 3 straipsnį „Teisė gauti ir teikti žemės ūkio ir miškininkystės paslaugas pagal paslaugų kvitą“, tai ir teikimas, ir gavimas yra laikoma paslauga. Tai nėra laikoma darbo santykiais, o laikoma paslauga, taip, kaip aš tai suprantu skaitydamas įstatymo projektą. Galbūt čia reikės ir Mokesčių inspekcijos papildomų išaiškinimų priėmus įstatymą. Ačiū.

PIRMININKAS. Gerbiamas kolega, deja, laikas jau į pabaigą jūsų klausti. Deja, per 10 minučių terminą suspėjo paklausti keturi žmonės, keturi Seimo nariai. Dabar dėl balsavimo motyvų J. Džiugelis norėtų kalbėti už.

J. DŽIUGELIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiami kolegos, iš tiesų čia ne vieną kartą nuskambėjo argumentas, kad regionuose žmonės gali nukentėti dėl šio reguliavimo, jei darbo santykių atlyginimas būtų pervedamas bankiniu pavedimu.

Aš noriu atkreipti dėmesį, jeigu tie žmonės, kurie gyvena regionuose, nori kokybiškų viešųjų paslaugų, jeigu jie nori geresnės infrastruktūros ten, kur jie gyvena, jeigu jie nori visuotinio gėrio savo regionuose, neišvengiamai tai kainuoja pinigus. Štai mes turime ne vienos tarnybos atkreiptą dėmesį į šešėlį, tiesiog gulintį, ir pinigai tiesiog guli čia pat. Mes turėtume rasti politinės valios ir priimti šį įstatymo pakeitimą būtent dėl tų žmonių, kurie ir gyvena regionuose, kad jie gyventų geresnėje infrastruktūroje ir gautų geresnes viešąsias paslaugas. Nėra, ko gero, Lietuvoje žmogaus, kuris nemokėtų naudotis bankomatu prireikus. Nėra turbūt tokių įstaigų, kurios nesudarytų galimybės atsiskaityti bankiniu pavedimu ateityje. Aš manau, kad šitas klausimas tikrai yra labai aktualus, sprendžiant ir ateities biudžeto surinkimo klausimus.

Iš tiesų labai raginčiau ir kviesčiau pritarti. Manau, kad argumentai, neva nėra 20 arba 15 kilometrų spinduliu bankomatų, tiesą pasakius, yra ne visai teisingi.

PIRMININKAS. Ačiū. Dėl balsavimo motyvų prieš kalba V. Ažuolas. Po to, kolegos, balsuosime dėl tų projektų, kurie buvo pristatyti po paskutinio balsavimo. Ačiū. Prašom.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Iš tikrųjų labai gaila, pasiklausius kolegų susidaro toks vaizdas, kad jie iš Vilniaus neišvažiuoja, gyvena tik Vilniuje, į regionus nevažiuoja. Regionuose situacija yra visai kitokia. Tas žemėlapis, kurį pristatė komiteto pirmininkas, yra paimtas iš darbo grupės dėl finansinių paslaugų prieinamumo ir tas žemėlapis teoriškai vadinasi arklys, praktiškai – nepaeina. Kodėl? Nueik į „Perlo“ terminalą, 5 eurus įdėsi, 5 eurus ir gausi. Už 5 eurų išgryninimą reikia mokėti 1 eurą – 20 % už išgryninimą. Gali tai žmonės padaryti? Ne.

Prekybos centruose galima išsiimti tik didžiuosiuose. Jų kaimuose nėra. Kaimuose yra daug parduotuvių, kuriose nėra kortelių skaitytuvų, ir tu net norėdamas nenusipirksi maisto prekių ir kitų dalykų. Nekalbu apie stringantį ryšį ir kitas problemas. Šiandien kaip regionuose žmonės vaduojasi iš tos ne galimybės prieiti prie finansinių paslaugų? Jie duoda kaimynui kortelę su PIN kodu, kad jis nuvažiuotų į miestą ir atvežtų jam grynujų, nes jis neturi automobilio, neturi teisių, neturi galimybės kuo net nuvažiuoti pasiimti.

O jeigu tu atvažiuoji regione pensijų arba atlyginimų dieną, tai bankomatą randi tuščią, jis būna tuščias. Atsakymas būna labai paprastas – atvešime po trijų keturių dienų, nes mes tik tada pildome bankomatus. Realybė yra tokia. Iš tikrųjų gal iš pradžių užtikrinkime finansines paslaugas regionuose, kad žmonės turėtų galimybę jomis naudotis, o po to sakykime, kad viską reikia pervesti į kortelę.

Iš tikrųjų 2019 metais taip padarė Švedija. Ji turėjo daug didesnę tinklą nei Lietuva ir įpareigojo bankus įstatymu užtikrinti tinklo prieinamumą. Jeigu to tinklo neužtikrina bankai, jiems gresia baudos net iki 5 % apyvartos. Taip išeina, kad švedai blogai padarė, o mes padarysime kitaip, geriau.

Iš pradžių užtikrinkime paslaugas, tada viską galėsime daryti pavedimu ir nebus jokios problemos, bet nepalikime žmonių be maisto su kortele, kai nuėjęs į parduotuvę negali nieko nupirkti, nes nėra net skaitytuvų.

PIRMININKAS. Ačiū. Gerbiami kolegos, ar galime... Tai buvo paskutinis vakarinės darbotvarkės projektas, dėl kurio nebuvo balsuota.

17.02 val.

Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-289 (pateikimo tęsinys)

Dabar pradėsime balsuoti dėl projektų. Pradėsime nuo darbotvarkės 2-13 klausimo – Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-289. Pranešėja – D. Šakalienė. Projektu buvo siekiama pakeisti kompensavimą... darbo užmokesčio apskaičiavimą taip, kad į jo skaičiuojamą laikotarpį nebūtų įtrauktas laikas, kai asmuo buvo prastovioje, paskelbtoje dėl ekstremalios situacijos, ir taip toliau. Balsavimą pradedame.

Užsiregistravo 102, balsavo 101: už – 72, prieš – 2, susilaikė 27. Po pateikimo pritarta.

Siūlomi komitetai: pagrindinis – Socialinių reikalų ir darbo komitetas, papildomas – Biudžeto ir finansų komitetas. Siūloma svarstyti pavasario sesijoje, birželio 10 dieną.

Per šoninį mikrofoną – A. Vyšniauskas.

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Vyriausybės išvados reikėtų dėl šio projekto, nes susiję su pinigais.

PIRMININKAS. Vyriausybės išvados.

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Taip.

PIRMININKAS. Kolegos, ar galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. (*Šurmuly salėje*) Balsuoti norite? (*Balsas salėje: „Norime.“*) Balsuojame. Kas už tai, kad dėl šio įstatymo projekto būtų paprašyta Vyriausybės išvados?

Užsiregistravo 107, balsavo 106: už – 61, prieš – 28, susilaikė 17. Pritarta siūlymui prašyti Vyriausybės išvados.

17.06 val.

Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įstatymo Nr. VIII-1509 3, 13, 19 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-290 (pateikimo tęsinys)

Toliau. Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įstatymo 3, 13, 19 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-290. Atsiprašau, per šoninį mikrofoną dar J. Džiugelis.

J. DŽIUGELIS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke, kad pastebėjote. Aš norėčiau atkreipti dėmesį, kad pranešėja, teikdama tris įstatymų projektus, tai yra 2-13, 2-14 ir 2-15 klausimus, pati sakė, kad reikėtų Vyriausybės išvados, todėl buvo kaip ir pačios pranešėjos išreikšta tokia valia. Todėl siūlyčiau neteikti balsuoti siūlymo dėl Vyriausybės išvados, nes dėl visų šių trijų projektų ji yra reikalinga. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Iš tiesų taip, tačiau pagal Statutą, jeigu Seimo nariai reikalauja balsuoti, nesutinka su tuo, aš privalau pateikti balsuoti. Kolegė turbūt norėtų patvirtinti. Per šoninį mikrofoną D. Šakalienė.

D. ŠAKALIENĖ (LSDPF). Iš tikrųjų juk ir buvo pritarta dėl Vyriausybės išvados, aš pati taip pat balsavau už, kad būtų Vyriausybės išvada. Nuosekliai to, ką sakiau, ir laikausi.

PIRMININKAS. Ji tai patvirtino ir balsavimu. Gerbiami kolegos, jeigu iš tikrųjų taip prašo pati pranešėja, gal nereikalaukime balsavimo be reikalo. Ačiū.

Dabar balsuojame, kaip jau paskelbiau, dėl Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įstatymo 3, 13, 19 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto. Pranešėja – D. Šakalienė.

Užsiregistravo 105, balsavo 105 Seimo nariai: už – 56, prieš – 2, susilaikė 47. Po pateikimo įstatymo projektui pritarta. Siūlomi komitetai: pagrindinis – Socialinių reikalų ir darbo komitetas, papildomas – Biudžeto ir finansų komitetas. Siūloma svarstyti birželio 10 dieną ir, kaip siūlė pranešėja, prašyti Vyriausybės išvados. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

17.08 val.

Nedarbo socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-1904 5, 6 ir 7 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-291 (pateikimo tęsinys)

Kitas įstatymo projektas – Nedarbo socialinio draudimo įstatymo 5, 6 ir 7 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas. Pranešėja – D. Šakalienė. Balsuojame.

Užsiregistravo 107, balsavo 106 Seimo nariai: už – 47, prieš – 4, susilaikė 55. Po pateikimo įstatymo projektui nepritarta.

Turime apsispręsti, koks tolesnis šio projekto likimas. Balsuojame. Jeigu balsuojame už, bus įstatymo iniciatoriams tobulinti, o jeigu prieš – atmesti.

Užsiregistravo 105, balsavo 102 Seimo nariai: už – 91, prieš – 11. Siūloma iniciatoriams tobulinti.

17.10 val.

Darbo kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo įstatymo Nr. XII-2603 107 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-4528, Pelnų mokesčio įstatymo Nr. IX-675 21 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-4529 (pateikimo tęsinys)

Gerbiami kolegos, toliau yra du įstatymų projektai. Paketas. Darbo kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo įstatymo 107 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas ir Pelnų mokesčio įstatymo 21 straipsnio pakeitimo projektas. Dėl jų balsuosime kartu, nes jie vienas kitą papildoma, arba Pelnų mokesčio įstatymas yra lydimasis. Pranešėjas – S. Gentvilas. Balsuojame.

Užsiregistravo 106, balsavo 106: už – 86, prieš nėra, susilaikė 20. Po pateikimo pritarta įstatymų projektams. Siūlomi komitetai: pagrindinis – Socialinių reikalų ir darbo komitetas dėl Darbo kodekso, papildomas komitetas – Biudžeto ir finansų. Ir dėl Pelnų mokesčio įstatymo kaip pagrindinis – Biudžeto ir finansų komitetas, kaip papildomas – Socialinių reikalų ir darbo komitetas. Siūloma svarstyti pavasario sesijoje, birželio 17 dieną. Vyriausybės išvados nereikia? Niekas nesiuo? Nesiūlo. Ar galime pritarti dėl komitetų ir svarstymo laiko? Nėra prieštaraujančių, pritarta.

17.11 val.

Darbo kodekso 139 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-419 (pateikimo tęsinys)

Darbo kodekso 139 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas. Pranešėjas – M. Majauskas. Balsuojame. Pateikimo stadija.

Užsiregistravo 106, balsavo 106: už – 70, prieš – 3, susilaikė 33. Pritarta po pateikimo. Siūlomi komitetai: pagrindinis – Socialinių reikalų ir darbo komitetas, papildomas – Biudžeto ir finansų komitetas. Siūloma svarstyti birželio 17 dieną.

Per šoninį mikrofoną – V. Ažuolas.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Siūlyčiau Vyriausybės išvadą, nes tai susiję su finansais.

PIRMININKAS. Kolega siūlo Vyriausybės išvadą. Per šoninį mikrofoną – M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Atkreipsiu dėmesį, kad identiškas projektas Vyriausybės yra pateiktas derinti Trišalėje taryboje. Vienintelis skirtumas tame projekte yra tai, kad siūloma mokėti atlyginimą tik pavedimu, nebent šalys susitartų kitaip. Identiškas projektas jau yra Vyriausybės pateiktas Trišalei. Aš siūlau lygiai taip pat, kaip ir dėl prieš tai buvusio projekto, netaikyti Vyriausybės išvados, o svarstyti komitetuose, atsižvelgiant į tai, kad šis identiškas projektas su minėtu pakeitimu yra užstrigęs Trišalėje taryboje dėl to, kad nėra susitarimo tarp darbdavių, darbuotojų ir Vyriausybės. Kviečiu ne delsti priimant šiuos įstatymus, o tiesiog eiti į komitetus svarstyti. Jeigu yra prašymas dėl Vyriausybės išvados, prašau tuomet balsuoti.

PIRMININKAS. Ačiū. Per šoninį mikrofoną – A. Gedvilas.

A. GEDVILAS (DPF). Ačiū. Gerbiamas posėdžio pirmininke, norėjau paprašyti, kad priimant Pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo projektą Nr. XIVP-267(2) mano balsą įskaiytumėte prieš. Pirmas rytinės darbotvarkės klausimas.

PIRMININKAS. Kuris čia buvo darbotvarkės klausimas, kolega?

A. GEDVILAS (DPF). Pirmas.

PIRMININKAS. Pirmas rytinės darbotvarkės?

A. GEDVILAS (DPF). Taip.

PIRMININKAS. Bet dabar mes turime vakarinę darbotvarkę, kolega.

A. GEDVILAS (DPF). Nesvarbu. Aš klausiau Sekretoriato.

PIRMININKAS. Paskelbta kolegų nuomonė liks stenogramoje. Ačiū.

A. GEDVILAS (DPF). Protokole turėtų atsispindėti.

PIRMININKAS. Atsispindės.

A. GEDVILAS (DPF). Ačiū.

PIRMININKAS. Kolegos, V. Ažuolas paprašė Vyriausybės išvados frakcijos vardu? Taip. (*Balsai salėje*) Kolegos, kiek suprantu, sutarimo nėra, tai balsuojame. Kas už tai, kad dėl Darbo kodekso 139 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto prašytume Vyriausybės išvados, balsuojame.

Užsiregistravo 108, balsavo 106: už – 48, prieš – 46, susilaikė 12. Nepritarta, kad prašytume Vyriausybės išvados.

Kolegos, kaip minėjau, kaip pagrindinis komitetas dėl šio projekto – Socialinių reikalų ir darbo komitetas, kaip papildomas – Biudžeto ir finansų komitetas. Svarstysime birželio 17 dieną.

17.16 val.

Seimo narių pareiškimai

Kolegos, visi projektai apsvarstyti, lieka Seimo narių pareiškimai. Pareiškimą nori pareikšti V. Valkiūnas.

V. VALKIŪNAS (MSNG). Gerbiamieji Seimo nariai, čia mes šiandien daug sprendėme. Ir paskutinis buvo, gerbiamas Mykolai, sprendimas, nespėjau užduoti klausimo. Gerbiamas Mykolai, tai ką daro, kas atsakingas už finansų policiją? Jeigu finansų policija negali tų juodų pinigų ar kriminalinių pinigų srautų suvaldyti, tada reikia pervedimu ar kaip. Tai kas atsakingas ir ką daro policija? Ir Prezidentas, ir mes visi, naujos kartos Lietuva, ekonomikos gaivinimas...

Noriu pakalbėti apie atsinaujinančią energiją, kai čia *tipo* visi būsime žali, ne tik valstiečiai, bet ir šita pusė. Dėl elektros energijos liepos mėnesį žmonės verčiami persiregistruoti. Valstybinės įmonės atvirai sako, eikite iš mūsų, nes pas mus pabrangs, o ne automatiškai, kaip ir kituose procesuose, žmonės turi likti, valstybinė įmonė ir valstybė turi kovoti už savo interesus.

Nežinau, ką mąsto, ką daro, kad tautai padėtų, socialdemokratai ir valstiečiai, nes jie *tipo* kai kurie, ir rinkimuose sakė, kad mes už paprastą darbo žmogų. Tai kodėl tie žmonės skriaudžiami ir kokie interesai, kai elektros energija biržoje 4 centai už kilovatvalandę, o vėjo jėgainių jau 10 % brangiau superkama, saulės – iš viso kosmosas, kelis kartus, po 12–15 centų. Dabar įsisiautėja, reklamuojasi, kad saulės energija, kurios efektyvumas 21 % saulės *panelių*... Tai mes einame, apiplėšiame tautą.

Dabar jau sako, kad mes kursime gerovės valstybę skolindamiesi. Dabar RRF lėšos, vėl tie minkštieji projektai. Tai kam mes norime įtikti? Suprantate, tai žalioji ekonomika. Tai turbūt čia tokia žalioji ekonomika – oligarchų pasipelnymas, ir viskas.

Ką socdemai, kur G. Paluckas? Nėra nei G. Palucko. Kur vadovai, kad nevadovauja savo partijoms, kad užstotų tuos žmones, kad neapiplėštų. Aš suprantu, konservatoriai, liberalai – anarchija, taip sakant, plėšk kiek gali dabar, nes paskui nebus ko plėšti. Kolegos, atsibuskite ir dirbkite liaudžiai. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Daugiau pareiškimų nėra. Kolegos, vakarinis posėdis baigtas. (*Balsai salėje: „Registruojamės!“*) Dar registruotis? Prašom registruotis. Ką tik balsavome.

Užsiregistravo 49 Seimo nariai.

Ačiū. Vakarinis posėdis baigtas, kolegos. Gero vakaro visiems. (*Gongas*)

ASMENVARDŽIŲ RODYKLĖ

Anušauskas Arvydas 43, 45, 46, 47, 48, 49, 58
Ąžuolas Valius 9, 11, 45, 75, 77, 78

Bagdonas Andrius 60
Bakas Vytautas 71
Balčytis Zigmantas 15, 33, 57
Bartoševičius Kristijonas 35
Baublys Juozas 60
Bičiūnas Tomas 19, 20, 21, 39
Bilkštytė Rūta 56
Budbergytė Rasa 72
Bukauskas Valentinas 24, 25, 26, 38
Burokienė Guoda 32
Butkevičius Algirdas 12, 72

Čaplikas Algis 34
Čepononis Antanas 60, 72
Čmilytė-Nielsen Viktorija 9, 30, 70

Danielė Morgana 63
Džiugelis Justas 25, 26, 39, 40, 41, 61, 63, 64, 66, 67, 69,
70, 71, 72, 73, 75, 76

Eigenas Peteris (Eigen Peter) 71

Fiodorovas Viktoras 61, 63

Gaižauskas Dainius 35
Gapšys Vytautas 35, 47, 72
Gedvilas Aidas 46, 60, 77, 78
Gedvilienė Aistė 14
Gelbūda Modestas 30, 31, 32, 33, 34, 35
Gentvilas Eugenijus 70
Gentvilas Simonas 69, 70, 71, 72, 77
Griškevičius Domas 69
Guoga Antanas 15

Jonauskas Linas 20, 22, 23, 35, 39
Jovaiša Sergejus 21, 24, 49, 72
Jukna Vigilijus 33, 60

Kačinskaitė-Urbonienė Ieva 33, 61
Kasčiūnas Laurynas 57, 58, 63, 72
Kastro Fidelis (Castro Fidel) 55, 56
Kepenys Dainius 11, 18
Kukuraitis Linas 25, 26, 27
Kupčinskas Andrius 12, 60
Kuzmickienė Paulė 14, 40, 41

Landsbergis Gabrielius 53, 54, 55, 56
Lydeka Arminas 35, 42

Linkevičius Linas Antanas 56
Lopata Raimundas 13, 30, 49

Majauskas Mykolas 12, 16, 20, 23, 25, 27, 37, 57, 59, 60,
61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 70, 72, 73, 74, 77
Maldeikis Matas 12, 72
Masiulis Kęstutis 11, 15, 39, 62
Matijošaitis Marius 36
Matulas Antanas 14
Meilutis Nerijus 35, 42
Meris Lenartas Georgas (Meri Lennart-Georg) 45
Mitalas Vytautas 9, 17, 20, 22, 42, 43, 64
Morkūnaitė-Mikulėnienė Radvilė 11, 36

Nagienė Laima 25, 47, 65, 66, 67, 71, 73, 74
Navickas Andrius 28, 29
Navickas Kęstutis 50, 51, 52

Ošmianskienė Monika 35, 58, 74

Palionis Andrius 14, 20, 51, 52, 60, 62
Paluckas Gintautas 17, 26, 27, 28, 29, 30, 32, 38, 40, 51,
55, 56, 59, 60, 78
Pavilionis Žygimantas 13, 72
Petkevič Beata 34, 35
Pinskus Jonas 71
Pocius Arvydas 13
Pranckietis Viktoras 33, 53
Puidokas Mindaugas 10, 39, 51, 53, 60, 61, 71
Pupinis Edmundas 16, 21, 23, 24, 25, 28, 51, 58

Raskevičius Tomas Vytautas 29
Razma Jurgis 9, 15, 26

Sabatauskas Julius 22, 29, 33, 43, 59, 60
Sabutis Eugenijus 45, 46
Savickas Lukas 18, 25, 32, 61, 72
Sejonienė Jurgita 10
Sekmokas Arvydas 34
Sysas Algirdas 18, 21, 22, 24, 25, 29, 32, 49, 52, 55, 56,
59, 62, 70, 71, 72
Skardžius Artūras 15
Slušnys Linas 19
Starkevičius Kazys 52
Surplys Giedrius 9, 51, 52

Šakalienė Dovilė 39, 57, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 76, 77
Šarknickas Robertas 15, 30, 34, 41
Šedbaras Stasys 12, 13, 35
Šilinskas Vytautas 73
Širinskienė Agnė 36, 37, 60

Tamašunienė Rita 47, 48

Tomilinas Tomas 16, 17, 18, 40, 51, 65, 72, 73

Tumėnas Stasys 33, 58

Urbanavičius Justinas 60

Vaičekauskas Gintaras 70

Valkiūnas Valdemaras 36, 78

Veryga Aurelijus 10, 60

Vilkauskas Kęstutis 33

Vinkus Antanas 19, 45, 47

Vyšniauskas Andrius 76

Zingeris Emanuelis 13

Žemaitaitis Remigijus 10, 14, 29, 31, 46, 47, 58

Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarija

Gedimino pr. 53, 01109 Vilnius

Tel. (8 5) 239 6060, faks. (8 5) 239 6289, el. p. *priim@lrs.lt*

Interneto puslapis *www.lrs.lt*